

ప్రతిది నము ప్రకటింపఁబడును

311282

Vol. 12
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ జూన్ నెల 10-వ తేది బుధవారము
శ్రీ క్రోధననామ సంవత్సరము, శ్రేష్ఠమాస బహుళ చవతి ౪.

No. 60
సంచిక ౬౦

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచివందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతావత్తములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మూలముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిద నొప్పులకు నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వ సుష్ణుల బారదోలును, పొట్టగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును నావుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే యెదుట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
దేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్క-నిడబ్బితో నహా నీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 109 వైరిరోడ్డు, ఫోర్ట్ బొంబాయి.

ఒకడణా మావద్ద బేరముచేసిన మానకము మీకు తెలియును

చిత్రపువ్వులు, నవీలు, పూజలు, మొదలగు
నవిగల నాగకములు, పట్టుకలు, నాగకములు, బజ
కెళ్ళు, మల్లెముగ్గులు, రోజుపువ్వులు, కెంపులు,
కచ్చలు, పుష్పరాగములు, వేర్వేరువిధ మోపులు,
హంసకీర్తన మొదలగునవి, వెండిసానానానానా
వద్ద సిద్ధముగానున్నవి. అక్కరలేనిచో వుమ్మడి
వైకము వాపకొచ్చెదము. సవరము బంగారు, నీలు
వెండికి, మేలైన పుష్పరాగములకు కెంపులకు
పూచీ నిచ్చెదము.

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ
నగలవర్తకులు, ౭5 చెనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

సిల్లింగ్ టన్ సిసిమా
6-6-25 శనివారమునుండి 12-6-25 శుక్రవారమువరకు
ప్రతి శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3-15 X౦||
మాటిని ప్రత్యేకము గలదు.
ప్రపంచమందు అంతటను చాల ఆకర్షణీయమైన
ది ఐరన్ మాన్ 4 వ వారము
ఆల్బర్ట్ ని ప్రోత్సహించు చూడవలెనని.
సాహసము గల పితౄచములరాజు

శ్రీ క్రోధన జ్యోతిష మార్గదర్శిని
ఈపుస్తకమును చదివినచో ఎవరికివారు క్రోధన సం||
రహితముతో నిమిత్తములేకుండా ప్రతిగంట, రోజు,
మాసము, వత్సరము, సం||ర ఫలితములు గాంతులు తెలిసికొనగలరు.
తస్మింపు వెల పోస్తాక్షరము 1-4-0 అణాలు.
శ్రీరామప్రసాద్ జ్యోతిషమందిరము,
భీమవంపాస్ట్ర, భీమవరం తాలూకా, కృష్ణాజిల్లా.

OM.

THE ASIATIC GOVERNMENT SECURITY LIFE ASSURANCE CO., LTD.,
(Formerly, Mysore Government Security Life & Marriage Assurance Co., Ltd.)

HEAD OFFICE: ASIATIC BUILDINGS, MYSORE (SOUTH INDIA).

Capital (fully subscribed) ...	Rs. 5,00,000
" (paid-up) about ...	" 3,50,000
Government Securities held ..	" 2,50,000
Life Insurance Policies issued ..	" 25,00,000
Annual Premium Income ..	" 1,00,000
Funds invested on Immovable properties ...	" 1,25,000

Necessary Security Deposit furnished to the Government of India as per Indian Life Assurance Companies Act 1912.

ISSUES POLICIES OF Rs. 500 & Rs. 1000 WITHOUT MEDICAL EXAMINATION AND WITHOUT ANY PREMIUM ALONG WITH OTHER UNIQUE BENEFIT.

Loans granted to Policyholders and Bondholders from the available funds under the Property and Personal Investment Schemes.

Next Drawings for Granting Loans to Bondholders on 31st July 1925 and 31st January 1926.

WANTED AGENTS EVERYWHERE ON LIBERAL TERMS.

Apply for particulars to:—

V. Rangaswamy Esq. B.A., B.L.,
Secretary, MYSORE.
D. Rodgers Esq.,
Chief Agent, Mysore Province, MYSORE.

Messrs. **P. K. Rau & Sons.,**
Chief Agents, Madras Presidency.
289, Thambu Chetty St., Madras.

నమకమైన నగలుదొరకు స్థలము

మానద్ద వెండిగొలుగులు, గిన్నెలు, కట్టలు,
కంఠములు, కుంజాలు, బంగారగొలుగులు, గొలు
ములు, వెయిడుఆడెగొలు, నాగవత్తులు, వంకీలు,
నాగగొలు, కాకులెత్తిళ్ళు, కెంపుబుద్దెల్లెలు,
మొటికం పుష్పరాగము తోడులు, అంటుపో
గులు, వేసరీలు, క్లాసులు మున్నగునవి దొరుకును
బయటివారి ఆర్థములు ఆతిహాగ్నతగా పంప
బడును. ఒకడినా నూతులొద్దొచ్చిన మానమ్యకము
మీకు తెలియను.

నీమవెండికి, సవరంబంగారకు పూచీ నిచ్చెదము.
తృప్తికరముగాలేనిచో వైకమువాపసిచ్చెదము.

చీచు వెంకటస్వామిశెట్టి
నగలవర్తకులు, కర్నూలు

రాట్టము కొట్టకములనుండి కాపాడుభీమా

మహాత్ముని వ్యాసము

“అగ్రేణి పరిసరముల వారి కష్టములకంటె బోగ్రా వారి కష్టములు తక్కువకావు. ఎరదలు వచ్చిన వెంటనే ఆనా వృష్టి కలిగినది. రాహులూ, భూవలెంచియూ తాలూకాలలో 100 కి 80 వంతు పంట వచ్చెను. సహాయ మత్సరము. రాట్టములవలన బీదలకు చాల సహాయము కలుగునని బోగ్రాజిల్లా మేజిస్ట్రేటు గ్రహించి ఆపనిని మాత్ర విశేషపరచెను. తలోరా, చంపాపురము, దుర్గాపురము, తిలకపురము మకాములలోనుండి మేము రాట్టముల పనిని పరిశీలించ వారంభించితిమి.

మకాము	గ్రామములు	రాట్టములు
తలోరా	88	425
చంపాపురం	24	858
దుర్గాపురం	18	185
తిలకపురం	8	
నూలువడుకుటకు ఖర్చు రూ.	నేతఖర్చు రూ.	ప్రతిగింజలు తీయుటకు ఖర్చు రూ.
4,844	4,519	585
3,797		8,797
1,415		1,415
67 మగములు	2,810	2,810

1924 లో ముగియడము పెట్టెంబరు వరకు 7 నెలల కును, ప్రతిని ఏటకు, నూలుతీయుట, నేతతీయుట మున్నగు కనులు చేసినవారికి మాలిక్రింద 17,420 రూపాయలు వ్యయ పడుచున్నది.

ఈరీతిగా రాట్టనుకు కొట్టకములనుండి కాపాడునది క్షేత్రాడ కలదు. వ్యవసాయపువస్తులు మున్నగు యితరవస్తులు తొరకనపుడు నూలు వడకుచున్నచో కొంత ఆదాయము దాని వలన ముఖ్యముగా లభింపగలదు.

ప్రజాసహాయక సంఘము వారు జమీందారులవద్ద కొని ట్టియు క పు లు కు పు మ్మ కొని న ట్టియు ప్లలములలోకి ఖద్దరు స్థానము చేర్చెను. సంఘము వారికి మొత్తము 48 బీహుల భూమికలదు. దానిలో 25 బీహు ములు యేకభండముగా ఆత్రాయయెద్ద నున్నది. ఒక్కొక్క స్థానమున మాడుకాలు నిర్మింపబడెను. ఒకటి పొకకాల, ఒకటి నివాసగృహము, ఒకటి ఉగ్రాణము అనగా సామానుల కొట్టు. ఒక్కొక్క స్థానము క్రింద 25, 80 చదురపుమైదానప్రదేశము అనగా 10-80 గ్రామములుండును. ఆగ్రామములలో కొన్నిటి నొకగుడిగా చేర్చెను. ఒక్కొక్క గుడిలోని గ్రామములందరి రాట్టములను ఒకప్రచారకుడు పరిశీలించుచుండును. ఒక్కొక్కడు 1500 రాట్టములకు మించకుండ వారమున కొకసారి పరిశీలించుచుండును. ప్రతిదినమును 18-20 మంది నూలువడుకు వారిని పరిశీలించుచుండును. నూలు వడకువాడు చాలమంది స్త్రీలు. వారికి బాగుగా ఆలవాటుకాగానే వారమునకు సరిపడిన ప్రతిని వారికిచ్చెదరు. ఏడవనాటికి ప్రచారకు డచటికి వెళ్లి ఆ మే వడికిన నూలుకు 10 వ సంబరెననో కులముకు మాడుకమ్మి డీల వంతున మాలియిచ్చి నూలునుపుచ్చుకొనును. దానిని వేరు గాకట్ట కట్టిచీటి ఆతికించి ప్రధాన కార్యాలయమునకు తంపించును. వారముల పరిశీలించి విడదీసి నేతస్థానములకు పంపెదరు. ఆస్థానములందరి ప్రచారకులు ఆమూలను నేతపనివాండ్రకిచ్చి బట్టలు నేయించెదరు. నేసినట్టలను మరల ప్రధాన కార్యాలయమునకు పంపెదరు. అచటవానిని చాకలివారికివేసి పురికించి చలువచేయించి కలకత్తాలో అమ్మకముచేయు నిమిత్త ముచటికి పంపించెదరు.

ఇప్పుడు 62 మంది ప్రచారకులున్నారు. వారి కందరికిని నూలువడుకుట మున్నగువస్తులలో నైపుణ్యముకలదు. వారిలో 48 మంది 15 వ సంబరెననూలు గంటకు 400 గజములు వడుకగలరు. బీహూకు ఖాతీగారు 20 సంబరెననూలు గంటకు 820 గజములును, మిజానుపరమానిక్ గారు 790 గజములును వడికిరి. పిరినైపుణ్యము ప్రకృతసమీక్షము” అని సన్మానసంఘమువారు స్వాగతప్రమున విసరించిరి.

ఈజని బాగుగా నేయున్నది గాని పనివాండ్రయిందక్ష ప్రతినికొనిపోయి యిచ్చి నూలు తెచ్చుకొనవలసిన అవస

రముగూడలేకుండ పనివాండ్రే ప్రతినితెచ్చుకొని నూలునమ్మ నట్టివధరి బాపటముగా చేర్చవలెను. వంగరాష్ట్రమున థె న జిల్లాలో ను పం జా జు రా జ పు టా నా ము న్న గు రాష్ట్ర ము ల లో కొన్ని జిల్లాలలోను ఈవధరియే యిప్పుడు జరుగుచున్నది. కాట్టము ఏర్పాటు సమగ్రముగా నున్నందున నిట్టి పరిణామము కలుగుట కెట్టి అభ్యంతరము కనబడదు.

దీనివలన హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రిగూడ అభివృద్ధి పొందుచున్నది. సహాయక సంఘమువారందరును హిందువులు. మండలవాసులలో మో మ్మ మ్మం ది మ హ మ్మ దీయులుగాని హిందువులు మ హ మ్మ దీ యు ల ను భేదములేకుండ ప్రజల అభివృద్ధికొరకే సహాయకసంఘమువారు నిష్పక్షిణముగా పనిచేయుచున్నారు. ప్రచారకులలో మహమ్మదీయులుగూడ నున్నారు. వారినిగూడ బాగుగా ఆదరించుచున్నారగాని యితరవగా చూచుచుండలేదు. నూలువడుకుట లో అత్యధికమగు నైపుణ్యమును గడించినవారిద్వయముగూడ మహమ్మదీయులే. 31 మంది కాంతినైపులు నూలువడుకుచుండగా నేను చూచితిని. వారందరు గంటకు 400 గజములకు తక్కువకాకుండనే వడికిరి. ఒక మహమ్మదీయుడు మాత్రము 720 గజములు వడికెను.

ఈ వలంట్టివలకుగూడ తక్కిన పనివాండ్ర కిచ్చునంత కిచ్చుకునే యిచ్చిరి. సరికేబాటుగానే యీ ఏర్పాటుల నన్నిటిని చేసిరి. కాంతినైపులవలన బాగుగా పని పుచ్చుకొనగోరిన చో ఛాక్రేగా కేరము నిచ్చిననే వారిచేత సరిగా పనిచేయింప వచ్చునని నేను అనుభవమువలన గ్రహించితిని. 62 మంది వలంట్టివలకును దామాషాను నెలకు చేరి 35 రూపాయలు ఇచ్చెదరు. అని సరికేబాటుగాను నా కరింగించిరి” మహాత్ముడు వ్రాసెను. (ఎంగల యిండియా)

* * *

కొడగులో ఖద్దరు

“ఇచట ఖద్దరుదాగము చేర్చరచి రెండునెలలు మాత్ర మే యెనది. తిరుప్పురులో (ద్రవిడరాష్ట్ర) కాంగ్రెసుసంఘము వాడేర్చరచిన ఖద్దరుదాగమునుండి కలితీలేని ఖద్దరు తెప్పించుచున్నాము. ఈరెండు నెలలలోను 50 నేల దూపాయిలవెలగల ఖద్దరుతెప్పించి విక్రయించితిమి. ఇచట చాలమంది ఖద్దరు కట్టుచున్నారు. కొన్ని నెలల క్రితము ఇచట ఖద్దరు కట్టు వారు చాలతక్కువగా నుండిరి గాని కాంగ్రెసు సహాయ జరిగినపిమ్మట చాలమంది ఖద్దరు కట్టుచున్నారు. చాలమంది నూలు వడుకుచున్నారు. ఈజనిని సాగించుటకు చాలమంది ప్రచారకసంఘముగా చేర్చిరి.” అని కొడగునుండి ఒకరు వ్రాసిరి. కొత్తగా పని ప్రారంభించినపుడు చాల ఉత్సాహము కనబడును గాని కొన్ని నెలలుకాగానే మరల మాంద్యము చుట్టుకొనును. కొడగులో నట్లుగాక నిరంతరభివృద్ధియే కలుగుగాక. (మొ.క.గాంధీ.ఎంగలయిండియా)

* * *

సింధుదేశమున ప్రజల ఉపేక్ష

“కరాచీలో గుజరాతీలలో కొందరు ఖద్దరుకట్టుచున్నారు. రాష్ట్రాదు దానుగారు స్త్రీల కొక నూలుపొకకాలను పెట్టి చిరి గాని సింధులో కొద్దియంది కాంగ్రెసువారు తప్ప తక్కిన వారిలో ఖద్దరు కట్టెడువారే కనబడరు” అని కరాచీనుండి ఒక గుజరాతీ సోదరుడు వ్రాసెను. సింధుదేశమున ఖద్దరునందు గట్టి అభిమానము గలవారు చాలమంది యుండినను జనసామాన్య మిట్లు విముఖముగా నుండుటకు కారణమేమి? హిందువులలో అమీలులు పంథార్ల నవనాగరకు లైరి. వారు పాశ్చాత్యులతో అనుకరించెదరు గాన ఖద్దరు కట్టరు. భాయిజంథులు విదేశీపట్టుగుడ్డు వ్యాపారము లో మునిగిపోయి యున్నారు. వారును ఖద్దరును తలకెట్టరు. సింధుదేశమునందలి మహమ్మదీయులకు యిప్పటికిని హతీయ భావము కొంచెమైనను కలుగలేదు. ఇట్లు పరిస్థితులు చాల ప్రతికూలముగా నున్నను బహు కొద్దిమంది యైనను ఖద్దరుదీక్ష ను వడుకుండుట చాల ప్రకృతసమీక్షము. పేరు మాత్రము దీక్ష ను వడుకుండ నున్నచో తక్కిన వారందరుగూడ క్రమముగా ఖద్దరునే ధరించెదరు. (మొ. క. గాంధీ.ఎంగలయిండియా)

నూలువడుకుట కంటె చావే మేలు

ఒకవిద్యార్థి మాధ్యము

నేను విద్యార్థులతో మాటలాడుచుంటిని. “మేమేల నూలు వడుకమా మిరెనుగుదురా? కాట్టములో ను చేక మేమియోను లేదు. మేము నేర్చుకొనిన విద్యావిధానమువలన మేము కాంతి కరములగు వస్తువుల అనర్థముపెరిమి. నూలువడుకుటకంటె చచ్చుటయేమేలు తొరకంబులవద్ద ఉరితీయుటకుట మరియేమేలు అనియే మువిద్యార్థులలో చాలమంది తలంచుచుండురు. కాన మేము నూలువడుక లేము. మాకేదైన గంభీరమైనవనిని నియమింపుడు. మాకు అద్భుతముకలుగవలెను.” అని ఒకవిద్యార్థి నడిచెను.

“రాట్టములో కాబ అద్భుతమున్నది. మిరు తానిని కని పెట్టలేక పోతిరి. దాక్షురు బోను, ఆచార్యరాంజిగార్ల వంటి కార్యకూరులు వంగరాష్ట్రమున జనించియుండగా వంగరాష్ట్రము వారందరును అద్భుతప్రియులు భావోన్మదులు అనగా ఆ చరణానకూలములగు నాలోచనలను చేయకపట్టిక అలగుగనుండు వారు అని మిరెం ఎలవారిని నందరిని నిందించెదరు? నూలువడుక తుండుట కేవలముకాక చెప్పువారందరును దేశాభిమానకూర్చు లే. తనబిడ్డ చనిపోవునేమోయని తెలియించుచుండిన తండ్రి ఆ బిడ్డకు బ్రతికించెదమని తెలిపిన వైద్యులు ఎట్టి హాస్యాస్పదములగు చికిత్సలను నూచించిననుగూడ మారు పలుకుతుండ వానినన్నిటిని జరుపుచునేయుండును. భారతదేశము నందున్నవారిలో కొట్ల కొలదిమంది అన్నములేక మరణింపులులై యున్నారని మిరును అంగీకరించెదరు. వారిని బ్రతికింపటకు నూలువడుకుటయే సాధనమని నేను తెలుపుచున్నాను.” అని నే నావిద్యార్థి కరిగించితిని.

వంగరాష్ట్రమున నన్ను చూడవచ్చిన వారందరిని రాట్టమువలన ప్రియోజనము లేదని వాదించెదరు, అనియే నేనడుగుచుంటిని. ముగ్గురు తప్ప మరెవ్వరును గూడ వాదించలేదు. అముగ్గురును గూడ ఖద్దరునే గట్టియుండిరి. వారి వాదములను ఖండించుచు నే ను బ్రత్యుత్తర మిచ్చియే యుంటిని. వంగరాష్ట్రమునందు సంతాలుగు మున్నగు బీదలును, ధనికులును, జమీందారులును న్యాయవాదులును, బాలురును, శాలికలును ప్రదర్శనములలో కలసి కూర్చుండియే నూలు వడుకుచుండుట నేను అన్నిచోట్లను చూచితిని. కావున నూలువడుకుటలో ఉద్రేకము లేదను వాదము నిలువదు. విద్యార్థులలో చాలమంది పరీక్షల కొరకు తప్ప మరెండులకును శ్రద్ధతో పనిచేయరు. పరీక్షలో నెగ్గెనను పత్రమును బడయెట యందుగల కాంక్షకంటె మాతృదేశాభిమానము అధికప్రాప్తహాకము కావలసియున్నది. ఒక అంకగణితము లెక్కను గాని రేఖాగణితము లెక్కను గాని పూర్తిచేయుటకు ఆలోచించుటలో నెట్టి అద్భుతమున్నదో నూలు వడుకుటలో గూడ అట్టి అద్భుతమే యున్నది. పరీక్షలలో నేఅద్భుతము లేదని తలచువారికి రాట్టములో కనబడక పోవుటలో వింతలేదు. ఒకవ్యక్తి ధనార్జనముచేయుటకు పరీక్షలో లేకుట ఎట్లువరమో, అటులే మన జాతి ధనవంతులగుటకు రాట్టము ముఖ్యవసరము. (మొ. క. గాంధీ) (ఎంగలయిండియా)

* * *

ఒక మహమ్మదీయుని పిచ్చి నమ్మకము

ఒక వృద్ధుడగు మహమ్మదీయుడు మైసూర్ నగరంలో నన్ను చూడవచ్చెను. ఆయన ఖద్దరుకట్టలేదు. “మిత్ర ఖద్దరుపైన నమ్మకము కలదా” అని నేను పవనయముగా నడిగితిని “అహా నమ్మకము కలదా” అని ఆతడనెను. నేను నాఅభిప్రాయము నతనికి తెలిపితిని. కాని అది ఆతనికి నచ్చలేదు. “చీనాకును మధ్యధరాసముద్రమునకును సదుమనున్న దేశములలో నేయ బడు బట్టలన్నియు ఖద్దరుబట్టలే అని నేను తలచెదను. నాన్య దేశీవతము సంకుచితము కాదు” అని ఆతడనెను. “మిత్ర భారతదేశమునందలి బీదల సహాయమున దీనించుచున్నారు. కాన వారికి ప్రత్యుపకారము చేయుట మిత్ర ప్రథమకర్తవ్యము. భారతదేశములో కొట్లకొలది ప్రజలు ఆర్థిక లిక్షాదు గుడుచుచున్నారు. వారికి వ్యవసాయముతప్ప మరొకవృత్తిలేదు. భారతదేశములోని ప్రజలకు కావలసిన బట్టలనన్నియును భారతదేశమునందే తయారు చేయింపవచ్చును. కాన ఖద్దరునగా భారతదేశమునందు వడుకునూలుతో చేయగలములపై నేయబడు

బట్టలు శూత్రమే అని తెలుసుకొనవలెను" అని నేను బోధించి తిని గాని ఆయన కదియేమియును తలకెక్కలేదు. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందున్న ఆఫ్రికా, ఆస్ట్రేలియా, కెనడా, (తెలుగు మున్నగు దేశములలో నివసించుచున్న వారందఱును ఒక జాతికిని ఒక మతమునకును చేరిన వారేయైనను వారిభాషగూడ నొకటే యైనను ఒక దేశము నకు మరియొక దేశము నుండి పరువులను తెప్పించువండునట్లు వారు పనులను విధించియున్నారు. ప్రక్కయూరివారికి సహాయము చేయుటకంటె పొరుగింటివారికి సహాయముచేయుట ప్రథమకర్తవ్యము అని నేను బోధించిననుగూడ అమిత్యని అభిప్రాయము మారియొండెను గాని అట్లు నుడువుటకు నాకపుడవకాశము లేకపోయినది. అందఱును లేచిరి. ఆతిథుడు లేచి తనఅభిప్రాయము మారలేదుగాని తానుగూడ ఖద్దరుఉద్దమమునకు అనుకూలడనే అనితెలుపుచు ప్రచారముకొరకని చెప్పి కొన్నిమాటలు నాకిచ్చిపోయెను. ఆతిథిగజేత ఎవటైన యీసంచికను చూచుట తటస్థింపవచ్చునను నూహలో నేనీనూతనను చేయుచున్నాను. ఇప్పుడు వంగరాష్ట్రమున పెక్కుచేలమంది మహమ్మదీయ ప్ర్యు మూలు ఐదీకి కొంతధనము శార్జించుచున్నారు. పురుషులు గడించు దాని కిది సహాయకముననున్నది. చాలామంది యీవృద్ధ మహమ్మదీయుని సిద్ధాంతమున అనుసరించువారైనచో యిట్టి ఉపకారము గూడ వారి బీదకుటుంబములకు అప్రీతికలన కలుగకుండవిధము. [మో. కా. గాంధీ - ఎంగుయిండియా]

స్వరాజ్యపక్షము వారిపై అపనింద

వంగరాష్ట్రమున ప్రజలు మెచ్చునంది రాట్టములపై నూలుపడకతుండ స్వరాజ్యపక్షమువారే నిరుత్సాహ పరులు చున్నారని చాలమంది నాకెరిగింది. ఇదివట్టి అపనిందయే గాని నిజముగాదు. ఏలయునగా అచటరాట్టములు మూలబడలేదు. ఒక జేత ఉత్సాహము తగ్గినమాట నిజమే అనుకొనినను అందులకు స్వరాజ్యపక్షమువారే బాధ్యులగుట అనుచితము. ప్రతిచోటను నూలుపాటి ప్రదర్శనములు జాగుగా కొనసాగునట్లు స్వరాజ్యపక్షమువారే పని చేసియుండిరి. వారే అత్యుత్సాహముల నేర్పాటు చేసి తాముగూడ ప్రదర్శనములలో నూలు పడకి యుండిరి. స్వరాజ్యపక్షము వారిలో చాలమంది ఖద్దరు-రాట్టముల విషయమున సకుటుంబముగా అధిగోత్సాహముతో పనిచేయుచున్నారు. ఫరీదుపూరులో నాకు బసయ్యచ్చిన ఆతిథే యునిగూర్చి నేనిదివరకే వ్రాసియుంటిని. ఆయన భార్యయును బిడ్డలునుగూడ క్రద్దగా నూలుపడుతున్నారని. వారి కుటుంబమునకు కామినిన బట్టలనన్నిటిని వారు విడికిననూలుతోనే నేయించుచున్నారు. క్రియంతి వసంకటమూర ముజాంబావారి ధర్మపత్నిగూడ ఆధిగోత్సాహముతో పనిచేయుచున్నది. కామిల్లాలో ఆమెయే గొప్ప ప్రదర్శనము చేర్చరచెను. దిసాజి పూరులో జోగిగోపాలగారు స్వరాజ్యముగా నూలుపడకదరు. వారి కుటుంబము వారందఱును పైపుణ్యముతో నూలు పడుక గతిగియున్నారు. దిసాజి పూరులోనే నూలు ప్రదర్శనమున చాల జాగుగా నూలుపడిరి. ఇట్లెందరిపేర్లైన చెప్పగలను. ఒకటిమాత్రమునీజము. రాట్టములనునే స్వరాజ్యము వచ్చిననునమ్ముకము నాకున్నంత గట్టిగా స్వరాజ్యపక్షమువారికి లేదు. ఆసంగతిని వారు పుష్టముగా తెలిపియున్నారు. వారికి నిర్వాణవిధానముపైని గట్టిసమ్మతముండినచో వారు కానినభిరుతు వెళ్ళియుండుదు. వారికి రాట్టముపైనను నిర్వాణవిధానముపైనను నమ్మకములేదు. అతిలేకపోయిన స్వరాజ్యము రాదనికూడ వారు నమ్మెను కాని కాసనసభలు, బిల్లా తలకాకాబోర్డులు, మ్యునిసిపాలిటీలు, మున్నగు సంఘములలో ప్రవేశించి దొరతనమునకు నతిపిరి కలిగింపవలెననిగూడ వారు నమ్మెదరు. ఇది వారి నిష్కలమైన అభిప్రాయము. కావున వంగరాష్ట్రమునందలి స్వరాజ్యపక్షము వారు కాంగ్రెసు తీర్మానముల ప్రకారము నడచుకొనుచున్నారనియే నేను నమ్మెదను. (మో. కా. గాంధీ. ఎంగుయిండియా)

సీసా 1.50
రూ 2.00. **కుసుమ** పి. పి.
యామందు గనేరియా అను పెగరోగమును 24 గంటలలో నివారించి మూత్రవ్యారమునందీ వెలువడు ప్రావమును మూత్రము విడుచునప్పుడు గలుగు చురుకుపోటు, మొదలగు బాధలను, వెంటనే నిలిపినయును. స్త్రీలకుగలగు రోవిధమయిన కుసుమబాధల లయిననూ ఆశ్చర్యముగా కుదుర్చును.
ఆనందకుటీరము, పోస్టుబాక్సు. 246
18, బైరాగిమఠంపేటి, మదరాసు.

శ్రీ శ్రీ శ్రీ వి. వి. యస్. అయ్యరుగారు

తిలకుఘట్టమునందు బహిరంగసభ
నిరంతర మాతృసేవా పరాయణుడును, సంస్కృతాంగ ప్రవిధభాషాభివృద్ధుడు, విదేశ సంచారియు, త్యాగియును, బ్రాహ్మణత్వలావలంబుడు నగు శ్రీ శ్రీ శ్రీమాన్ వి. వి. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరుగారి ఆకస్మిక అకాలమరణమునకు తమ చింతను వెల్లిబుచ్చుటకునే నిన్నటి సాయంత్రం చెన్నపురి తిలకు ఘట్టమునందు జనపబడిన పాతల బహిరంగసమావేశమున కధ్యక్షులగు యామాబాపన్ను నేటుగారిటుల పల్కిరి.

అధ్యక్షులు

వి. వి. యస్. అయ్యరుగారి మరణవార్త విడుగువతె మనచేది బడినది. నాతాపత్రికలం దాసమాచారమును చూచిన వెంటనే నానేతముల నేవిశ్వసించదలవలసింది. ప్రస్తుతదేశ పరిస్థితులందు వారు గతింతుట మిగుల దుఃఖభాషనము. మాతృదేశోద్ధరణార్థమై వారి సేవాశ్రమము అత్యంతావశ్యకములై యుండునది నీ బలవత్తరమును విధివిధానము సంధిమించుటెంతయు విచారకరము. రాచకీయరంగముందు తమపని ముగించి తమ సర్వశక్తులను విద్యాంగవిషయములందు వినియోగించి పాటుబడ నుద్దేశించు సమయముననే వారి కాలాంత్యమునకు గురైరి. ఆ టుల గాక మరి కొంతదనుక సత్యమై యుండిన దేశమునందలి గొప్ప విద్యాలయ సంస్థాపకులగు విద్యాంగ వేత్తలతో నొకరిగ ఒకరి జేంపబడి యుండెడివారు. నుగులమందు వారు స్థాపించిన విధానము వారికి ప్రాణమైనది. అద్వానినిగూర్చి వారు కారాగారమునకు జనకముండు నున్నట్లునుండిరి. బాతి మతభేదములు లేక ఎల్లరకు విద్యాంగమును గావించుటయే వారి పరమోద్దేశ్యము. కాని విధి అన్యధాన్యమయినది. కేవల అపొహలపై నాధారపడిన వివేకవాద ప్రతివాదమువారిజీవితచక్రముకై కడపటి అధ్యాత్మముందు జరుగుట కోచనీయును. అట్టి మహానీయుని జీవితము నాదర్శముగ గైకొని వారి యాశయములను పూరితేసినవా జన్మకృతార్థ తెందగలదు.

యమ్. కె. ఆచార్యగారు

తీర్మానము:—దేశభక్తా శ్రేణుడును, స్వాధీపరిత్యాగియు, బహుళభాషా విభాషుడునగు శ్రీ శ్రీ శ్రీమాన్ వి. వి. యస్. అయ్యరుగారి అకాలమృత్యువులన దక్షిణ భారతదేశమునకు వాటిలిన అపారనష్టమునకు చెన్ననగరవాస్తవ్యులు మిగుల నగమచువారికుటుంబమునకుతమసానుభూతిని జూపుచున్నారు. అనుతీర్మానము నుపసాదించుచు భారతమాతముకై ప్రయత్నముల పుత్రతత్వములతో నొకరును, దేశీయుల హృదయ నీమలందు నిగనివాప మేర్పరచుకొనిన శ్రీ. వి. వి. యస్. అయ్యరుగారిమరణము మిగుల సంతాపకరమని బల్కిరి. కీర్తిశేఖుల నిరాదంబరజీవితము కార్యసాధకత్వము దేశము వెడల పరమ భక్తి శ్రేణువులయొడ సహజము నిర్భీతి మున్నగు నుగుణములు వెల్లనాతీతములు. వారి శరణుధాత్మ నిష్కళంక జీవితము విశాలభావముతో వారిని దేశీయులందు అగ్రగణ్యులతో నొకరి నిగ జేసినవి. నడినయస్సునందే అట్టివాని ట్టి చావు, సంప్రాప్త మగుట విచారకరము. ఈలోకమునందు కంటె లోకాంతరముందు శ్రేష్టతరమును కేవల అధ్యాత్మికమగు వేరొంతు కార్యమును నిర్వహించుటకు వారి యాత్మ గొంబొవడినదని మతావేకునగు నే విశ్వసించెదను. వారిదేహము నశించినను వారి ఆశ్రయమున కనుకు గోచరింపక పోయినను వారి భక్త్యుత్సాహములు మనహృదయములందు సర్వదా నిలచియుండుగాత! వారి మరణానంతరమైనను గురుకుల వివాద మంతేమియగాక. తన సర్వస్వము సర్పించిన గురుకులమున కెట్టిస్థితి సంప్రాప్తమునో యోచింపజాలము. అయ్యది అంతరించిన నాకెట్టి ఆశ్చర్యమును గలుగదు. డాక్టరు వెదరాజులునాయుడు మున్నగు వారు గురుకులమునకు అపారధనమును గడింపబడ్డారు. కాని, వి. వి. యస్. అయ్యర్ ఎంటి మహనీయుని సంపాదించు తేరనుట నిష్కలము. వాద ప్రతివాదములు, అక్షేపణ సమర్థనల కిది సమయము గాదు. రాచకీయ రంగముందు కృషిపజాపునా రెల్లరు తమ దేహ మహేశక్తుల సన్నధా ప్రవర్తించినీ జుక వేలము మాతృదేశ విమోచనము కొరకే వినియోగించవలెను. తమిళ నాడు, భారతమాత నేడొక పుత్రతత్వమును గోల్పోయినది. వారి కార్యోత్సాహము మీమనములందు వ్యాపించి వారినిరా

దంబర సేవాశ్రమమునే మీరు గ్రహించి కృషిపనిపిన వారి జీవితము వ్యర్థముగాబోదు.

గజ్జే రంగయ్యనాయుడుగారు

“త్యాగే నైశేన అమృతత్వమాననమ్” అని శృతివాక్యము. భారతమందును “కలశపరిత్యాగశీలనకు” అసాధ్యసిద్ధి ఎందు” అని యున్నది. ధనముచేతిగాని, భోగములచేగాని మహత్తు రాదు. త్యాగముచేతనేమహత్తు గలుగును. మారిశ్చంద్రధ్వన, ప్రహరాల కీర్తి ఆచార్యతారాగ్రముగ ప్రపంచమందు వ్యాపించియుండుటకు కారణము వారిత్యాగశీలమే. ఇప్పటికిని మహాత్మ గాంధీ వంటివారలు సర్వమునీజించి సత్యవాక్పరిపాలకులుగ నున్నవారు కొందరుండెనందుననే ప్రపంచము నిలచియున్నది. అట్టిమహా పురుషులలో శ్రీ శ్రీ శ్రీ వి. వి. యస్. అయ్యరుగారిగారు. వారి త్యాగ మనమానము సంస్కృత, ఆంగ్ల ప్రవిధభాషలందు నిరుపమానపాండితులవారు. పరదేశములకేగి అచట స్వదేశోద్ధరణమునకైపాటుబడినను. పిదప “ప్రతిజ్ఞావారివ్యాధ్యవృష్టికి” గురైరి నిల్చునూ! ఇట్లుబడి 6 సం॥ లు కైదులో నుండి బాన్దిచక్ర వర్తిగారి పట్టాభిషేకకాలమున విడుదలగావించబడిరి. అప్పటి నుండియు ధనార్జనాసక్తికే ప్రజాసేవకేయుటయందు నిమగ్నులై యుండిరి. బ్రాహ్మణుడైనను పూర్వాచారపరాయణత్వమునందు విశ్వాసిగాదు. ఆధునిక సంఘసంస్కారముం దత్యంత ప్రీతిగల వాడు ప్రస్తుతము శిశ్యాదేయందు స్థాపించబడిన గురుకులమునందు బాతి చలభేదములకు తావులేదు. భోజన ప్రార్థనాది విషయములం దేమాత్రము వేర్వేరు కుల జాలకు అట్టి ఆశ్రమములందు భేదము ఉండరాదు. ప్రతిబాతికిని సమానగౌరవప్రతిపత్తులొసంగుటయే వి. వి. యస్. అయ్యర్ గారి ఉద్దేశ్యమై యుండెను. అందుచే డాక్టరు! నాయుడుగారి ప్రతికూలాంక్షోనను బయలుదేర దీయుట కేమి కారణమో తెలియదు. బ్రాహ్మణాబ్రాహ్మణులందు ప్రార్థన భోజనాది విషయములలో భేదము జూపబడుచున్నదని డా॥ నాయుడు గారు చెప్పిరి.

నిజపరిస్థితులు నాకు తెలియవు. అట్టి విభేదము లీకాలమునండిన వికమత్యము గురురదనియు అంతియేకాని ప్రత్యేకముగ అయ్యర్ గారిపై తమకెట్టి ద్వేషము లేదనియు డాక్టరు నాయుడుగారు తెల్పిరి. ఈ ఇరుపదియవ శతాబ్దముందు సర్వ ప్రపంచమును విద్యను గడించి ముందు నడుచుచుండ ప్రతిబాతికిని నాగరకత వ్యాపించియుండ యామాత్రపు యభేద ముద్ధి గలుగనిచో వికమత్యము నున్నయని నాయుడుగారి అభిప్రాయము. అయ్యర్ గారు కృషిపజాధునిక సంఘ సంస్కర్తలు. అట్టితరి ఇం దేమిరహస్యముగదో యెరుంగము. ఎటులైనను ఈ గురుకుల వివాద మింతటితో సంతరించి వికమత్యముతో చక్కగ పరిష్కరింపబడుటకు కాంక్షించెదము. మహాత్తర త్యాగము గావించి గురుకులమును స్థాపించిన శ్రీ శ్రీ అయ్యరుగారి ఆత్మకు పరమేశ్వరుడు కాంతి సోపంపగాక!

పిమ్మట వి. చక్రయ్యకెట్టి, హాళిమహమ్మదు, మినాషీ నుండరంపిల్ల, హాలాస్యంగారలు తమిళభాషలో కీర్తిశేఖుల నుగుణముల నభినర్తించుచు వారి ఆకస్మికమృతిలన దేశమునకు వాటిలిన నష్టమునుగూర్చి మిగుల వెగచిరి.

వి. యర్. కాశ్రీగారు కీర్తిశేఖుల గుణగుణములను కీర్తించుచు వారి శానుము ఆచార గోపాలమునకు దేలియుటకు గురుకుల వివాదము హేతుభూత మయ్యెననియు వారి శ్రమ భీరత్వాది గుణములు ప్రకంపనీయులనియు వారి జీవితాశయముల నితరుల సంభూత్యము గావించిన వారి యాత్మకు కాంతి గలుగునని పల్కిరి.

పిదప కీర్తిశేఖుల గౌరవాధ్యక్షుల సభ్యులెల్లరు నిలచి తీర్మానము నామోదించిన తదనంతరము సభ ముగిసెను.

ఇందూరు మహారాజు

ఆంగ్లదేశమున నైదేం డ్లుండెదరు

ఆయనకుమారునకు 21 వ ఏట పట్టాభిషేకము జరుగును

“ఇందూరు మహారాజుగారు యింగ్లాండుదేశమునకేగి అచ్చట 5 సంవతరము అందురు. ఆయనకుమారున కిప్పుడు 16 వ ఏట. ఇందూరుమారునకు 21వ ఏట రాగానే పట్టాభిషేకము జరుగును.” అని యుస్టిం ఆవుట్లెలుకు పత్రిక ప్రకటించెను.
(బోంబే క్రానికలు)

సూతన ప్రచురము ఆనందాశ్రమ గ్రంథరత్నమాల

శ్రీమదాంధ్రమహాభాగవతము

పోతనామాత్యప్రణీతము. ఇదివఱకు ముద్రితములైన ప్రతులకన్న బాగుగ ముద్రించినట్లున్నాము.

12 సంపుటములుగల సంపుటము గ్లాజుకోగితములు క్యాలికోబైండు గిట్టు పేరు రూ. 6-0-0
సంపూర్ణప్రతి రెండు సంపుటములుగా క్యాలికోబైండు గిట్టు పేరు రూ. 8-0-0
సంపూర్ణప్రతి 3 సంపుటములుగా క్యాలికోబైండు గిట్టు పేరు రూ. 9-0-0

ఎ. కల్లన్ సెట్టి అండ్ కంపెనీ, 286, చై నాబజారురోడ్డు, మద్రాస్.

క్షీరబలాశైలము

ఈ శైలము యొక్క ప్రాశస్త్యమును గూర్చి వినుటేగాని, ఆంధ్రులు అనుభవించిగాని, చూచిగాని యెఱుంగరు. కేరళ దేశవైద్యులు ఈ ఔషధరాజమును వాటిలోగమలయందువాడి అత్యద్భుతముగ గుణమును కల్పించుచున్నారు. కేరళ సాంప్రదాయప్రకారము యోగమును సంపాదించి శ్రీశ్రీ మత్స్యలరాజుగారు అధికవ్యయమున తమ సంస్థానవైద్యులగు భిషగ్వర కేశంకరకాష్ఠి, ఏ. ఎం. ఏ. సి గారిచే తయారుచేయించినారు. ఈ శైలము పక్షవాతము, ఆక్షేపక వాతము, అశ్మివాతము, సర్వాంగవాతము, అనువాతము (రుమేటిజం) మొదలగు అశ్మివాతవ్యాధులను బోగొట్టును. బలహీనులకు, మనోవ్యాధిగలవారలకు, పిత్తప్రకృతిగలవారలకు, దమ్యబడిన అవయవములగలవారలకు, శుఖవ్యాధులచే బాధపడి సంభోగశక్తి కోల్పోయినవారలకు ఉపయోగించి దీనిగుణము అద్భుతముని గుర్తించితిమి. డాక్టరు కోమును గారుకూడ దీనిని మెచ్చియున్నారు. సంస్కారాధిక్యమునుబట్టి ఇది మూడువిధములుగా తయారుచేయబడినది. తాపాతునుబట్టి ఏదికావలసిన వారు దానిని తెప్పించుకొనవచ్చును. ఔషధము వాడువిధము మందుతో పంపబడును.

7 సార్లు ఆవర్తమైన క్షీరబలాశైలము 1 అవున్సు 0-8-0. 4 అవున్సులు 2-0-0. 21 సార్లు ఆవర్తమయినది 1 అవున్సు 1-4-0. 4 అవున్సులు 5-0-0. 101 సార్లు ఆవర్తమయినది 1 అవున్సు 8-0-0. 4 అవున్సులు 12-0-0.

అభ్రకభస్మము

అభ్రకభస్మతో సక్రమముగ 800 పుటములు వేయబడినది వాస్తవము. మూత్రవ్యాధులలో బాగాపనిచేయును. దయచిట్టి ఆన బహుమూత్రమును, మధుమేహమును నిర్మూలముజేసి, అందుందు చక్కెరను తేకుండజేయును. వేడిని దగ్గును, క్షుద్రనుబోగొట్టును. అనుపానవిశేషములచే నన్ని వ్యాధులకు మంచిది. వాడువిధము మందుతో పంపబడును. చాకధర తులము రూ. 5-0-0.

ఎక్కువగా తీసికొనువారికి కమీషను రేటు: పోస్టుఖర్చులు వేరు.

అడ్రసు:— మేనేజరు, ఆర్డరసాయనశాల, ముక్త్యాల, కృష్ణాజిల్లా.

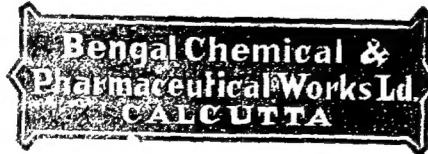
అశ్లెస్ | అశ్వగంధిచే తయారుచేయబడిన నంజీవి.

బలహీనమైన నరములకు, దుర్బలమైన మేదదుకు, బలములేని కండరములకు,

ఈ అమోఘమైన ఔషధము శతావరి, బల, తల్మఘానా, గ్లి సర్వోఘాస్పరేటులు, ఇతర మామూలు ఔషధులుచేర్చి తయారుచేయబడినది. అందుచే కలిగిన దుర్బలత్వమునకు ఇది తప్పక మంచిగుణ మిచ్చును

ఇది రహస్యమైన ఔషధముకాదు.

కావలసినవారు వ్రాసిన ఔషధము సూత్రముకూడ తెలుపబడును.

నమ్మకముగు క్రొత్తమాదిరి నగలుదొరకు స్థానము

ది ఆంధ్రా జ్యాయలరి మానిఫాక్చరింగు కంపెనీ.

హెడ్ క్వార్టర్సు, బెజవాడ. బ్రాంచి 51, చై నాబజారురోడ్డు, మద్రాసు

మావద్ద అనేకరకములు క్రొత్తమాదిరి గాజులు, మెడగొలుసులు, కానుకలులు అడ్డగ వ్రేలు మొదలగు బంగారు నగలున్ను, నవరత్నములు వేసిన అనేకమాదిరిల అడ్డగలు, జడవిళ్ళలు, నాగరములు, ఉంగరములు, చంపకరములు, పతకములు, మొదలగునవి వెండి రైలు కూజాలు, టంబల్లు, పేలాగిన్నెలు, కాపి సెట్టు మొదలగు పాత్రసామానులన్ను అనేకరకములు కాళ్ళిగొలుసులు, మొదలగు అన్నివస్తువులు యెప్పుడున్నట్లుగా యుండును. కాను బంగార మునకున్ను చాచివేడికిన్ని రత్నములు మొదలగువాటికి గారంటి యివ్వబడును.

నచ్చనిది వాపసు తీసుకొనబడును.

(ప్రాప్తి)బద్ధు:—కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి,

195 శనగపాటి కోటయ్య అండు బ్రదరు,

ముసలిభార్యలు పడుచుభర్తలు పడుచుభార్యలు ముసలిభర్తలు

బ్రిటీషు దేశపు పెండింగ్ లెక్కలు

భర్తవయసు 20 ఏండ్లు, భార్యవయసు 90 ఏండ్లు

నవనాగరిక దేశములలో అగ్రగణ్యుని విశుత్తికెక్కిన బ్రిటీషుదేశమునగూడ అతివృద్ధవివాహములు జరుగుచునే యున్నవి. అచట అతి బాల్యవివాహములు లేవు. సాధారణముగా 15 ఏండ్ల వయస్సైన వచ్చినగాని స్త్రీలకును పురుషులకునూడ పెండించేయరు. ఈ నియమములన అతి బాల్యవివాహము లంతరించినవి. ఈవిషయమున భారతదేశముకంటె బ్రిటనుదేశమే వాసిగానన్నది గాని అతివృద్ధవివాహముల విషయమున బ్రిటనుదేశము భారతదేశముకంటె అధమస్థితిలోనే యున్నది. అచట పడుచువాండ్రగు పురుషులు 90 ఏండ్లుదాటిన వృద్ధ స్త్రీలనుగూడ పెండియాడుచున్నారు.

జనాభా లెక్కలప్రకారము చాలమంది 40 వ ఏడు దాటకుండ పెండియాడెను. 40 ఏండ్లు ప్రాప్త వయఃపరి మితిగా ఆదేశమున భావింపబడుచున్నది. దామాడును సంవత్సరమునకు 40 ఏండ్లు వయసుగలవారిలో 204,858 మంది పురుషులకును 211,698 మంది స్త్రీలకును పెండింగ్లు జరుగుచుండును. 40 ఏండ్లు దాటినవిమృత పెండియాడువారిసంఖ్య చాల తక్కువగానుండును.

20 ఏండ్ల వయసుగల పురుషుడు 90 ఏండ్లు వయసుగల స్త్రీని, పెండియాడెను.

29 ఏండ్లు వయసుగల పురుషుడు 95 ఏండ్లు వయసుగల స్త్రీని పెండియాడెను. 15 ఏండ్లు వయసుగల యువతిని 78 ఏండ్లు వయసుగల పురుషుడు పెండియాడెను. 18 ఏండ్ల యువతిని 81 ఏండ్ల వృద్ధుడు వివాహము చేసికొనెను. 22 ఏండ్లు స్త్రీకి 88 ఏండ్ల మురుగడు పెండియాడెను.

తిరువాంకూరు కార్మికసభ

ఫణికరుగారు అధ్యక్షత వహించిరి

అల్లప్పే, జూను 8:—తిరువాంకూరు కార్మికసంఘము రెండవ వార్షిక మహాసభ నిన్నున కె. ఎం. ఫణికరుగారి అధ్యక్షత క్రింద జరిగినది. అనేకమంది కాస్మికులు వచ్చిరి.

ఫణికరుగారు అధ్యక్షింప వ్యాసమునందు పాశ్చాత్యదేశముల కార్మికసంస్థల యభివృద్ధిని దెలుపుచు, భారతదేశసంస్థలు వెనుకబడి యున్నవని జెప్పిరి. తిరువాన్కూరు కార్మికులు యితరస్థలములవారికన్న యెక్కువ విద్యాపంతులుగ నున్నందుకు సంతసిం చెను. వారు రాజకీయ సౌకర్యములు కోరుటకు పూర్వము ఆర్థికస్థితిని బాగుపరచుకొన ప్రయత్నింపగోరెను. తిరువాంకూరు ఎస్టేటులందు కూలీలగు బాధపెట్టుచున్నారని చింతిల్లెను. ఘోరి ప్రస్తుతస్థితిని విచారించి బాగుజేయుటకై దర్బారువారు ఒకవిచారణసంఘమును నియమింపవలెననెను. కార్మికులు ఐకమత్యముతో మంచి సంస్థాపన గలిగియుండవలెననెను. సమ్మెలను నిరసించెను. పెట్టుబడిదారులును, పనిజేయువారును కలిసిమెలిసి యుండుట యిరువురకు మంచిదనెను.

ఎకా. క్రిష్ణనుగారిని కార్మికుల తరపున కాసనసభ్యునిగా నియమించ వలెనని యొ, నిర్బంధ విద్యా విధాన మేర్పరుపవలెననియు, విదేశీయుల పోటీ తొలగించుటకై కొబ్బరినారవై ఎరుమతి పన్ను హెచ్చింపవలెననియు గోరుచు తీర్మానమును అంగీకరింపబడెను. ఇతరులు కొందరు అనేక కార్మికవిషయముల గూర్చి ఉపన్యసించిరి. (అ. (పె.)

మధుర ఆంగ్లోఇండియనులు

మధుర, జూను 7:—ఆంగ్లో ఇండియను సంఘము మధుర శాఖవారు కర్నూలు గిడ్డిగారు ఇంగ్లాండునకు తమ తరపున రాయబారము నంపు నూచనను బలపరచుచు వారికి కొంతధనము ఖర్చులనిమిత్త మంపిరి. గిడ్డిగా రీదిగున ప్రత్యుత్తర మంపిరి.

“మీసహాయమును కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. ఇంగ్లాండునకు రాయబార మంపుటనుగూర్చి ఇండియా జర్నాలో ఘోషింపబడియు అంగీకరించినవి. మదరాసు కౌన్సిలమాత్రమే అంగీకరింపజేయవలసింది. మీరు ఎంతమాత్ర మొప్పుకొనవద్దు. ఆంగ్లో ఇండియనుల భావిదేశగూర్చి పాటుబడుటయందు మాకు సహాయము జేయుచుండవలెను. (అ. (పె.)

వాణిజ్య ప్రమాతి పెద్దశాల

గవర్నరు శంఖస్థాపన చేయుట

బొంబాయి, జూన్ 9:— బొంబాయి గవర్నరు సర్ లెఫ్టినెంట్ జనరల్ సామంతులయిన పూనానుండి వచ్చి చాల మంది జనలయెదుట బొంబాయిలోని వాణిజ్య ప్రమాతి పెద్దశాలకు శంఖస్థాపన చేసెను. ఆచుట నువ్వనింపును తాను వచ్చినప్పటినుండి నగరములో ఆస్పత్రి యేర్పాట్లు చాల జరిగిన జనియు నింకను జరుగవలసి యున్నవనియు గవర్నరు చెప్పెను. బొంబాయి ప్రజలంత భూతదయాపరులై నీడలకొరకు సహాయము జేయుటకు ముందుకు వచ్చుట జూడ తన కాశ్చర్యము కలిగించుచున్నదనియు, అందు ముఖ్యముగా శాశ్వత వాణిజ్య గారు 16 లక్ష లాసంగి 120 మందికి వసలి యేర్పడునట్లు ప్రమాతి పెద్దశాల గట్టించుటయు అందులో సగము మంచము లెల్లప్పుడు నేతపరిశ్రమలలో పనిచేయు స్త్రీలకొరకు ప్రత్యేకించియుంచునట్లును మిగతా మంచములు ఇతరుల కొరకును వినియోగపడునట్లును ఏర్పాట్లు చేయుచుట తన కాశ్చర్యమును సంతోషమును కలిగించుచున్నదని గవర్నరు చెప్పెను. ముందు సంతరివారు వాణిజ్యగారి శామమును కృతజ్ఞతతో జ్ఞాపకమునుకొందురనియు చెప్పెను. (ఆ. ప్రె.)

గౌ. లల్లుభాయి శ్యామల్ దాసు మెహతాగారు
బొంబాయి, జూన్ 9:— బొంబాయి గవర్నరు కార్యనిర్వాహక సభలోనికి తాత్కాలిక సభ్యుడుగా తీసికొనబడిన గౌ. లల్లుభాయి శ్యామల్ దాసు మెహతాగారు 9-వ తేదీన చార్జి పుచ్చుకొనిరి. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి, జూన్ 9:— బొంబాయిలోని మెస్సర్స్ లండు అండు బ్లాక్స్ కంపెనీ తలుపులు బద్దలుకొట్టి లోనపడే 4-చి గడియారము లెత్తుకొనిన నేరమున ప్రధానరాజధాని పోలీస్ స్టేషన్లు పెట్టు యాక్రమేరు రెజిమెంటులోని కేప్టన్ విల్ హెన్రీ, గ్లాడ్వి అను వారలకు నేడు రెండు నెలలు కనకెక్ష విధించెను. (ఆ. ప్రె.)

హరిహరిన్ ననుగారిమరణము

బొంబాయి కార్పొరేషను సానుభూతి

గౌ. ఫిరోజ్ సెత్తాగారి అభిప్రాయము
బొంబాయి, జూన్ 9:— బొంబాయి కార్పొరేషను యొక్క ప్రభుసభ్యులగు హరిహరిన్ ననుగారి మరణమునకు దుఃఖమును తెలియజేయుచు బొంబాయి కార్పొరేషను సమావేశమందు తీర్మానము గావించబడెను. పట్టణమునకు మహాపకారములను గావించెనని చెప్పు సభ్యులు హరిహరిన్ ననుగారిని స్తుతించిరి. తన ఎన్నికయందు హరిహరిన్ ననుగారు ప్రతిపక్షులగు నుండెననియు, ఐరోపాసంఘము గాని, ఐరోపా దేశీయులు గాని ఆమెకు సహాయ మొనరింపకపోయినను భారతీయులం దామెకుగల సానుభూతివలన నామె పోలింగునందు విజయ మొందెననియు సెత్తాగారు చెప్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి రాజధాని మస్తీము విచారసభ

ఆగష్టు 9, 10 తేదీలందు పునహాలో జరుగును

భేరుపురంమీరుగా రధ్యక్షత వహించెదరు

పునహా, జూన్ 9:— పరిశీలన బొంబాయి రాజధాని మస్తీము విచారసభ ఆగష్టు 9, 10 తేదీలందు పునహానగరమున భూసతి వహించిన భేరుపురంమీరుగా రధ్యక్షత వహించ జరుగును. కాన్పూరిక్కు జనుపుటకును మీరుగారి కుచితము సహాయము సొంపగుటకును సహాయములు జరుగుచున్నవి.

ఉర్దూ మేష్టరుల కాన్ఫరెన్సు

పునహా, జూన్ 9:— ఉర్దూ మేష్టరుల కృతీయ సమావేశము ఆగష్టు 10 వ తేదీన, అఖిలభారత మహమ్మదీయ మహిళా సూరకము ఆగష్టు 11, 12 వ తేదీలందును జరుగును.

ఆంధ్రాసుగారు సిఘ్నాప్రయాణమైరి

లిట్టు ప్రభుని, సర్ మాల్ కోము హేలీని

సందర్శించెదరు

నాగపురము, జూన్ 9:— నిన్నను ఆంధ్రప్రదేశ్ నుండి, వైద్యులు అంగీకరింపకుండుచే నీర్లుకు జడలకు ఆగిన సి. యస్. ఆంధ్రాసుగారు లిట్టు ప్రభుని, పంజాబు గవర్నరు సర్ మాల్ కోము హేలీని పల్లిమెత్తర రైల్వే మైసంధ్యమున వంద్రించుటకు యచటనుండి నేడు జయలుదేరి సిఘ్నాప్రయాణమైనది. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి, జూన్ 9:— మెస్సర్స్ హోజీగడియా అండు సన్స్ యొక్క పార్శ్వప్రధాన క్యాషియరు బామాన్ జీ దొబీ బొంబాయి రంకుమిల్లు వాటాలకు కొంతదబ్బును మొత్తము రు 97,000/- అపహరించినందుకు ఆరెస్టు చేయబడెను. స్టాక్ ఎక్స్చేంజిద్వారా అమ్మిన కొన్ని వాటాలను పోలీసువారు రాబట్టిరి. బామాన్ జీ విచారణ జరిగెనందుకు ఖయిదులో నుంచబడెను. (ఆ. ప్రె.)

జి. వి. పి. రైల్వేలో క్రాంతిసాకార్యములు

బొంబాయి, జూన్ 9:— కుటుంబములు మొత్తముగా కంపార్టుమెంటులను తీసికొని కుటుంబముగా ప్రయాణము చేయు నిమిత్తము దీర్ఘి ఎక్స్ ప్రెస్ లో తక్కువ మందిసత్తె కొన్ని ఇంటరు మీడియేటు మూడవ తరగతి బండ్లను తగిలించుటకు జి. వి. పి. రైల్వేవారు నిశ్చయించిరి. అట్లు బండ్లను నిజర్వచేయించుకొనుటకు కొద్ది ఎక్స్ ప్రెస్ లు ప్రాంత నుగును. (ఆ. ప్రె.)

బెన్గళీ నెంటు జనరలు సర్ హేరాల్యువాకరు

పునహా, జూన్ 9:— దక్షిణప్రదేశమున కధిపతియై మే 20-వ తేదీనుండియు వెల్లంట్టుటలో రక్తగ్రహణిచే బాధపడుచున్న బెన్గళీ నెంటు జనరలు సర్ హేరాల్యువాకరుగారు గృహత వొందుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

జి. వి. పి. రైలుమార్గమున గుడ్డు తిరుగుబడుట

బొంబాయి, జూన్ 9:— అంబర్నాడు ప్రేషను వద్ద బొంబాయికి పోవుచున్న గుడ్డు రైలు బ్లూ తిప్పివడుటచే 10 పెట్టెలు తిరుగబడినవి. 7 పెట్టెలు కట్టుబడిపి ప్రాంత ఆడ్జము గా పడినవి. అర్ధరాత్రివరకు సామానుల రవాణా జేయవలసి యుండును. (ఆ. ప్రె.)

తయారు చేయుట

అతి

సులభము!

ఒకభాగము క్యాకరుటట్టును రెండింతలు సలసలకాగెడు నీళ్లతో కలిపి-స్వల్పముగా ఉప్పును చేర్చుడు-20 నిమిషములవరకు లేక అంతకుపైగా కొంతసేపువరకు ఉడుకబెట్టుడు. ఈ అమృత మైనట్టియు, రుచికరమైనట్టియు, ఆరోగ్యకరమైనట్టి ఆహారమును తయారుచేయుటకు మీరు చేసి వల

Quaker Oats

క్యాకరుటట్టు చేతితో తాకుటచుట లేదు.

VIGOUR Can Be YOURS

“నెల్” “వన్ దన్”

ఈ దివ్యోషధము శ్రీ పుష్కల జాతులకు సంభవించు తీవ్ర బలహీనత, కుక్లవృత్తి, నపుంసత్వము, స్వల్పస్కలము, అతీత శ్రమభోగము వగైరాలన్ని కలిగి చిక్కిన వ్యాధి చిహ్నములకు నిస్సంశయ నివారణ.

ఇందులో బ్రిటిష్ (ఫార్మకోపీయ) బోమద గ్రంథములన్ని బయటపడిన మిక్కిలి సుఖమర సుప్రసిద్ధ బలవరకామధముల (టానిక్స్) ముఖ్యముగా సందోహముల గ్రహించి చేర్చబడియున్నది. అట్టిపటముచే కుక్లవృత్తి యొక్క “నెల్” అను సీక్రొషధము, నవీన రసాయన (Chemistry) వైద్యచికిత్స శాస్త్రము (Therapeutics) ల విషయ చర్చలతో బయటపడిన నరములకు పటుత్వమును కలిగించు టానిక్స్ లలో మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనదని సంగ్రహముగా నిర్ణయించినది.

అతిబలహీనతగా నున్నప్పుడు “నెల్” అననది ప్రైమాకగా యుపయోగించ బడతెను.

మనకాయ రాజధాని సోల్ మేజెంట్లు అయిన దాదా అండ్ కో. కె. మి. స్టాన్. ఎస్. నేషన్స్, మదరాసు.

చెన్న పరి కార్య శేషము

భిక్షుగాంధ్ర సమస్యను పరిష్కరించుటకు ప్రయత్నములు

రాయపేట వైద్యశాలను మూరపియనులకు ప్రత్యేకించుటను నిరసించుట

చెన్న పరి కార్య శేషము పథవారు తిరిగి నిన్న సాయంత్రము రివ్యూను భవనమునందు రా॥ బి॥ జి॥ తణికాచలం చెట్టిగారి యధ్యక్షతవలన సమావేశమైనపుడు కార్యశేషము వర్తమానపు నిర్ణయముల గురించియు, రాయపేట వైద్యశాలను యూరపియనులకు ప్రత్యేకించెదనను నిరసించియు, నగరమున భిక్షులకు తన వసతుల నేర్పరచి భిక్షకవృత్తిని తగ్గించుటకు గురించియు దీర్ఘమున చర్చలు జరిగెను.

జి॥ బి॥ గో॥ నారాయణసామిచెట్టిగారు రాయపేట వైద్యశాలను, యూరపియనులకు ప్రత్యేకించుట గురించి ప్రభుత్వమువారు రాయపేటను విషయమును సభిచారి యొంటుకు చెప్పి అట్టిచర్య చాల ఆక్షేపణీయ మని నిరసించుచు నొక ప్రతిపాదన మొనర్చిరి. రాయపేట వైద్యశాల చెన్ననగరమున దక్షిణ భాగముల ప్రజలం వారికి చాల యుపయోగకరముగ నున్నది. ఆ వైద్యశాలను యూరపియనుల కొరకే ప్రత్యేకించినయెడల ప్రజలందఱు చాల బాధ పడవలసి వచ్చును. జాలిని వత్తులచే ప్రేరేపింపబడి ఇట్లెంత మాత్రమును నడుపుటలేదు, యూరపియనుల కవసరమని దోచునెడల వారి కింకొక వైద్యశాల నేర్పరచుచో నాకట్టి యాక్షేపణము లేదు. ఇట్టిమాటలవలన ప్రజలకు చాలకష్టము గలుగును గావున ప్రజాప్రతినిధిసంఘమున నీ కార్యశేషమువారు తమ యాసమునిది తెలుపవలెను.

వి॥ చక్రవర్తి చెట్టిగారు ప్రతిపాదనకు బలపరచుచు అన్ని కులములవాటికిని జాతులవాటికిని అన్యోన్యత నభివృద్ధిపరచుట కర్హించుచున్న ఈసమయమున జాలివిధేయకును నిట్టి సూచనను ప్రభుత్వమువారు రాయపేటను తీవ్రముగ ఖండించిరి. వైద్యశాల ప్రభుత్వమువారిదే యైనను పన్నుల నొసగు ప్రజల యాసమునిది తెలుపుటకు కార్యశేషమువారికి సంపూర్ణాధికారము గలదు.

సి॥ భక్తవర్తి నాయుడు గారు రాయపేట వైద్యశాలవలన నగరమున అయిదు దివిజనులవారికి చాల యుపయోగము గలుగుచున్నదనియు, జెనరలు హాస్పిటలు మొదలగు వైద్యశాలలన్నిటియందును యూరపియనులకు ప్రత్యేక పు వార్డులను ప్రత్యేక సౌఖ్యములను ఏర్పరుచుచున్నందున అందుచే వైద్యశాలకు ప్రత్యేకముగ యూరపియనులకు ప్రత్యేకించుట వసరము లేదనియు నుడిచిరి.

మీనాక్షినుండరం పిల్లెగారు తీర్మానమును బలపరచుచు యూరపియను లిదివరకే అన్ని వైద్యశాలలయందును ప్రజలందరి ఖర్చుపైను చాల వైభోగము లనభవించుచున్నారనియు భారతీయులు వైద్యశాలలందు పశువులవలె పరిగణింపబడుచున్నారనియు భారతీయుల కంతమాత్రము గూడ లేకుండ వైద్యశాలకు యూరపియనుల కొసగుట చాల ఆక్షేపణీయ మనియు నుడిచిరి. అంతయిగాక ప్రభుత్వమువారిదివరకే వైద్యశాలకు దేశీయ వైద్యపాఠశాల కొనగెదమని వాగ్దాన మొనర్చి యుండిరి. ఇప్పుడు దేశీయ వైద్య పాఠశాలవారిని ఆపటద్రోసి యూరపియనులకొరకు ప్రత్యేకింపజూచుట చాల అన్యాయము.

కె॥ వ్యాసరావుగారు తీర్మానమును సాక్షేపించుచు, రాయపేట వైద్యశాలను యూరపియనులకు ప్రత్యేకించు విషయము ప్రభుత్వమువారి ఆలోచనలో నున్నదను వదలి తప్ప సుప్రముగ లేరుదనియు, సుంత్రిగారు మదగాసులో నెయిం దెనుగాన రూఢిగ నీ విషయముయొక్క యధార్థతగురించి వారిని గమనింప ఆ వదలి నిజమునచో నిట్టి తీర్మానమును తేలువచ్చుననియు అంతవరకీ తీర్మానము సాపియించవలెననియు నుడిచిరి.

అగ్ర్యశ్రుతు వ్యాసరావుగారి ఆక్షేపణను గురించి నుడువుచు విషయము లేవనెడు చాల జేగజాగా జరుగుచున్నవినియు అందుచే ముంబై నిజమా కాజాయను విషయమును విచారించుచు గూర్చున్నవెడల కార్యశేషమువారు తమ యభిప్రాయమును దెలుపుటకే యవకాశము దొరకక పోవచ్చుననియు, తీర్మానము ను స్వల్ప సవరణతో సంగీరించుట ఉచితమనియు నుడిచెను.

తీర్మానము

సామి చెంకటాచలం చెట్టిగారు నారాయణసామి చెట్టిగారి ప్రతిపాదనకు స్వల్పమున సవరణల నొనర్చుచు బలపరిచిరి. సవరింపబడినతీర్మాన మీ క్రిందివిధముగ నున్నది. "రాయపేట వైద్యశాలను యూరపియనుల కొసగుకొరకు ప్రత్యేకించుటకుగాని లేక యూరపియనుల ప్రత్యేకింపజూగముకొరకు యూరపియనుల సంస్థ వారికి చుట్టుటకుగాని ప్రభుత్వమువారు రాయపేటను స్వల్పమున గమనింపబడును, అట్లగుచో అట్టి సూచనయెడల కార్యశేషమువారు తీవ్రముగ నసమ్మతిని తెలుపుచున్నారని ప్రభుత్వమువారికి తెలుపుటకు అధ్యక్షు నీసభవారు గోరుచున్నారు."

తీర్మానము వోటునకు బెట్టుబడి ఏకగ్రీవముగ సామిందించబడినది.

కార్యశేషములో పెట్రోలుదబ్బాలు

మాయమగుట

వి॥ చక్రవర్తిచెట్టిగారు కార్యశేషము పర్వమాపు నందు చాల పెట్రోలుదబ్బాలు అదృశ్యమయ్యెనును వదలిని ఈసభవారి యొంటుకు చెప్పి, ఇది నిజమునచో చాల నాక్షేపణీయమున విషయమని నుడిచిరి.

కార్యశేషము ఇంజనీరుగారు హెచ్చుముగారు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు, పెట్రోలుదబ్బాలు మాయమగుట లేదనియు, దెబ్బతెచ్చు కంపెనీవారు చాల పర్యవేక్షణగా పెట్రోలు పరపరాజేన దబ్బాలను తిరిగి తీసికొనివెళ్ల కక్షేపణీయము ఇప్పుడాకంపెనీవారువచ్చి రెండువేల దబ్బాలు నిలువయుండిన తెంపిని యడుగుచున్నారనియు, కార్యశేషము లెక్కల ప్రకారము 800 దబ్బాలకంటె గెక్కుచున్న సవరణలేదనియు, ఇది కంపెనీవారి లెక్కలలో పొరబాటుగాని వేరుగాదనియు, లెక్కల పరిశోధనకుచో వ్యవహారము గురుదననియు నుడిచిరి.

పర్వమాపు పరిపాలనా పునర్నిర్మాణము

సి॥ భక్తవర్తి నాయుడుగారు ఈక్రింది తీర్మానము అత్యవసరమైనదిగ పరిగణించి ప్రతిపాదించిరి. కార్యశేషము కార్యకర్తలమును కనకదాసు పోషింతుకొన క్రికలగునట్టి సర్దుటకుగా నూచల నొనర్చుట క్రిందివిధములగు యుపసంఘము నియమింపబడినది. సామి చెంకటాచలం చెట్టి, ఆర్॥ మదన గోపాలునాయుడు, వి॥ చక్రవర్తిచెట్టి, అయ్యలవామిదుభాకా, నన్న, ధనపాలు మొదలయ్యారు, (కొను, జోన్ను, భక్తవర్తి నాయుడుగారు.

నాయుడుగారు పై తీర్మానమును పాదించుచు, కర్మగార విషయము చాల నష్టముతో నిర్వహింపబడుచుండుట కొంచెము మనియు, కార్యశేషము కార్యకర్తలము లేట్లకంటె ఇతరకంటె నీల లేట్లు తక్కువయిన కారణముచే కార్యశేషమువారు తమ ఆర్థరక్షణ ఇతరకంటెనీల కొసగుట మంచిదిగాదనియు కార్యకర్తలమునకు ఆర్థరక్షణ నొసగుచో అందు నూటికి 15 చొ॥ న తిరిగి తమకేవలమనవిషయమును కార్యశేషము గమనించుట లేదనియు నుడిచిరి. వామిదుభాకాగారు జి॥ బి॥ జి॥ నారాయణసామిచెట్టిగారు తీర్మానమును బలపరిచిరి. తీర్మానమును వోటునకు బెట్టుగా సేకగ్రీవముగ సంగీరింపబడినది.

భిక్షుగాంధ్ర సమస్య

రా॥ బి॥ జి॥ వరదరాజులు నాయుడుగారు రంథల, నగరములలోని వైద్యుల క వృత్తిని తగ్గించుచు వృత్తిపై చర్చను ప్రారంభించిరి. నగరమున కొందరు వైద్యులకు వృత్తిని తగ్గించుట తొలగించుటకుగా నూచల నొనర్చుటకు 1924 సం॥ జనవరి 29 తేదీనోక యుపసంఘము నియమింపబడినది. ఉపసంఘమువారు సెప్టెంబరు 4 న తేదీన సమావేశమై ఒకచిట్టాపేదీకను తయారుచేయుటకు రా॥ బి॥ వరదరాజులునాయుడుగారిని నియమించి వారిని పేదీకను అంగీకరించిరి. నాయుడుగారి నివేదికయందు మాడు ముఖ్యము నూచలను ఉపసంఘమువారు సామిందించి శిఫార్సు చేసిరి. (1) విద్యకుల నరెప్పకేయుటకు కానిబిరి ఇన్ స్పెక్టరుల కధికారములను విషయమున దప్ప మిగిలిన విషయములందు నివేదికలో నూచింపబడిన పద్ధతులవలన కానముల పవరించుట (2) నివేదికయందు నూచింపబడిన రీతి నొక ప్రత్యేక సంస్థ నేర్పరచుట. ఇంతయిగాక ఉపసంఘమువారి క్రింద విధముగగూడ శిఫార్సుల నొనర్చును. (1) తిరువల్లికేట్టి లం గు భానాయుడు అదనముగా 200 అశ్రుతుల విచ్చగాండ్రకు ఆహారములను (20) విచ్చగాండ్ర కొర నేర్పరచుటకు ఇట్టి సంస్థలను ధర్మముల సంయుక్త సంఘమువారి యాజు

స్వమున నుంచుట. ఈసంఘమునందు కార్యశేషమువారికి ప్రభుత్వమువారికి ఇతరధార్మిక లక్ష్యములకు సంఘములకు ప్రాతినిధ్యముండును. వేతనము సంస్థలవారకు చందాలనాహ్యునించుటకుగూడ నిసంఘమున కధికారముండును.

సి॥ ఈ ప్రయత్నములకు వ్యతిరేకములో సగభాగమును భరింపవలెననియు, కుమ్మరిగ కరణాలయమును కమిషనరు గారు మరతుండుగావించు చూర్పుల ననుసరించి కార్యశేషము వారి కొసంగవలెననియు ప్రభుత్వమువారిని గోరవలెను.

వరదరాజులునాయుడుగారు, పై యుపసంఘమువారి సూచనలను గురించి వివరించుచు - ఈ విషయమును చర్చించునపుడు, ప్రజల విశ్వాసములను గమనింపవలెనని నుడిచిరి. చెన్ననగరమున 2 వేలకు పైగా విచ్చగాండ్రు గలరు. ఇందులో, దేవాలయములు, తీర్థములు, మొదలగు మతసంబంధ ప్రదేశములందును, ఇంటింటికి వెళ్లుచును విచ్చమెత్తుకొనువారిని మినహాయించి ఇతరప్రదేశములందును వీధులందును విచ్చుచుండువారి సంఖ్యని కాసనాధికారము క్రిందకు దీసికొనిరావలెను. మినహాయంపబడిన తరగతి యందుగూడ, కుమ్మరి మొదలగు అంటురోగములు గలవారిని, ప్రజలను పీడించువారిని, బాలురను బాలికలనుగూడ కాసనాధికారముక్రిందకు దీసికొనిరావలెనని ఉపసంఘమువారు యజ్ఞేపించిరి. కాసనాధికారముక్రిందకు వచ్చు భిక్షుకులలో మూడు తరగతులుండును. 1. క్రికలవారు, 2. క్రికీపీనులు, 3. బాలురు. మొదటివారికి ఒక వలసప్రదేశమును, అచ్చట నొక కార్యకర్తగృహమును ఏర్పరుపవలెను. రెండవ తరగతివారిలో అంటువ్యాధులచే పీడింపబడువారిని వేరుగ ప్రత్యేక కరణాలయములందుంచవలెను. కుమ్మరిగలగు భిక్షుగాండ్రను చెంగల్పలు కుమ్మరిగ కరణాలయమునకు వెళ్లుటలు నిర్బంధింపవలెను.

కాసనములకు నవరణలు

నగరమునగల విచ్చగాండ్రకు అదుపుగానికి చెప్పుటకు ప్రస్తుతమున్న కాసనములలో స్వల్పమునసవరణల నొనర్చినజాలును. ప్రస్తుతము జిల్లమునిసిపాలిటీలో అట్లననుపించి విచ్చగాండ్రకు కరణాలయముల నేర్పరచుటకు ధనము వెచ్చింపవచ్చును. కాని ఈ అధికారమునుగిరించి ఇంకను స్పష్టపరచుటకు కొంచెము సవరింపవలెను. జిల్ల పోలీసులక్రింద వీధులలో విచ్చమెత్తు వారిని ఆరెస్తుతేయుటకు పోలీసుకానిస్టేబులున కధికారము గలదు. కాని ఈ అధికారము ఇంచుమించు మృతాత్మరమువలె చున్నది. ఈ కాసనముక్రింద నరెప్పకేయుటవారికి కారాగృహ శిక్ష విధించుటకు మారుగ విచ్చగాడు క్రికలవాడైనచో కార్యకర్తగృహమునందుంచుటలు విధించుటకును, అశ్రుత్వైనచో విచ్చగాండ్ర కరణాలయమునందుంచుటలు విధించుటకును మేజస్ట్రేటు నకధికారమునొసగును కాసనమును సవరింపవలెను. అల్లరితేయు విచ్చగాండ్రకు ఆరునెలలశిక్ష విధించుటకును, ఇతర ప్రదేశములనుండివచ్చు విచ్చగాండ్రను తిరిగి వారిప్రదేశమునకు పంపివేయుటకును మేజస్ట్రేటు కధికార ముండవలెను. కుమ్మరిగలగు కాసనమును చెన్ననగరమునకు వర్తింపజేయవలెను. శిశువుల కాసనమును గూడ కొంత సవరింపవలెను.

నగరములోని విచ్చగాండ్రకు కరణమునేర్పరచుటకు తన వసతుల ననుసరము. క్రికలకుల కొక వలసప్రదేశము కావలెను. ఇంతవరకును కుమ్మరిగ కైత్యాలయముగ నున్న తండ్రియారు పేటలోని ప్రదేశ మిందుకు బాగుగ నుపచరించును. అచ్చట నివృతు 320 మంది యుండెదవచ్చును. ఇంకను 100 గురకు లావుగలదు. ఈ ప్రదేశమును కార్యశేషమున కొసగుటకు ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించుచున్నారు.

అశ్రుతుల విచ్చగాండ్రకు పసతికొసగుట కీనగరమున చాల సంస్థలు గలవు. అందు ఒకటి మణిగారిసత్రము. ఇందు 150 కి పసతిగలదు సత్రపు అధికారులు 100 మందికి పులితముగ భోజనము నొసగుచున్నారు. అప్రదేశమున ఇండ్లుగట్టుచో 350 మందికి పసతియేర్పడును. తిరువల్లికేట్టి అన్నదానసమాజము మొదలగు వేతనర అన్నదాన సమాజములుగూడ అశ్రుతుల విచ్చగాండ్రకు సదుపాయమునర్చుటకు తోడ్పడును.

వ్యయము

విచ్చగాండ్ర పెట్రోలును నిర్వహించుటకు సం॥కును 20000 లగును. అందు ప్రభుత్వమువారు సగభాగము భరింతునెడల కార్యశేషమువారు 25000 లను భరింపవలెను. అశ్రుతుల విచ్చగాండ్ర కరణాలయమునకు ప్రతివత్సరము రు 40000 అగును. అందు ప్రభుత్వమువారి సగభాగము పోను కార్యశేషమువారు 20 వేలను భరింపవలెను. విచ్చగాండ్ర పెట్రోలులు భవనముల నిర్మాణమునకు 20 వేలను కరణాలయ

నిర్మాణమునకు రేర్ శేలను అగును. శిశువుల కొరకు చాక్లెట్ల వరదవృషాదులకు గారి కరణాలయమునకు కార్పొరేషనువారు ప్రతివర్సమును రు 800 ల నొసగుచున్నారు. ప్రభుత్వము వారి సంస్థకు మంచి ఆర్థికసహాయ మొనర్చు నెంచుచున్నారు. ఇందుకవసరమును మొత్తములో షగభాగము రు 6000 లను కార్పొరేషనువారు భరించుచో 20% బాలలకు వసతి యేర్పడును. విగిలిన రు 200 బాలికలకు వసతి యేర్పరుచుటకు రు 20000 లగును. ఈ మొత్తమును ప్రభుత్వమువారు భరించ వచ్చును.

ఈ సంస్థలను పరిపాలించుటకు ఆధికార వర్గముకంటే ఆధికారతర సంస్థ ఎక్కువ వారుగవనిజేయును. మొదటిరకము సంస్థయందు మానవ సహజములకు దయాధర్మ భావముల ప్రచారముండ జాలదు. ఇట్టి ధర్మసంస్థవియే చుఖ్యము.

డా॥ విజయరాఘవులుగారు

నాయుడుగారి రివల్యూషను దీపికానిన పరిశ్రమకు కృతజ్ఞతను తెలుపుచు స్కీమునందు ఆచరణయోగ్యములుగాని విషయములు కొన్నిగలవని నుడిచిరి. ప్రధమమున 800 మంది బిచ్చగాండ్రుల కరణమొసగిన జాలును. తరువాత నీసంఖ్యను క్రమముగా నభివృద్ధియొనర్చవచ్చును.

ఎస్. జేబుగోపాలశెట్టిగారు బిచ్చగాండ్రుల కరణము నేర్పరుపనిది వారిని ప్రాసీక్యూటుజేయుట వ్యాయము గాద నేను.

అధ్యక్షుడు

అధ్యక్షుడు ప్రతిపాదనలను వింటునకు పెట్టిక పూర్వము మాటలాడుచు, కార్పొరేషనువారు బిచ్చగాండ్రుల కరణాలయముల నేర్పరుపక పూర్వము ప్రాసీక్యూషనులకు దిగుట కుద్దేశించుట లేదనియు, కాపనములకు నూచింపబడిన సవరణల నొనర్చుటకు చాలకాలము పట్టుననియు నుడిచెను. ఈవర్సమున కార్పొరేషను ఆయవ్యయపట్టికలో రు 50,000 లు బిచ్చగాండ్రుల కొరకు ప్రత్యేకింపబడెను. ఈ మొత్తముతో నగరమున ఉత్తర భాగమున నొకచోటను దక్షిణ భాగమున నొకచోటను కరణాలయముల నేర్పరుపవచ్చును.

శ్రీవంతులకు బిచ్చగాండ్రులే పనిచేయించినయెడల వ్యయము కొంత పూడునని జోన్సుగారు నూచించిరి.

లీర్మానములు

తరువాత నీక్రిందిరీత్యావములు గావించబడెను.

(౧) నివేదికలో నూచింపబడిన పద్ధతులపై కాపనము నర్పవలెననియు, కాని కార్పొరేషనువారు కరణాలయముల నేర్పరుపవరకు శిశువుల చర్యల దీపికానరాదనియు ఈసభవారు శిఫార్సు చేయుచున్నారు.

(౨) బిచ్చగాండ్రుల కరణాలయములలోనికి దీపికానుట వదిలివేయుట మొదలగు విషయములకు నిబంధనల నేర్పరుచుట కుగాను అట్టులే హాకీంసాహెబు, బెంకటపతి నాయుడు, డా॥ విజయరాఘవులు, వరదరాజులు నా యునుగార్ల నొక యుప సంఘముగా నియమింపబడెను.

(౩) వర్తమానవివక్షణ లేకుండ 800 బిచ్చగాండ్రుల కొక కరణాలయమును ప్రారంభింపవలెను.

ప్రభుత్వమువారు నూచించిన మరతులమీద తండ్రియారు పేరుగాని కుష్టుకొగుల కరణాలయమును కార్పొరేషనువారు తీసుకొనవలెను.

* * * * *

రాబోవు వారమునుండి కొంతకాలమువరకు కార్పొరేషను సభ బుధవారమున సమావేశమగును.

వివ వాయువువలన మిల్లులో మునుజులు చనిపోవుట

కలకత్తా, జూన్ 10:—నిన్ను పీఠాంపూరు ఇండియాన్ షాపులు విల్లులో ముగ్గురు తనివొందు వివ వాయువువలన చనిపోయిరి. విల్లుకు నీటిని పంపరాజేయు మాలిని కుట్రముచేయుటకై ఒక మేష్ట్రీ లోపలికిరిగెను. ఆతడు లోపల అలస్యము చేయుటచే మరెయ్యక పనివాడు బోపలికి పంపబడెను. వాడును రాకపోవుటచేత మరెయ్యకడు లోపలికి పంపబడెను. వాడును బయటికి వెళ్లుచున్నప్పుడు లేచియు కనబడలేదు. అప్పుడు లోపలకున్న వారిని రక్షించుటకై యేర్పాట్లు గావించి యెడల మునుజులను లోపలికి బయటికి పండుచున్నట్లు దిశించి చంపుచున్నామనియు దీనితో భయ నూతనంతో పంపుచున్న వివ వాయువువలన బయటికి రావలసినవైనను. తరువాత నూచు కనములను శోధ్యములతో ఇయిటికి (లేనదనినది. బలవంతముగా గాలిని లోపలికి బంపవలె ప్రయోజనము లేక వదిలవచ్చును. (ఆ. ప్రె.)

పశ్చిమోత్తర రైల్వేసమై

వర్తక సంఘమువారి సహాయమును ప్రభుత్వము వారు నిరాకరించుట

నాగపూరు, జూన్ 9:—ఇండియా ప్రభుత్వమువారు వర్తక సంఘము (రైలు యూనియను కాంగ్రెసు) కార్యదర్శికి యీ దిగువ తంతి సంపిరి:—వర్తక సంఘమువారు సహాయము జేయ దలంచినందుకు ప్రభుత్వమువారు సంతసించుచున్నారు. కాని వారు శుభ్య వచ్చుటవందర్భమునీ తలంచుచున్నారు. రైల్వే ఆధికారులు కలసి పనిజేయదలచిన యూనియను సంస్థావనకారే ప్రస్తుత సమైక్య పమ్మెగా నుర్తించుట లేదు.

అన్ని విధముల కార్యము సాధించు నుద్దేశముతో వర్తక సంఘ కార్యనిర్వాహకులు తమ అధ్యక్షుడు పి. ఎఫ్ ఆంధ్రూను గారిని, పోయి సిల్వాలాని రైల్వే ప్రోద్దుతో మాటాడమనిరి. ప్రస్తుత సమైక్య కేసులను తమ యిబ్బందులను పరిగి దెలుపు కొనబాలి విద్యా విహీనులకు పనివారికి సంబంధించినదనిజెప్ప గోరిరి. పశ్చిమోత్తర రైల్వే ఆధికారులు కార్మిక సంఘము తో కలసి పని సాగించినట్లు నిశ్చయము. అయినను ప్రస్తుత బాధ చాలా హెచ్చుగమంతులచే ఇండియాలో అన్ని రైల్వేలలోనుండి వితేజ్యయవిధాన మనుసరించుటచే తృప్తికరముగ లేకుండుట చేతను పరిస్థితుల గమనించి పనివారలను ఆధికారులను సమాధాన తరములకై ప్రభుత్వమువారు ఉద్యోగతరులతో గలసి వెంటనే ఒక విచారణ సంఘమును నియమింపవలెనని వర్తక సంఘమువారు గొరుదున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

* * * * *

ఏజంటుగారి ప్రకటన

లాహోరు, జూన్ 9:—పశ్చిమోత్తర రైల్వే ఏజంటుగారు యిదిగువ ప్రకటన గావించిరి.

పశ్చిమోత్తర రైల్వే సాగులను పనుల విడిచిపెట్టవలెనని ప్రోత్సహించు ప్రచారము రెండుతెలులనుండి జరుగుచున్నది ఈవిధముగ రైల్వేవాసాకు యిబ్బంది కలుగజేసినచో కంపెనీవారికి ప్రజలకు నష్టము రాగలదు. అందుచే సాగులకు కార్మిక నాయకులుగా మండగ్గ వారికి సాగురిపాకర్యము లాసంగబడునని దలంచబడెను. ఏప్రిలు 10 వలేదీన సమైక్య జరుగుటలు ప్రకటించినప్పటికీ అందుచేత వారి సంఖ్యనుబట్టి జూచినచో సాగులకు కంపెనీ ఆధికారులపై నెంతవిశ్వాసముగలవో తెలియగలదు. లాహోరులో 4500 మందికి సుమారునందు 1200 కరాచీలో 800 మందికి పనులు ఖాళీగానున్నది. తగవు ప్రారంభమైన రావల్పిండిలో పనులన్నియు పూర్తిగ నిండియున్నవి. ప్రోత్సహించి చేర్చుకొనుటచే పనివిడిచిపోయిన వారందరిని తిరిగి చేర్చుకొనుటకు బిలులేకున్నను కొందరికి మాత్రమింకను పనులుగలవు. ఈపరిస్థితులు యెల్లకాలము ఉండవు. గత 16 రోజులలో అసంఖ్యే అట్టే గవవడలేదు. అట్టి రైల్వే నడచుచున్నది. గతవారములో లాహోరు కరాచీల మధ్య మెయిల్స్ అలక్సీకైనవి. కరాచీకి ఎగువకును ఎరువకును. దినమునకు 10,000 టన్నులు గలదు. మే 30 లేదో అంతమయ్యేవారము నందు దినమునకు పగటున 7110 టన్నులు గలదు. (ఆ. ప్రె.)

అస్సాముజైలు పరిపాలన

షిలంగు, జూన్ 9:—1924 వ సంవత్సరముందు అస్సాముజైలు పరిపాలనయందు అన్నివిధములను ఆభివృద్ధి మార్గము లవలంబించబడెనని నివేదిక వెల్లువచ్చును. నేరస్థుల సంఖ్య తరగతు. చిన్న నేరస్థుల సంఖ్యయు చాల తరగతు. కడచిన వది సంవత్సరములందు కంటే యీ సంవత్సరము జేలు ఆను పరికి ఎక్కినకొర 30 పబడిన ఖైదీల సంఖ్య బహువ్యయముగ నున్నది. ఏను సంవత్సరములను ధ్యయించు యీ సంవత్సరమునందు జైలులో మరణించినవందకు తక్కువ సంఖ్య యెప్పుడును లేదు (ఆ. ప్రె.)

బీహారు శాసన సభా సమావేశము

రాంచీయందు ఆగస్టు 17 వ లేదీన ప్రారంభము

నూట్టా, జూన్ 9:—బీహారు శాసన సభా సమావేశము ఆగస్టు 17 వ లేదీయందు ప్రారంభమగును. 17 వ లేదీ తొలుత 18 వరకును, 19 వ లేదీ తొలుత 21 వరకును, 24 వ లేదీయందు 28 వ లేదీవరకును సభ జరుగును. (ఆ. ప్రె.)

మదరాసు వార్తలు

తపాలా రవాణా:—మరినకు పోవు తపాలా 18 లేదీ 6-25 గంటలకు మూచుబడును.

* * * * *

తంతింబు:—హంకాంగుకు ఉత్తరమునకు పోవు తంతింబు పంపువా బాధ్యతమీదనే అలస్యముగా పంపడమాను.

* * * * *

చెన్నపురి అన్నదాన సమాజం:—మే నెలలో యీ సమాజమువారు 8985 మందికి అన్నదానముజేసిరి. శోభాకు దరహంచూడ 180 మందికి భోజనమిచ్చిరి. 8 వ లేదీన 225 మందికి పెట్టిరి. పర్వినెంబుళుండునంచి 1487 మందికి 969 విరాళములనుంచి భోజనముపెట్టబడును.

* * * * *

మరణముల నిఘోరు:—6 వ లేదీతో అఖండ్యేవారములో 1000 కి 40.8 10 మంది ఇంప్రూయంబావల్ల గురుమహుచి వల్ల 80 జ్వర ములవల్ల మరణించిరి. క్రింద టేబు యీ వారములో 1000 కి 87.9 మరణించిరి.

* * * * *

బోటు మెయిలు ఆలస్యము:—సింహళమునుండినే యీ రావలిన బోటు మెయిలు ఇంజను చిదంబరమువద్ద చెడిపోయినది. అప్పుడునుండిన గడువుఇంజను ఆమెయిలుబండిని విల్లు పురంవరకు యాడ్చినది. అందుచే రైలు నేను ఆలక్యమయినది.

* * * * *

తప్పకొల్లలు:—సాంబశివస్వామి ఇనస్పెక్టరుగారును, సబుఇన్ స్పెక్టరు, సార్వెంటు, కొందరు జమానులు కలసి వెంగాంబజూరునందు తప్పకుండుకు, కొల్లలను, కంపాలల వద్ద తప్పకొల్లలను పట్టుకొని రిజిస్ట్రే ఇనస్పెక్టరుగారికి బిప్పగించిరి.

* * * * *

రాకపోకలు:—గౌ. వి. యస్. శ్రీనివాసకాశ్రమిగారు నిన్న రాత్రి పునా బోయిరి. సర్. సి. శంకరునాయుడుగారు నిన్న భార్యాసమేతుగ ముబారు బోయిరి. డి. బి. టి. వి. జయరాఘవాచారిగారు బెంగళూరునకు, మేబరు. జి. ఇ. మల్కాచుసనుగారు మెట్టుపాలెయ్యమునకు నిన్న బోయిరి. డీవర్సుకాలేజీ (ప్రిన్సిపలు ఆర్. డబ్లియ్యు గ్రీనుగారు నేడుదయము చెన్నపురి వచ్చిరి.

* * * * *

విచారకరముగు మరణము:—8 వలేదీన అమలాపురం బోల్డ్ మైక్సాలు హెడ్ మేస్టరుగానున్న శ్రీ. టి. వి. శ్రీనివాసయ్యగారు మరణించిని తెలుపుటకు చాలా విచారించుచున్నాను. ఒక నెలలోజలనుంచినక్షణముచేబాధపడుచున్నాడు. 20 సంవత్సరములు హెడ్ మేస్టరుగా పనిచేసి మెప్పులందిన విద్యావేత్తగ వనిపోవుట విచారకరమును సంగతి విరి యాత్మకు శాంతి గలుగుగాక యిది గంభీరమైన మోక్షార్థ వక్షిగాను తెలుపుచున్నాడు.

* * * * *

దీపముచే తాలిచచ్చుట:—విల్లుగూరు వీధిలో కొక 11 ఏండ్ల బాలికను తలిమ్మడులు రావో గదిలో పండుగొనెట్టిరి. గదిలో బుడ్డి దీపముకలి యుండెను. ఉదయము 6 గంటలకు తల్లి నొండులు బాటలకు రాగా బిల్లి తేలొబుడ్డిదీని బట్టు తినుజుకొని రక్షితులకు పీలులే ఆపాకు వచ్చెను. పిల్లను నందలు ఆపవ్రాగా వేసికొని 1 గంటకు చనిపోయెను.

బామలా రైలు

బామలా, జూన్ 9:—బామలా రైలు విభాగమున 1924 వ సంవత్సరముందు అస్సాముజైలు పరిపాలనయందు అన్నివిధములను ఆభివృద్ధి మార్గము లవలంబించబడెనని నివేదిక వెల్లువచ్చును. నేరస్థుల సంఖ్య తరగతు. చిన్న నేరస్థుల సంఖ్యయు చాల తరగతు. కడచిన వది సంవత్సరములందు కంటే యీ సంవత్సరము జేలు ఆను పరికి ఎక్కినకొర 30 పబడిన ఖైదీల సంఖ్య బహువ్యయముగ నున్నది. ఏను సంవత్సరములను ధ్యయించు యీ సంవత్సరమునందు జైలులో మరణించినవందకు తక్కువ సంఖ్య యెప్పుడును లేదు (ఆ. ప్రె.)

రాయపేట ఆస్పత్రి

రాయపేట ఆస్పత్రి నికమీద యూరపియను లకు ప్రత్యేకించిన రసీయ, భారతీయుల కి క నక్కడ ప్రవేశముండదనియు, నిటీవల వదంతులు బయలుదేరెను. ఈవదంతులు నిజమగునో కానో, ప్రభుత్వమువారింతవరకు ప్రచురింపరయిరి. కాని సర్వజనరలుగారు రాయపేట వైద్యాలయము నిందునిమిత్తము పరీక్షించినటుల మాత్రము తెలిసినది. వదంతులు నిజమగుచో, నింతకన్నను అసభ్యమగు ఏర్పాటు నేరొకటండబోదు. ప్రజల కబ్బును వెచ్చించి, ప్రత్యేకముగ నొక జాతివారికి వైద్యాలయముల ఏర్పాటు జేయుటవలన, యూరపియనులకును భారతీయులకును మధ్యగల భారతీయ్య మింకను బెరుగుటకు కలుగలుగును. ఉభయసంఘములును చేరువకు రావలెనని కోరుటకు బదులు, ఎడబాటు నింకను పెంచుట న్యాయమగునా? రైల్వేలో యూరపియనులకు ప్రత్యేకపు గదులు కావలెను. న్యాయస్థానములలో వారికి ప్రత్యేకపుహక్కులు గావలయును. విద్యా సౌకర్యములన్నియు ప్రత్యేకములు. తుదకు వైద్య విషయమునగూడ ప్రత్యేకపు ఏర్పాటులజేయుచో, జస్టిసు పరిపాలనపు యసమర్థత పూర్తిగ వెల్లడియగును. జనరల్ ఆస్పత్రులలో, యూరపియను లకు జేసెడి ప్రత్యేక సౌకర్యము లిదివరకే తీవ్ర విమర్శనమునకు గురియగుచున్నవి.

హిందూదేశమందంతటను యూరపియనులకు జేసెడి ఏర్పాటులు మిగుల సౌఖ్యదాయకములుగ నుండుటయు, భారతీయులునుచోటులు అనుకూలముగ నుండుటయు అనుభవైకవేద్యమే. ప్రజలు మేల్కొనిననాటినుండియు, అధికారులెచ్చ కొనసాగుట కిబ్బందిగనున్నది. యూరపియనులకు ప్రత్యేకపు వైద్యాలయముల నేర్పరచుచో, ప్రజాపరిపాలన కవకాశముండదు. యూరపియనువిద్యను వలె యూరపియను ఆస్పత్రులగుడ దిజర్వము శాఖలలో జేర్చవచ్చును. యూరపియను సైనికులుండుటకు యూరపియను సేవిలియను టుండుట ఎటుల యుపసరమో, నటులనే యూరపియను వైద్యోద్యోగులును నిలిచియుండుట యవసరమని వాదించుచున్నారు. భారతీయవైద్యులచే యూరపియనులకు చికిత్స జేయించుకొనుట కిష్టపడెను. భాషాభిముగ చాటుచున్నారు. ఇట్టి ఆస్పత్రిలో యూరపియనులకు ప్రత్యేకపుహక్కులు, విశేషసౌకర్యములున్నను, భారతీయుల వైద్య కొద్దినో గొప్పగనో అంటుచుండును. ప్రత్యేకవైద్యాలయమును నిర్మించుచో అట్టి అంటు సోకకుండ యిచ్చవచ్చిన యేర్పాటు

లను జేసికొనవలగును. కెనియా మొదలగు దేశములలోని ఏర్పాటుల నీదేశమున తెచ్చివెట్టెదరు గాబోలు!

హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలనము లభించుటకు మార్గ, సర్విసు ఉద్యోగుల నిరంకుశాధికారము బలపడుటయు, యూరపియనుల ప్రత్యేక సౌకర్యములు న్యధికెందుటయు తటస్థించుచున్నవి. స్వపరిపాలనము ననుభవించెడి యే దేశమునందును నిట్టి దుస్థితిని సహించజాలరు. హిందూదేశమునందెట్టి విచిత్రపు ఏర్పాటులు జరుగుట కయినను వీలగుచున్నది. రాయపేట ఆస్పత్రి, ప్రభుత్వమువారి హస్తగతమై ఎంతకాలమో కాలేదు. అంతకు పూర్వము, మద్రాసుకార్యరేషనువారు దీనిని పరిపాలించుచుండిరి. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారింతవరకులో మార్పుజేసి, ప్రజల కది యుపయోగపడకుండు నటుల చేయుట, మిగుల అసంభావ్యము. ట్రిప్లికేను, మైలాపురం, తేనాంపేట మున్నగు ప్రదేశములకంతకును ఇదియే ముఖ్యధార మగుచున్నది. ఇట్టి ప్రతిష్ఠాపనను యూరపియనులకు రిజర్వు చేయుటవలన, ఎంతసప్తము గలదో యూహించవచ్చును. వైద్యసహాయ మింకను అధికము గావలయునని తలచుచున్న ఈ దినములలో, ఉన్న వైద్యాలయములనుగూడ నూడబెరుగుట వివేకము గాజాలదు. మద్రాసు కార్యరేషనువారు త్వరలో మేల్కొని, తమ ఆసక్తిని దృఢముగ దెలిపి సందులకు నమ్మతించెదము.

నిన్నటిదినము జరిగిన సభలో, డి॥ బ॥ నారాయణస్వామిచెట్టిగారు, రాయపేట ఆస్పత్రిని యూరపియనుల పరము చేయగూడదని తీర్మానము నుపపాదించిరి గాని, యూరపియనులకు వేరొకచోట ప్రత్యేకవైద్యాలయమును నిర్మించుచో తమ కభ్యంతరము లేదని నుడివిరి. ఇట్టియభిప్రాయమును ఇతరసభ్యు లామోదింపనందులకు సంతసింపెదము. ఏ సంఘమువారి కయినను ప్రత్యేక వైద్యాలయములను నిర్మించు సూత్ర మసలే తప్ప నుటకు సందియము లేదు. కార్యరేషనువారికి నిజమగు సంగతి తెలియకపోవుటచే, తీర్మానమును కొలదిగ మార్పుజేసిరి. ఇప్పుడు వ్యాపించిన వదంతి నిజమగుచో, కార్యరేషను సభవారు దాని సంగీకరింపజాలరని, తీర్మానింపబడెను. వెంటనే, ప్రభుత్వమువారు నిజస్థితిని ప్రచురింపవలయును, లేనియెడల, పౌరులలో నశాంతి పొచ్చును. ప్రభుత్వమువారి కేకారణముచే నయినను రాయపేట ఆస్పత్రి నిర్వహణమును వదలివైచునెడల, కార్యరేషనువారు దానిని చేపట్టవచ్చును. అటులగుచో ప్రభుత్వమువారు తమ వైద్యోద్యోగులను నియమించుట కంగీకరింపరని, యొకసభ్యుడు దెలిపెను. అప్పుడయినను ఇబ్బంది యుండదు. ఎందరో సమర్థులుగ ప్రైవేటువైద్యులు లభింపగలరు. దేశీయవైద్య ప్రవీణులను నియమించి, కార్యరేషనువారు ఆయుర్వేద యూనానీవైద్యములకు గూడ ప్రోత్సాహ మొనగ గలుగురు.

ఆంగ్లో ఫ్రెంచి బడంబడిక

నానారాష్ట్రసంఘ సమావేశము జనీవాలో మొన్నటిదినము ప్రారంభమయినది. ఇదియొకమూల

జరుగుచుండ, ఇంగ్లండు ప్రాంసులమధ్య వేరొక యొడంబడిక జరుగుచున్నది. నానారాష్ట్రసంఘమే అన్ని వివాదములనుతీర్చి, ప్రపంచశాంతిని రక్షించునని తలచుచుండ, వివిధజాతులును ప్రత్యేకపు బాడంబడికల నేర్పరుచుకొని, ప్రాతపద్ధతులనే కొనసాగించుచున్నారు. ప్రధానసభ్యులగు ఇంగ్లండు, ప్రాన్సులే యీ తీరు న మెలగుచుండ, తక్కుంగల దేశములెటుల మెలగునో జెప్ప నక్కరలేదు. ఇప్పుడు దెలిసిన సమాచారము ప్రకారము, జర్మనీదేశపు పశ్చిమ ప్రాంతమును రక్షించుటలో ప్రాన్సుకు తోడ్పడుట కింగ్లండు అంగీకరించుచున్నను, తూర్పుదిక్కుకు సంబంధించిన వ్యవహారములలో జోక్యము కలుగజేసికొనుట కంగీకరింపలేదు. జర్మను దండయాత్రను పశ్చిమదిశను నిరోధించుచో, ఇంగ్లండు కెట్టి భయము వాటిల్లదు. తూర్పుదిశతో ఇంగ్లండు కంతగ బనిలేదు. ప్రాంసుకు తూర్పుదిశగూడ ముఖ్యమే. ఫిలనన, జర్మనీతో రుష్యాగలసి ప్రాన్సునుపద్రవమున ముంచవచ్చును. గత సంగ్రామమునందు, జర్మనీని పశ్చిమమునను, తూర్పుదిశనుగూడ శత్రువులు ముట్టడించిరి. ఒకవంక ప్రాన్సు, వేరొకవంక రుష్యా ముట్టడించుటచే, జర్మనీకి మిగుల యిబ్బంది గలిగెను. హిటలర్, మెకెనసుగార్ల చాకచక్యమంతయు నిరుపయోగమయ్యెను. ప్రస్తుత సమయమున, రుష్యా చెప్పినటుల వినక పోవుటచేతను, ఇంగ్లండు ప్రాంసులకు ప్రాతికూల్యము జూపుటచేతను, జర్మనీ దేశపు తూర్పు సరిహద్దు విషయమై ప్రాంసు మిగుల ఆందోళనముపడుచున్నది. కాని, ఇంగ్లండు విషయమున జోక్యము కలుగజేసికొన దలంపలేదు. అయినను ఒక్క సౌకర్యమును మాత్రము ఇంగ్లండు గలుగజేసెను. ఫ్రెంచివారి తూర్పు మిత్రుల కుపద్రవము గలుగునేని, రైను ప్రాంతమును ముట్టడి భూమిగ చేసికొనుటకు, ప్రాన్సు కవకాశ మొనగునట. ఆస్తిను ఘోరగ్రేను, బ్రయండుగార్ల కీ విషయమున ఏకీభావము గుదిరెనని తెలియుచున్నది. క్రొత్త బడంబడిక యూరపులో నెట్టి భావముల నుదయింపజేయునో, జెప్పజాలము. రుష్యాకును, జర్మనీకిని, క్రొత్త ఏర్పాటు వెగటుగనుండుట సహజము. మిత్రమండలివా రంపిన ఆయుధనిర్మూలనసందేశమే, జర్మనీలో తీవ్రాందోళనము గలిగించినటుల పార్తలు దెలుపుచున్నవి. క్రొత్త బడంబడికవలన, ఆందోళన మింకను వృద్ధిగావచ్చును. పోలెండుగూడ, ఈ యొడంబడిక సంగీకరించునో లేదో యనుసందేహము గలదు. మరియొక విషయము గలదు. ఆంగ్లో-ఫ్రెంచి బడంబడిక సంగీకరించినగాని, జర్మనీని నానారాష్ట్రసంఘమున జేర్చవీలులేదట. యూరపునం దింకను శాంతవాతావరణము ప్రబలుట లేదు. మనఃస్పర్థలు పెచ్చుపెరుగుచున్నవి. భావిపరిణామ మెటులుండునో జెప్ప వీలులేకున్నది.

రాజకీయపక్ష సంయోగము

రాజకీయపక్షసంయోగ మావశ్యకమని ఎల్లరంగీకరించెడి విషయమే. ఇట్టి సంయోగమును గుదుర్చుట కిదివరకు ప్రయత్నములు కొంతవరకు జరిగెనుగాని, అవి యింకను సఫలము గాలేదు. నేడు ఏదిక్కున భాషినను, సంయోగధ్వని విను

పించుచున్నది. పలుకుప్రభుత్వ లోక వంకను, మితవాదు లోకవంకను సంయోగము గోరుచున్నాడు. సురేంద్రనాథబెనర్జీ గాఢమాత్రము, అందరును మితవాదులలో జేరవలయు ననియు, సత్యమూర్తి గారు అందరును స్వరాజ్యపక్షములో జేరవలయునని కోరుచున్నారుగాని, వీరిహితమును పాటించువారు అరుదుగనుండును. అన్ని పక్షములవారును ఏక మగుటకు సాధనమేమి? రాజకీయవ్యవహారములలో మరల యాచనపద్ధతులను ప్రవేశపెట్టుచో, మిత వాదులు సంతసించెద రనుటకు సందియములేదు. కాని, స్వరాజ్యపక్షమువారిందుకు సమ్మతించెదరా? ప్రతిష్ఠంభన పద్ధతులను వదలుకొందురా? మహా రాష్ట్రసభయందటివల, రాజకీయ సంయోగతీర్మా న మూమోదింపబడెను. మరల సహకారమార్గము ద్రోక్కవలయుననునూహ ప్రబలుచున్నది. ఇందుకు దోడుగ, 28 వ తేదిన స్వరాజ్యపక్ష కార్యనిర్వాహకసభ నాగపురమునందు జరుగుననియు, మంత్రి పదవులను స్వీకరించు విషయ మాలోచింపబడు ననియు, డాక్టరు మూంజీగారు తెలుపుచున్నారు. ఈమారు, మంత్రిపదవులను స్వీకరించుటకు, మధ్య రాష్ట్రస్వరాజ్యపక్షమువారు రొప్పుకొనెద రని సమ్మత వచ్చును. కొన్ని ప్రవేశము విషయమై స్వరాజ్య పక్షమువారు మొదిట పట్టుబట్టుటచే, బహిష్కార పద్ధతులు వదలివేయబడెను. నాలుగు చందా యొక్క టి మాత్రము విచేతవస్త్ర బహిష్కారచిహ్నముగ నుంచబడెను. అది యు దొలగిపోవుటకు సిద్ధముగ నున్నది. ఇక, శాసనసభలలోనయినను ప్రతిష్ఠంభన కొనసాగెడి యవకాశము పోయినది. ఉద్యోగపదవులను స్వీకరించుటకు, మహారాష్ట్రపక్షమువారు ఆయత్తులగు చున్నారు. రాజకీయసంయోగమున కిప్పుడనుకూలా వకాశములున్నను, ఇట్టిసంయోగమువలన ప్రయోజనముండజాలదు. పరాక్రమభావపూరితు లెంత కలసియున్నను, వారి కోర్కెలను పాటించువారుండరు. స్వతంత్రపద్ధతుల నవలంబించి స్వరాజ్యమును సంపాదించుటకు ప్రజ లేకదీక్షాబద్ధులగు నపుడే, సంయోగము ఫలించును. ప్రస్తుత పరిస్థితులు స్వకీప్రవర్ధనము గోరువారికి మిగుల నిరుత్సాహము గలిగించక మానవు.

యాచనసమస్య

చెన్నపురిలో యాచనసమస్యను సాధించుటకై, రా. బి. టి. వందరాజులు నాయకుగారు శ్రమ దీసికొని పనిజేయుచున్నారు. వీరి కోర్కెమీద, కార్పరేషనుసభ వారి కవిచారణంఘము నేర్పరచిరి. నాయకుగారు, చిత్తురిపోర్టు నెడి ద్వారా కమిటీవారికి బంపిరి. విచారణసంఘమువారి రిపోర్టు నామోదించుచు, చట్టము నొకదానిని తయారుజేయవలయునని సిఫార్సుజేసిరి. కమిటీవారి సూచనలు అనుకూలముగనేయున్నవి. యాచకుల పోరు దగ్గిపోయి, నాటికి జీవనోపాధి లభించుట, ఎల్లరను కోరదగినది. కాని, ప్రస్తుత పుష్కరాలుల ప్రకారము యాచకులను పోషించుటకు సాధ్య పడదు. అన్నదానసత్రము లెన్నియోలేవు. కార్పరేషను సభవారియననుభవము విశేషముగ వెచ్చింప జాలరు. ప్రభుత్వమునా రెండునామము జేసెదరో తెలియదు. ఏబదివేలు సరిపోవు నని

పరదరాజులు నాయకుగారు చెలుపుచున్నను, ఇది చాల తక్కువమంది పని తలచెదము. అందుచే ముందుగా యాచకులకు జీవనోపాధి కల్పించుట, వారిని శిక్షించుట కేర్పాటు జేయుచో, అలజడి కలుగకమానదు. వ్యక్తులుచేసెడి ధర్మమున కాటంకములుగూట నహజము. అందుచే తమయాహ లెంతవరకు కొనసాగునో, తామెందరకు సహాయము జేయగలరో, కార్పరేషనువారు మున్ముందుగ పరిశీలనవలయును. కుష్టువారందరను పోషించుటకు పిలులేదను తలంపుతో, ప్రభుత్వమువారు కుష్టువారిని నిర్బంధింపరయిరి. అట్టిచో, కార్పరేషనవారు మాత్రము తొందరపడుటవలన నేమి ప్రయోజనము? తగినన్ని వనతిగృహముల నేర్పాటుజేయువరకు, నిర్బంధ ప్రయోగముండగూడదని తీర్మానించుటలో, కార్పరేషను సభవారు వివేకముజూపిరి. కాని, మరియొక ముఖ్యసూచనను, విచారణసంఘమువారు గాని కార్పరేషనువారుగాని, గమనింపక పోయిరి. రాటము నుపయోగించుటవలన, యాచకులకు నులభజీవనోపాధి గలిగింపవచ్చునని, వెనుక సూచించియుంటిమి. యాచకులకును, కార్పరేషనుకును గూడ నిందువలన ప్రయోజన ముండును. కళప్రభాధలను రాటము నివారించుచుండగ, యాచకుల నది రక్షింపజాలదా? నిబంధనల గావించెడి యుపసంఘమువారయినను, ఈ విషయము నాలోచించి, అమూల్యముగు సీసాధన ముపయోగపడునటుల, జూడ గోరెదము.

విషమస్థితి

డిల్లీలో మరల విషమస్థితి ప్రబలునని వార్తలు చెలుపుచున్నవి. క్రిందటిమారు, డిల్లీలో హిందూ మహమ్మదీయ కల్లాలము గలిగినందులకే, గాంధీ మహాత్ముడు కఠోరమగు సుపానము జేయవలసి వచ్చెను. అప్పుడు నాయకు లందరును హిందూ మహమ్మదీయసఖ్యమును చెడకుండ కాపాడెదమని ప్రమాణముజేసిరి. హిందూసభవారు మహాత్మునకు పంపిన తంతివార్త ప్రకారము, బలికి గొనిపోయెడి గోవులను హిందువుల బజారుగుండ తీసికొని పోవుటకు అధికారు లుత్తరువిచ్చిరని తెలియుచున్నది. ఈ బజారులోనే వెనుక నల్లరులు జరిగెను. అధికారు లీ మారయినను జాగరూకతతో మెలగక, ఆందోళన కవకాశమిచ్చుట, మిగుల నసభ్యము. నాయకులు వెంటనే ఢిల్లీకిజని, హిందూ మహమ్మదీయ సఖ్యమును కాపాడుట యనవరము. లేనిచుకల, మహాత్ముని అవమానించుట లగును. మహాత్ముని సూచించిన ప్రతిక్రియల నవలంబించు నెవల, హిందూమహమ్మదీయసఖ్యము బలపడెడిది అందుకు మారుగ, ఉభయసంఘములోను జాతీయభిమానము దగ్గి దురభిమానము మోచ్చెను. తాను ముందుగ మహమ్మదీయుడనుగాని, భారతీయుడను గానని, ఫజుల్ హక్కు బోలు మహమ్మదీయనాయకులు చాటుచుండ, హిందూప్రముఖులు గొంప రిట్టి దురభిమానమునే జూపుచు, సఖ్య మెటుల గుదురును? మహాత్ముడివిషయమున వదిలి, కద్దరులన్వృత్యతావివారణలపై తనదృష్టి నిపుడు కేంద్రీకరింప జేసియున్నాడు. ఢిల్లీ వ్యవహారములలో మహాత్ముడితరుణమున తోకముకలుగజేసి

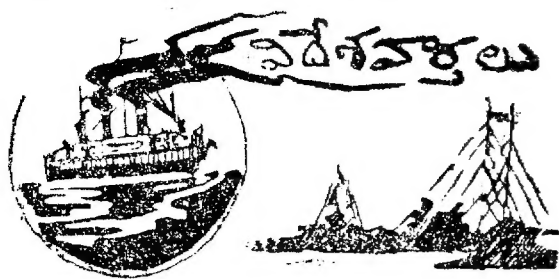
కొను నని తోచదు. అహింసయందు సమ్మతము గలిగి, మహాత్మునిమార్గమునకు భిన్నప్రతిక్రియల సూచించెడివారందరును, తమ శక్తిని వినియోగించి, జాతీయసఖ్యమును బలపరచుటకు ప్రయత్నము జేయవలయును. లేనియెడల, మహాత్ముడు బోధించిన సరళమార్గమునయినను చేపట్టుట ధర్మము.

“పాపాయి”

శ్రీయుత నాథం కృష్ణారావుగారు—గ్రంథకర్త
రాజమహేంద్రవర పురవాస్తవ్యులగు నాథం కృష్ణారావుగారు, హృదయమున పొంగిపారలేడి భావములను, భావగర్భితమై, మృదుమధురమగు శైలితో నొప్పారెడి గీతీయందు పొందుపరుపగల సామర్థ్యము నిదివరకే జూపియున్నారు. శ్రీ వీరేశలింగ సాంవత్సరికోత్సవసందర్భమున, కృష్ణారావుగారు చదివిన అనుతాపపద్యములు, ఎట్టి కఠిన హృదయమునయినను కరగింప జేయజాలియున్నవి. దురదృష్టవశమున, కోదండ సంవత్సర ప్రారంభముననే, ఆరుసంవత్సరముల పసి బాలునికోల్పోయి, కృష్ణారావుగారు పుత్రవియోగ దుఃఖమును, భరింపవలసి వచ్చెను. అందుచే గలిగిన శోకమును వెలిబుచ్చుచు, “పాపాయి” అను చిన్ని పాత్రమును కృష్ణారావుగారు రచించిరి. అందలి పద్యములు, సహజమధురములై, ప్రయత్న రహితములై, వ్యక్తిగతవిషాదమును తెలుపుటయగాక, జ్ఞాన వైరాగ్యభావ సమన్వితమై యొప్పుచున్నవి. అనుభవజన్యజ్ఞానమే అమూల్యమని నెంచుచో, కృష్ణారావుగారి కెంతటి యాపద గలిగినను పరమేశ్వరుడు వారి నొక విధముగ ననుగ్రహించెననియే చెప్పవలయును. జననమరణములు సుఖదుఃఖములు, మానవునకు తప్పని వగుటచే, ఒకదాని కుప్పొంగుటయు వేరొకదానికి క్రుంగిపోవుటయు, అజ్ఞానఫలితములని కృష్ణారావుగారు స్వానుభవము మూలమున గ్రహింపగలిగిరి. పరమేశ్వరునికి సర్వము సర్వజేయువాకే ధన్యులని కనుగొనిరి. భగవానుడు మానవున కనేక సాధనలద్వారా ప్రబోధము గలిగించుననుట కిదియే తార్కాణము. కృష్ణారావుగారికి గలిగినదుఃఖాతిశయమునకు మా సానుభూతి చెలుపుచు, వారు రచించిన “పాపాయి” పాతకులకు హృదయనైర్మల్యమును, చిత్తశాంతిని, దైవభక్తిని, పురికొల్పుటకు తప్పక తోడ్పడు నని తెలుప సాహించెదము.

మహాత్ముని పర్యటనము

ఆచార్య ప్రభుల్ల చంద్రరాయిగారి ప్రకటనము
జూలై నెల 15 వ తేదీవరకుగూడ మహాత్ముడు కంక రాష్ట్రమునందలి అన్ని మండలములలోను సంచారము జరుపుచు నేయుండెను. జగ్గూరుమండలము కడిసారిమండలము. ఆసాము శ్రీ జూను 15 వ తేదీన ఆసాములో సంచారమున ప్రారంభించున జూడకలాఖరువరకును రెండువారములు ఆసాములోనుండును. అని ఆచార్యరాయిగారు పలకెను. కృష్ణారావుగారు ప్రకటించబడినది.
జల్పగిరి కేగుట
నవ్వు 9 వ తేదీన మహాత్ముడు జాడ్చిరుంజుండి జూటాదులో జల్పగిరికి బయలుదేరెను. (ఆంధ్ర)

జరనీ

అంతర్జాతీయమండలి పరిశీలకసంఘ నివేదికము

బెర్లిన్ ఆక్షేపణ

లండన్, జూన్ 8:— ప్రెస్బ్యుటర్ ధాన వ్యాపకమున ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. మిత్రమండలిలేళి చతురశ్రో గూడు కొన్నది. సంధి ఒడంబడిక సైనిక సంబంధమున వరకులను జర్మనీ సెరవేర్చనందున గలుగు యుద్ధమును వ్యక్తికరించుచు అసమంజసమున కొరికలనుగాని గొంతెమ్మ కొరికలనుగాని గోరలేదు. కాని జర్మను ప్రభుత్వము వారెట్లు ఈశ్రమను అదరించెదకో తెలియదు. చూడవలసియున్నది. ఆక్షేపణ లభించే బయలుదేరుచున్నవటముఖ్యముగ వైస్యములను ఆయుధసాధనమునందు తరిఫీదు చేయరాదను ఉత్తరువును ఆక్షేపించుచున్నారట. ఇట్టివానిని గోరుటకు మిత్రమండలి పరిశీలక సంఘమువారికిగూడ అధికారము లేదనుచున్నారని బెర్లినువిలేఖరి చెబుచున్నాడు.

జర్మను నాకాదళ ప్రవేశము

నార్వేవారి కిష్టములేదు

లండన్, జూన్ 8:— వేసవికాలములో నార్వేజియను తీరమునకు జర్మను నాకాదళము వచ్చునని తెలిసి నార్వేజియ కలు బలముగ అప్రైజ్ ఆక్షేపణలను జేయుచున్నది. జర్మనీతో మామూలు సంబంధ మేర్పరచుకొనుటకు గోరుచున్నారని ఆస్టోనుండి ప్రెస్బ్యుటర్ కా విలేఖ రనుచున్నాడు. కాని నాకాదళ ప్రయాణములను ముందీచేయరాదని ఇంతలో సోఫర్ ప్రెజెంట్ ప్రతిక పాచ్చరించుచున్నది. నార్వేజియను తీరమునకు జర్మను నాకాదళమును బంపుటచే గలగు లాభములేదని జర్మనీ నిర్వోగ మాటయుగ చెబుచున్నాడు.

ప్యాంగుపా పరిస్థితులు

క్రొత్త అల్లరులు లేవు

ప్యాంగుపా, జూన్ 8:— చిక్ లింగు, నింగుటో, క్యూ కియంగు, హోంగోపట్టణములు సెమ్మడిగనున్నవి. మరల అల్లరులు ఇదటలేవు. సమ్మెపరిస్థితులందు మార్పుగలుగలేదు. మునుపటివలెనేయున్నది. ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వములు సాగుచునే యున్నవి. ఇంకను నాకాదళము వచ్చుటచే చాలంటీరులక్రమ చాలనకు తగ్గదు. విద్యార్థుల సావధాని సమ్మెలు బలముగ పెరుగుచున్నవి. విద్యార్థులపై సాగించుచున్నారట. కెయిఫింగుపరిస్థితులు భయంకరముగనున్నవి.

జపాను యుద్ధనౌకలు

జపాను నౌకతో 200 మంది నేటియుద్ధమును వచ్చిరి. యాంటిటోకు జపానుఫిరంగి ఓడలు బోవుచున్నవి. ప్యాంగుపాకు 4 జపాను నౌకలు వచ్చినవి యాంటి లేవులదగ్గరనున్నవి. దేశీయాలను గాపాడుటకు రెండు బోవుచున్నవి.

పోరాటము ముమ్మరముగ సాగుచున్నది

క్యాంటన్, జూన్ 8:— క్యాంటన్ వారికిని యువానీలకును పోరాటము ముమ్మరముగ సాగుచున్నది యువానీ లాక్రమించుకొన్న ఒకగట్టును క్యాంటన్లు ముట్టడించిరి. యువానీలు మరల గాల్చిరి. 40 గంటలనుండి ఉభయపక్షముల వారును నిరంతరము ఫిరంగులను ప్రయోగించుచున్నారు. రెండు జపానుయుద్ధనౌకలు వచ్చినవి.

గార్డెన్ లెక్కలు విమానముల పరిమెలుజూచుచున్నవి ప్రాంత, ఇలరీ, బ్రిటన్, అమెరికా, జెర్మనీ, ప్యాంగు చున్నవి.

అమెరికాలో ఎండదెబ్బ

వేలకొలది ఎండవ్యవసాయక తోటలతోపరుండుచున్నారట. గ్రేటు బ్రిటన్ యున్న బెడ్ ఫ్లేట్సులో ప్రజలు ఎండదెబ్బ కాగలేక తాపముపొందుచున్నారు. స్త్రీలు వేడికాళ్లకు చేనిని ధరించుటలేదట. న్యూయార్కులో అట్టుడే పోయినట్లు ఉడిపోవుచున్నారట గాదుచే అమెరికాలో 144 మంది చని పోయిరి.

లండనులో వ్యర్థముగనే గాదులకు బాధపడుచున్నారట.

స్వామాన్ విప్లవము

ప్రభుత్వమువారి కట్టుదిట్టములు

వీరెస్స, జూన్ 7:— స్వామానులో సైనికకావనమును ప్రకటించిరి. సైన్యము ప్రవేశించుచున్నది. ప్రజల కిడి మంచి గనే తోచుచున్నది. ప్రజలలో కొద్దిమందే విప్లవమున తేరిరి.

విప్లవనాయకులు పారిపోకుండ స్వామాన్ ను ముట్టడించిరి. అంత భయంకరముగ పరిస్థితులు కన్పించవు.

సెక్యూరిటీ ప్యాక్సు

అంగ్లో ఫ్రెంచి ఒడంబడిక

ప్యారిస్, జూన్ 8:— మిత్రమండలి చేసికొన్న ఒడంబడికను మిత్రభావమును మర్యాదను గనబరుచుచు తయారు చేసెదరు. రాయబారములు జనుప్రదముగ నెగుగక యనుచున్నారు. ఈ ఒడంబడిక పొలంనుకు ఎట్టికలవరమును గలుగజేయదు. దీనివలన పొలంనుకు భయపడ నవలయులేదు.

ప్యాంగును బలపరుచుట

ఫ్రెంచి ప్రభుత్వమువారు జోక్యము కలుగజేసికొనుట

అమెరికను పరపతి

ప్యారిస్, జూన్ 8:— కెయిలోగారు అవసరమని తోచినచో ఫ్ర్యాంగును బలపరుచుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. ప్రభుత్వమువారు తప్పును జోక్యము కలుగజేసికొనునది రహస్యముగ నుంచుచున్నారు. మార్గను పరపతిని వినియోగించెదరని న్యూయార్కులో అందరును ఫ్ర్యాంగులను కొనుచున్నారు. చాలధర పెరిగెను.

కీ॥ శే॥ గ్వాలియరు మహారాజు

మహారాణి ఇండియాకు తిరిగివచ్చుట

ప్యారిస్, జూన్ 8:— మహారాణి, యువరాజు, వారి పరివారము ఇండియా కెప్పుడు బయలుదేరెదకో తెలియదు. కాని త్వరితగతినే ఆయ్యాడ నిశ్చయించబడును. ప్రస్తుతము వారు న్యూయార్క్ హోటెలులో నున్నారు. ఇచటనే మహారాజు చని పోయెను. వీరందరును ఇండియా తేగువరకు మహారాజు ఆస్థికలను పేరీయెజులోనే యుంచెదరు.

పెరిషియాలో నిర్బంధ సైనిక శాసనము

మహారాజు, జూన్ 8:— పెరిషియా పార్లమెంటు వారు నిర్బంధ సైనిక శాసనమును ప్రవేశపెట్టిరి.

బెర్లినులో శ్రేణికవిమానములు పోటీతో పనిచేయుచున్నవి.

క్రీట్లు ఇంచినమీద ఆధారపడి విమానముమీద ప్రయాణము స్పృహ దనియు, దీనికి దృష్టాంతము లాన్ అండ్ లాన్ జిల్లా ముగిలెట్ల కొలవని ప్యాంగువారు చెబుచున్నారు. ఆంధ్రదేశమునాగిని వాక్కుల నార్వేవారు విమానములను బంపరట.

మద్దానీలు ప్రభువు చేసిపోయెను.

మరాఠో పోరాటము

స్థానములను ధ్వంసము చేయుట

ప్యారిస్, జూన్ 8:— ఫ్రెంచివారికిని, బ్రిటన్ వారికినీ రాకపోకల కుపయోగించిన స్థానములను నాశనమొనర్చుచు ఫ్రెంచిని లు వెనుకకు మరలెను.

రణరంగమున అనేకచోట్ల రిపుల ఒత్తిడి విస్తారముగ నున్నది. ఫ్రెంచిసేనాని అధిబాగ్రతతో నుండలసి వచ్చెను. ఉత్తరప్రదేశ్ కా అధినివేశములన్నిటికిని భంగము గలుగునని ఫ్రెంచివారు భయపడుచున్నారు.

అబ్దుల్ కరీంగారి యుద్దేశ్యము

ప్రస్తుతమును జరుగుచున్న అవస్థాందము జయప్రథమగుచో ఆఫ్రికా అంతటను మహమ్మదీయులను పురికొల్పెదరనియు అబ్దుల్ కరీంగారు చెబుచున్నారు.

లండన్, జూన్ 8:— రిపుల యుద్ధప్రము అతిక్రమించెదట. అబ్దుల్ కరీంగారు ఫ్రెంచివారితో ఒడంబడికను జేసి కొనవచ్చునట.

విప్లవకారుల తిరోగమనము

ప్యారిస్, జూన్ 8:— విప్లవకారులు కొందరు తానటు కొండల ముఖముగ బోవుచుండ, ఫ్రెంచి ఆర్మీకడకు దుడ్డుకొని వెళుటకు నష్టముతో మరణములను జేరిరి. ఫ్రెంచి కర్రమ్మి దళము శత్రువులముట్టడిని అంతరింప జేసెను.

జాతి సమితి

సభ ప్రారంభ మగుట

జనీవా, జూన్ 8:— నేడు ఇచ్చట జాతిసమితి సభ ప్రారంభమయెను. ఆరోగ్యశాఖవారు మితవ్యమును జేయవలెనని చాంబర్లెనుగారు హెచ్చరించిరి. ఆరోగ్యశాఖకు 1925 లో 1000000 ఫ్రాంకులు ఖర్చుఅయెను. 1924 లో 700000 ఫ్రాంకులే అయెను. సెప్టెంబరులో సమావేశమున సభవారికి ఈ విషయమును తెలియజేసెదరు.

ఆయుధవ్యాపారమును నిషేధించిన ప్రత్యేక ప్రదేశములందు జేర్చిన అలిసీనియా తన యశస్సుతిని జూతెను. ఈ ఆక్షేపణను వచ్చేసభలో ఆలోచించెదరు. అప్పుడు ఆయుధసభలో చర్చించబడును.

ఆస్ట్రేలియా నాకాదళము

గ్రేటుబ్రిటనుకు కంట్రాక్టు నిచ్చుట

లండన్, జూన్ 8:— ప్రతి దోమినియనును తనస్థానికరక్షణము నేర్పాటు జేసికొనవలె నను పద్ధతితో పాత్రాజ్య సంరక్షణ కను భారమును తాముగూడ భరించెదమని సర్ జోసెఫ్ కుక్కుగారు చెలియజేసిరి.

బ్రిటన్ లో నాకానిర్మాణపరిశ్రమ టీజింపు చున్న సమయమున, ఆస్ట్రేలియా, తనకు కావలసిన నాకాదళము కంట్రాక్టును గ్రేటుబ్రిటను కిచ్చుట ఎంతయు లాభకరము. బ్రిటిషు నాకానిర్మాణ పరిశ్రమను పోషించుటకు ఆస్ట్రేలియా కిష్టమున్నదనుట కిదియే తార్కాణ మనిరి.

చీ నా క ల్లో ల ము

కామన్వెల్త్ లో ప్రశ్న

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, జూన్ 8:— అంతర్జాతీయ పరిస్థితులకు తరి వ్యసించుటలో లా, ఆర్థికము నిలబెట్టగల నని కామన్వెల్త్ లో చీనా కల్లోలమునగుచ్చి అడిగిన ప్రశ్నకు మెక్మిలుగారు కాన్గో సభ్యులకు ప్రశ్నాత్తరము నిచ్చిరి. ఇచ్చట చున్న బ్రిటిషు ఉద్యోగులకు ప్యాంగుపా ప్రభుత్వమువారు కావలసిన సహాయములను ఇచ్చెదరు. చీనా ప్రజాపట్ల సాగుభూమిని జూటెను. చీనా కాంక్షలను సంతోషించుటకు వ్యవస్థాపక పక్షములకు ఒక్క ఉద్దేశ్యముతోనే బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు చీనాపట్ల తమభూమి నువలంబించుచున్నారనిరి.

బాల్కన్ శాంతికి భంగము గల్గుట

బెల్గ్రేడు ఏథెన్సులకు కారణము

లండన్, జూన్ 9:— యూగో స్లీవ మైత్రి ఒడంబడిక కాయబాంధులు భగ్నమై నవని ప్రాయము ప్రైముపత్రిక ఇట్లు ప్రాయమున్నది:— బాల్కన్ శాంతి ననుసరించి చూచిన బెల్గ్రేడు ఏథెన్సులకు విచారకరమైనది. దీనికి అవలంబంగతి బెల్గ్రేడు ఏథెన్సుల మైత్రి యున్న గాని బాల్కన్ శాంతికి అవకాశముండదు. మరల రాయబారములకు ప్రారంభించుటకు ప్రెంచి బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారు ప్రయత్నించవలెను. ఇద్దరిని రాజీ కరువవలెను.

హడజాబి పరిస్థితులు

మార్పు జెందలేదు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూన్ 10:— హడజాబి పరిస్థితులందు మార్పు గలుగలేదు. మే 31 తేదీని ప్రభుత్వమువారి పొగయోజ ఆయుధపాత్రయే రబగా గాదగ్గర తీరమును ముట్టించెను. రబగాగుండా భారతీయ వాసులు మెక్సికోకు జోను ద్వేకించిరి. కొందరు ప్రజలు సగముతో పాటు నున్నారు. దీనివలన తీర వాసుల ప్రయాణమును మాన్పవలసి యుద్దేశించిరి. ఈవిషయమై ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించుచున్నారు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యుద్ధమును గూర్చి హెచ్చరించినను వివక ఇండియానుండి తీరయాత్రకు బయలుదేరిన మెక్సికొ గారనిరి. మరలవిషయములో బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు సాంప్రదాయముగా తామున ఆంబించిన తలపథ భావమునే అవలంబించి జోన్యమును కలుగజేసి కొనరు. ఈ ప్రకారమే నిశ్చయించుకొని రని కామన్వెల్థలో మెక్సికొ గారు నుడిచిరి.

బ్రిటిషు లాభములకు గాపాడుటకు ప్రజా జోన్యము కలుగజేసికొనెదరు. ఇస్తాం ఫుల్స్ కే ప్రయోజనము బట్టుకొనుటలో ప్రయోజనము గల్గించుకొన రనిరి.

సర్ బ్యాసిలు బ్లాకెటు

ఇండియాకు 12-వ తేదీని పయనము

ఇంపీరియలు బ్యాంకు గవర్నరు పదవిని స్వీకరింపరు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూన్ 9:— ఇండియా ఇంపీరియలు బ్యాంకు గవర్నరుగా తాను జోవుటలేదని సర్ బ్యాసిలు బ్లాకెటు గారు చెబుచున్నారు. 12-వ తేదీని ఇండియాకు పయనమగుదురు.

రీడింగు దంపతులు

ఫటర్స్ గారి విందు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూన్ 9:— రీడింగు దంపతులు ఫటర్స్ దంపతులు గొప్పనిదొసగిరి. చాలమంది యూరపియనులు, భారతీయులు వచ్చిరి. సర్ హార్మోడ్ బల్లరు, సర్ హెన్రీ వీలరు, స్ట్రీక్టు గార్లు ఇండియా కాన్గ్రెసు లు ప్రభుత్వంవారు ఎల్ల ప్రభువు, యూఎఫ్. నేక గార్లు విందుకు వచ్చిరి.

సర్ జార్జి లాయడ్

వంటవాని హత్య

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూన్ 9:— పై సందర్భములో 17 ఏండ్ల ప్రాయముగల ఆర్థు హెన్రీ విషయము అనునది అరెస్టు చేసిరి. విచారణ యగువరకు చెలసాలయం దుంచిరి. తిన్న పక్షిగదిలో తాను తీసిన సామును జూపి తానే పోలీసు వక మా యె న ని పోలీసు సాక్ష్యము తెలుపుచున్నది. లేకుండా తల పొడ కత్తిలో గొట్టిరి ననను.

దిగుమతి చేయబడు జరి మున్నగు

వస్తువులపై పన్ను

బార్బిస్ గారి ప్రకటనము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూన్ 9:— అన్నిరకముల అల్లికపనుల వివాదను సరిగవివాదను దిగుమతి యగుచో, వస్తు ను నూటికి 83 1/3 నాగిన విధింపుటకు నిశ్చయించిరి బార్బిస్ గారు కామన్వెల్థలో ప్రకటించిరి.

తేయాకుపన్ను తగ్గించవలెనని కార్మికులు ప్రవేశపెట్టిన సవరణ అల్లికపనులకు ఆలోచించు కమిటీ స్టేజీలో నిరాకరించబడెను. నిరుదు 898000000 పాసుల తేయాకు ఖర్చు అయిన దనియు, 1924 లో 881000000 ఖర్చు ఆయినదియు తర్జిలు గారు చెలియజేసిరి. 1925-26 అల్లికపత్తములో 898000000 పాసుల తేయాకును వాడెదరని అంచనా వేయబడెను.

తేయాకువివాద పన్ను వేయవలె నని అల్లికపత్తములో జొన్నబడిన అనుబంధమును కామన్వెల్థునా రంగీకరించిరి.

ప్రభుత్వ విధానము

మంత్రులు పత్రికలకు వ్రాయవచ్చునా?

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూన్ 9:— కార్మికసభ్యుడు బాన్స్ ల్ అను నాకడు మంత్రులు ప్రభుత్వవిధానమును గూర్చి పత్రికలకు వ్రాయవచ్చునా, యను విషయమును కామన్వెల్థలో ప్రవేశపెట్టిరి ఇదివరలో మంత్రులను వారలవలించుచున్న నిబంధనలనే బర్మిక్ హెడ్ ప్రభుత్వగూడ అవలంబించవలె నని ప్రధానామాత్యుడు బర్మిక్ హెడ్ ప్రభుత్వము చెలియజేసిరా యని యుడిసిరి. ప్రభుత్వమునా రీవిషయమును బాగ్రతగ ఆలోచించిరనియు ప్రభుత్వమునన్న ప్రభుత్వవిధానమునకు సంబంధించిన సంగతులను గూర్చి మంత్రులు అధికారములో నున్నపుడు వ్రాయగూడదని మరల నిశ్చయించిరి బార్బిస్ గారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. ఈ ప్రత్యుత్తరము బర్మిక్ హెడ్ గారు లండన్ పత్రికలలో హర్మిక్ అంకితులగుచ్చి వ్రాయుచున్న విషయములకును మరితర విషయములకును వర్తింతునా యని యుడు గ అట్టివాగములున్న పత్రికలకు అరుదుగా చూచినని బార్బిస్ గారు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిరి. ఈ వ్యాసములను జదివెదరా యని యుడుగ, ఇంతకంటె వరుసపలిన మంచిసంగతులన్నియో నాకున్నవిని బార్బిస్ గారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. (నవ్వు)

బెంగాలు బందీలు

మాండలే చెలసాల

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూన్ 9:— మాండలే చెలసాలయందున్న కొలదిమంది బెంగాలు బందీలు బాగుగనే ఆచరించుచున్నారనియు అకోగ్యవరీఫీటులు ప్రబలుచున్నవనియు, వారికి మంచి వైద్యులనే నియమించిరనియు, ఎట్టి మెల బెట్టుటకు అవకాశము కనిపించదనియు వీటినిన్నిటిని పూర్తిగ విచారించితిమనియు కామన్వెల్థలో విలబర్డ్ ప్రభుత్వ ప్రత్యుత్తరమునిచ్చెను. వీరికి వ్యా యామక్రీడలున్న వా యనియడుగ లాక్ టెన్నిస్ ఆట, బంతి ఆట, పింగ్ పాంగు ఆడు క్రీడలు గలవనిరి. డంచెల్సు, స్క్వాం డోస్ డెవలపర్లు గలవని ప్రత్యుత్తరమునిచ్చెను. (నవ్వు)

జీలం బాంబు దురంతము

ముగ్గురు అరెస్టు చేయబడిరి

లాహోరు, జూన్ 9:— ఇటీవల కాంబు ప్రయోగముచేసే సోక సంపన్న గృహస్థుని జంపిన సందర్భమున జీలం జీల్దాయందు ముగ్గురు మనుష్యులను పోలీసువారు అరెస్టు చేసినట్లు చక్కాయనండి వార్త ఆరుదలెను. ఈ విషయమై యింకను విచారణ జరుగుచున్నది. మరణించిన సామంత్ కార్మికులను సేరకులను బట్టు కొనుటకు అజ్జలిచ్చి వారలకు వేయిరూపాయల యాగాము యిచ్చెదమని చెల్లిరి. (ఆ. ప్రె.)

పన్నుల విచారణ సంఘము

బొంబాయి వాణిజ్య సంఘ ప్రతినిధుల సాక్ష్యము

వ్యవసాయపురాబడిపై పన్ను విధింపవలయును

బొంబాయి, జూన్ 9:— బొంబాయి వాణిజ్య సంఘ ప్రతినిధులగు వి. ఎ. గ్రంథాము, పీటరు సన్న గార్లను నేడు వస్తు విచారణ సంఘము విచారించెను. అధ్యక్షుడైన ప్రఖ్యాత సమాధానముగ ఆదాయపురమును హెచ్చుతగ్గు ఆదాయపు భేదమునుబట్టి పనులు చేయవచ్చునని గ్రంథాముగారు బర్మిక్ ఆదాయ మెంత అధికముగ నుండునో ఆదాయమై పన్ను అంత అధికముగ వసూలు చేయవలయును. రూ. 1500 లకు అధికముగ వ్యవసాయమువలన లభించు ఆదాయమై పన్ను పనులు చేయవలెనని సాక్షి అంగీకారమును చెల్లిరి. వారసత్వపురములు లేక మరణముంకములు పనులు చేయవచ్చునని వాణిజ్య సంఘపు కమిటీ చాఖలు చేసిన లిఖితరూపమున స్టేటు మెంటు వందగలదు. గట్టుముల, తమలపాతుల, పోకెక్కులపై పన్ను వేయవచ్చును. బండ్లపై పన్ను విధింపుట కవకాశములు గలవు. కాని యావన్ను లన్నీ గాని కొన్ని గాని తక్కువండి పనులు చేయవలయునని సంఘాధిపతాయుడు గారు.

పెర్రీ వెలుగారి సాక్ష్యము

సాక్షాత్తు కావనసభ్యులందు ప్రపంచమందలి వాగిరిక దేశములందలె మిక్కిలి తక్కువగ కొంతమందిచే పన్నులు విధింపబడినదేకము ఒక్క భారతభూమియేయని తాను చెల్లిరినని సాక్షి యగు పెర్రీ వెలుగారు తన్ను విచారణ సంఘము యెదుట ఒప్పుకొనిరి. ఆ చారము కొర కెంతకాలయునో గాని, తే క స గ టు త ది న ము న కెంత దేశములు సంపాదించుచున్నది గాని తాను చెలిసికొనలేదని వరంజిపాయగారి సాక్షి చెల్లిరి.

నిమ్న బాతుల ప్రతినిధి సాక్ష్యము

బొంబాయి కావన సభ్యులందు నిమ్న బాతుల ప్రతినిధియగు ఎ. యం. మర్దు గారు పాగాకు మిషకంటె సిగీకాంబివాద పన్ను చేయుట మంచిదనియు, పెద్దతరగ యుటిక్కులపై పన్ను వసూలు చేయవలయుననియు చెల్లిరి. సంప్రర్థముగ ప్రాండు పికాచమును వడలగొట్టవలయునను వారలలో తాకోడననియు, ప్రయదాదు నైతిక బాధ్యతను గుర్తించిగాని మదుపాననిషేధమును భారతదేశమందు అమలులో బెట్టుట బహు ప్రయాసకరమైనదనియు మర్దు గారు బర్మిక్.

(ఆ. ప్రె.)

లాహోరులో మసీదు

వ్యభుత్వ మువారు మహమ్మదీయుల కొప్పగించుట

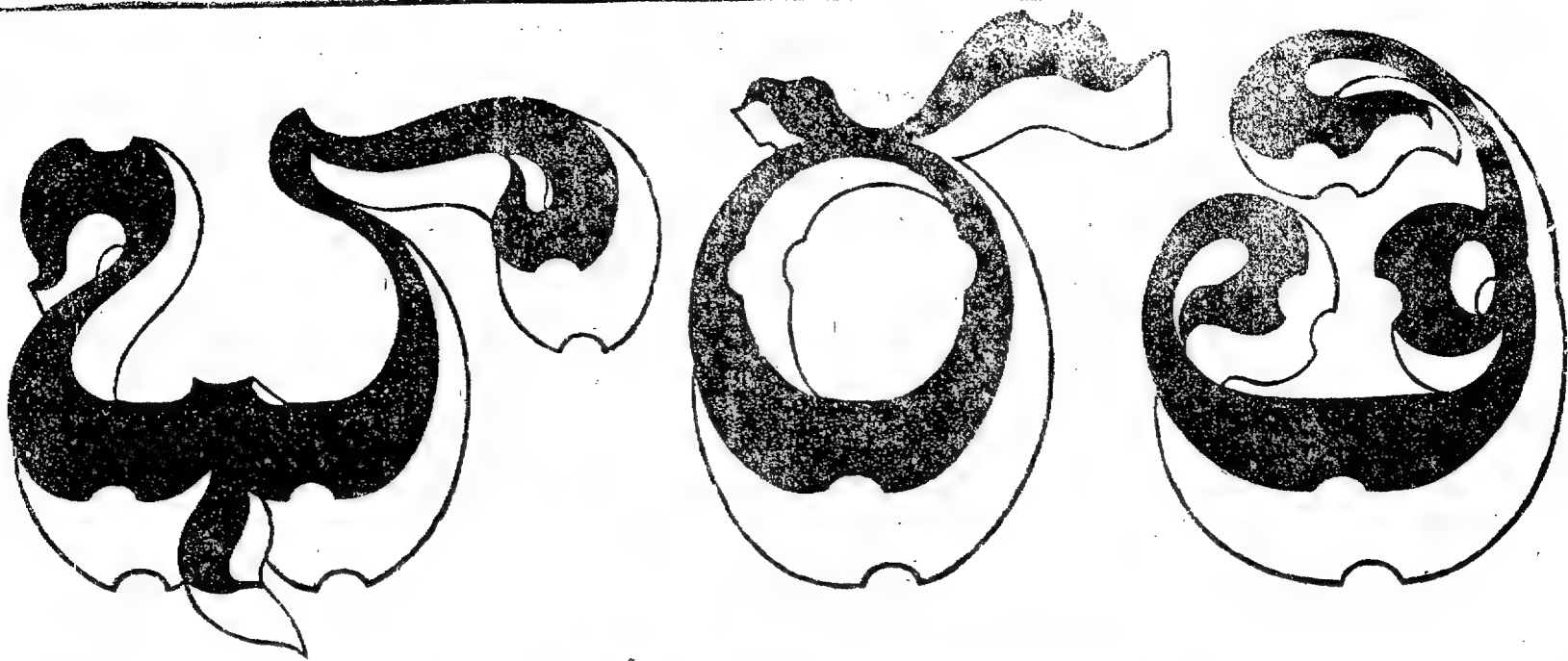
హిందువుల దేవళములు కాల్చబడెను

లాహోరు, జూన్ 9:— ఇదివరకు కావనసభలో పలు ప్రక్షుభ కారణమైన బాడ్లీ మసీదును లాహోరు ప్రభుత్వ మువారు యిత్తుడు మహమ్మదీయుల కొప్పగించిరి. ఈ విషయమున జనవరిసభలో ప్రస్తావించిన చాండి అఫ్ జులనావగారికి ప్రభుత్వమునా రీప్రత్యుత్తరమును చెబుచున్నారు:—

1856 సం॥ మసీదు మహమ్మదీయుల కొప్పగించినపుడు కొన్ని మరతులు విధింపబడెను. అప్పుడు మసీదు ప్రభుత్వయర్థము ఆచరణలో నుండుటచే, అవసరమగుచో కామాండంబు గారు ఒకప్పుడు మసీదులోనికి ప్రజలు రాకుండ ఆటంకపరచవచ్చునని కాసిందియుండెను. ఇప్పుడు భార్య దుర్గుముగా (పిటడలు) లేనందున ఆమరతుల లోగించుచున్నారు. కాని సివిలు ఆరాచకము లేవ్వడైన జరిగినచో మసీదులోనికి రానిశ్చయించుటవలనమును. లా హోరు లో యితర పల్లి కు భవనములకు అట్టి అనప్రబుట్టునపుడే దీనికిగూడ వట్టును.

హిందువుల యిండ్లు కాల్చుట.

దెన్నుకొన్నలుఖానుగారు వంపిన వార్త ప్రకారము కొన్ని రోజులనుండి కుట్రలు జరుగుచున్నవనియు కొందరు హిందువుల యిండ్లను దుండగితులు కొందరు కాల్చి వేసిరనియు, రెండు వారముల క్రిందట నగరములో నిండాభూయిష్టములకు కరపత్రికలను పంచిబెట్టిరనియు తెలియుచున్నది. కొన్ని అరెస్టులు జరిగినవనియు, దీక్షిక్ మిషనుగారు శాంతిసంరక్షణార్థమై తగు యత్నముల చేయుచున్నారనియు చెబువలెను. హిందువులు పారత్యాజీసిరి. కాని కమిషనరుగారు అధయమెవం గుటచే తిరిగి దుకాణముల తెరచిరి. (ఆ. ప్రె.)

సచిత్ర మాసపత్రిక.

ప్రతి చంద్రమానాదిని ప్రచురింపబడును

ప్రతి సంచికయందును మూడునాలుగురంగులచిత్రములు ఇతరచిత్రములు ప్రచురింపబడును

చందా సం॥ 1-కి రూ. 6-0-0

విడిపత్రిక వెల అణాలు 10 మాత్రమే.

జ్యేష్ఠ మాస సంచిక - విషయానుక్రమణిక

కవితా ప్రశంస—కవికొండల వేంకటరావుగారు; ప్రసవవేదన—
క్రిపురాన వేంకటసూర్యప్రసాదరావుదొరగారు; ఆంధ్రారణ్యవర్షశేష
ప్రశంస—కాశీభట్ట బ్రహ్మయ్యశాస్త్రిగారు; మహాసతీసీత—కలువల
పల్లి రంగనాథశాస్త్రిగారు; భీష్మప్రతిజ్ఞ—ఆంధ్ర శేషగిరిరావుగారు;
బ్రాలరాజు—విశ్వనాథ సత్యనారాయణగారు; వానరులు—వంగోలు
వేంకటరంగయ్యగారు; హేమంతము—కోయిల—ఈశ్వర; కంఠ బాహు
శ్యము—క్రొత్తపల్లి సూర్యారావుగారు; కవితారచన—కావ్యతీర్థ
మద్దులపల్లి వేంకటసుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు; బమ్మెరపోతరాజు—
నిజమర్తి సత్యనారాయణమూర్తిగారు; నేనుధన్యుడ—శ్రీ శేషాద్రి
రమణ కవులు; గానము—కాశీనాథుని భైరవమూర్తిగారు; విద్వాంసుని
నిర్వేదము—సాహిత్యవర్ధనుడు; శాకుల సత్యాగ్రహము—గన్న
వరపు సుబ్బరామయ్యగారు; విరహాత్కంఠిత—పండిత ఈ. భాష్య
కాచార్యులుగారు; సావిత్రి—కాశీసోమయాజుల సుందరరామమూర్తి
గారు; అభివందనము—రాచర్ల తిప్పయ్యగారు; కోకిల—జి. జాషువా
గారు; పార్వతియనుతాపము—రాయసము వేంకటశివుడుగారు;
గోకులము—ప్రణయోన్మాదము—కాశీ వ్యాసాచార్యులుగారు;
క్షైనులమతకథలు—పంచాగ్నుల ఆదినారాయణ శాస్త్రిగారు; 'వేరి
సాహితీసమితి.

శాస్త్రేణ ధీమతా—పండిత పురాణం సూర్యనారాయణతీర్థులుగారు;
కర్ణాటసీమ—దీపాలక్ష్మిచిచ్చయ్యశాస్త్రిగారు; పద్మిని—దూపాటి కొండ
మాచార్యకవిగారు; తంజావూరు—అవ్వారి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు;
కన్యాచౌర్యము—సంఘసంస్కారి; ప్రతాపభానునిచరిత్రము—భాగ
వతుల నృసింహశర్మగారు; సార్వాదుస్తాపములు—కే. నరసింహాచారి
గారు; ఋతులక్ష్మి—మిత్తింటి నరసింహమూర్తిగారు; ఆమని—
మోచర్ల రామకృష్ణయ్యగారు; తుక్కాపంచకము—మానవల్లి రామ
కృష్ణకవిగారు; శతపత్రము—సన్నిధానము సూర్యనారాయణశాస్త్రి
గారు; నపోటా—కృషీవలుడు; ధన్యుడు—వేమూరి సీతారామయ్య
గారు; వృక్షజాతి వైచిత్ర్యములు—'అంబిక'; కవీంద్రగానము—
కాలయానము—బి. టి. నరసింహాచార్యులుగారు; మంగళసూత్రము—
వ్యాఖ్య—కొమాండురు వేంకటాచార్యులుగారు; సుభాషిత సుధాల
హరి—; ప్రాచీనాంధ్రులెవ్వరు? ఆర్యులు కారా?—చిలుకూరి వీర
భద్రరావుగారు; ఎచటి కేగితిరి?—కే. అన్నంరాజశర్మగారు; పరపతి
సంఘములు లేక బ్యాంకులు—రంగనాయకులుగారు; సాభిప్రాయ
విశేషములు; తరణి—పెద్దిభట్ల రామచంద్రరావు గారు, బి. పి.,
సాహితీసమితి.

చిత్ర పటముల వివరము

సర్వచిత్రములు:—శ్రీబాలకృష్ణుడు; వరహూరు గోపాలస్వామిగారు, నారాయణ తీర్థులవారు, జైసచిత్రరచన-గి. వ శతాబ్దము నాటిది.

సాధారణ చిత్రములు:—

ఉమావిహారము; శారీశంకర శిఖరము, గంగావతరణము, బుద్ధుడు—శాక్యకన్యకలు—అంతిమోపదేశము, పార్వతి తపస్సు, రతివిలాసము, కుమారస్వామి, తారకాసురవధ, గంగోత్రి, టివాను బహద్దరు సర్ రఘుపతి వేంకటరత్నము నాయుడుగారు, డాక్టరు జయంతి చినకామేశం పంతులుగారు.

మేనేజరు, "భారతి" తపాలపెట్టె నెంబరు 212, మద్రాసు.

గోసంకర్షణ విధానము

(కె. ఎన్. జెస్సావాలాగారు)

(గాంధీమహాత్మునికి, స్వరాజ్యసత్వమువారికి తత్సంబంధములకు ఒకబహిరంగలేఖ అను శీర్షికతో కె. ఎన్. జెస్సావాలాగారు గోరక్షణప్రకటించిన దాని నీదిగువ ప్రచురించెయ్యున్నాము.)

గాంధీమహాత్ములవారి నూలువడకుదధతి చాలా మంచిది. వ్యవసాయదారులగు భారతీయులగు దసంఖ్యాకులు తమ విధానము కాలమునంతయు స్వభావమునకు నూలు వడకుటచేత యారు కాగలరు. దేశదారి ద్రవ్యమును బాపుటకు నేత వృత్తిగా ఇండియాలో వివిధా వ్యాపింపుట ముఖ్యము. స్వరాజ్యయుగా కాసనసభలద్వారా స్వరాజ్యము పొంద యత్నింపవచ్చును. కాని అది ఎక్కువకాలము పట్టును. వీలయిన హిందూమహాత్మునియ సఖ్యత రానిదే స్వరాజ్యము రానందున. సఖ్యత దగ్గరగుటకు బదులు నానాటికి మారమగుచున్నది. సభ్యో స్వరాజ్యసిద్ధికి స్వరాజ్యయు లోక గొప్ప పార బాటానర్హి. అదేమనగా స్వరాజ్యయులు గోరక్షణగూర్చి కాసనసభలందు లేదలచుకొనలేదు. ఇందుచేత సంతులు భారతీయులకు నష్టము. పసిపిల్లల చావులకు యీ గోరక్షణ లేకపోవుట కారణము.

ఇండియాకు స్వరాజ్యము రావలమంటే నా ఆర్థము గోవధ నాసి పాటికై పచ్చికబయళ్ల నభివృద్ధి చేయుట. ఈ ఉద్యమ విజయమునకు నాకనేక విధానములు గలవు. అవి అందఱులో నేను కొనసాగింపగలను. అందుచే ఒకమాటివల్ల వ్యవహరించెదను.

మహాత్ముని స్వరాజ్యయులను తత్సంబంధముల కాసనసభలలో గోరక్షణ సహస్య లేవలయుననియు తి ఏండ్లకు మించని పశువుల చంపగూడదనియు 100 ఎకరములలో 10 ఎకరములు ప్రత్యేకము మేత బీడ్లంచవలె ననియు అట్టి బీళ్లకు ప్రభుత్వము పన్ను వేయరాదనియు కాసనసభలందు తీర్మానింపవలెనని కోరుచున్నాను. ప్రభుత్వమునవి పాలములు అడవులు. ఇవి ప్రభుత్వమునకు లాభము కల్గించుచున్నవి. ఇప్పుడు నేచెప్పిరట్లు జేసి ప్రభుత్వము 100 కి 5 వంతులు నష్టపడుటచే అదాయము తగ్గననుకొనవచ్చును. కాని అట్లు జరుగదు. మంచి భూములపై శిస్తువసూలైన నాసిభూముల బీళ్ల క్రింద వదలవచ్చును. ఈ నాసి భూముల ఆదాతక్కువ కాని బీడు భూములచే పచ్చికతని గొడ్లు మంచిపాలిచ్చి ఎద్దులు పుష్టితో పనిజేసిన వ్యవసాయపు లెక్కలందు జేసిన 39688000 కన్న ఎక్కువ ఎకరములు ప్రభుత్వాదాయము పొందును.

కాసనసభలలో వై విషయమునుగూర్చిన తీర్మానమున కట్టి యథార్థములు పచ్చికనూ నేను నా స్నేహితులద్వారా లండన్ లో పార్లమెంటులో ప్రయత్నములుచేసి కేక్రటర్ ఆఫ్ స్టేటుతో మాట్లాడికొన్ని యుపరితును. స్వరాజ్యయులములమున నేనిప్పుడు చేయుకల్గితని మీరే క్లాఫింతురు. నేనొక్కడనేపార్లమెంటులో ఈ ప్రశ్న కదల్చుచును విఫలమైనాతిని. కనుక కాసన సభలచేయూత యుండవలెను. కల్నల్ వెడ్డెర్ఫీడ్ లార్డు లెండర్నన్ గార్లు గూడ నాకు సాయమునర్హి. చర్చలు జరిగినవి. చర్చ సందర్భమున లార్డు సిడెన్ హాగారు "ఈసమస్య ఇండియాకొన్ని క్లందే నిర్ధరింపవలెను. మనము తీసికొనగూడదు" అని ఈజిల్టన్ ప్రభుత్వగారు "ఇది ముఖ్యరాజ్యాంగవిషయము. ఇండియాలో మంత్రుల యధీనముక్రింద నున్న విషయములగూర్చి నేనుగా మనకు తెలుపబడుచున్నది. అనియు క్రూ ప్రభుత్వగారు ఇండియా కాన్సిల్లకు స్వాతంత్ర్యమిచ్చి మరల వాటిని మధ్య పరీక్షింపుట నుంచికాదు" అనియు ఇట్లే లార్డు కంటిత్ జగయిరాలు ఇండియాలోనే నిర్ణయింపబడదని ప్రశ్న గోరక్షణ అని వాదించియున్నారు. ఇది ప్రభువుల సభలోని విషయము. ఇక ప్రజాప్రతినిధుల సభలో కల్నల్ వెడ్డెర్ఫీడ్ గారు గోరక్షణను గూర్చి శర్య తీసికొడగిన అధికారము భారతకాసన సభవారివా ప్లేటు కాన్సిలవారిదా అని ప్రశ్నింపగా మాంటాగ్యుగారు ఇండియా కాసనసభవారిదే నని చెప్పియున్నారు.

ఎడతెగని గొడ్లు చంపబడుట ఇండియాకు నష్టము. ఈ నష్టము హిందువులకే లేదు. మహమ్మదీయులకుగూడ మహమ్మదీయులే గోరక్షణకు ముందు దుకాశను సమయము విచ్చింది. మహమ్మదీయులు హిందువులవలె వ్యవసాయమునకు పాటు పడరానందుచే గోరక్షణ వారికి ముఖ్యము గాదా. వారి పిల్లలు హిందువుల పిల్లలకన్న ఎక్కువ

చనిపోవునట్లు లెక్కలు చావుచున్నవి. అంతేగాక మనము మాత్రమే మంతిబలముగా నున్నాము. మన తండ్రులు తాతలు ఎంత పృథక్రీతులు? పిల్లలు బలముగా నుండగోరుచున్నావా లేదు ఎందువలన వారికి పరియైనపాలు, చాల ఆహారము దొరక నందున పాలుదొరకని పాడిగొడ్లు చంపబడుట కాదా?

ఇండియా వ్యవసాయ దేశమైనా, సరిహంస పశువులు న్నా, 1904లో 40 లక్షలు దిబ్బాపాలు దిగునతి ఆయవని యిప్పుడు 90 లక్షలని తెలియుట శోచనీయును. భాగ్యవంతుల కిది నష్టములేదందురా. దీదవాగితియేమి. దిబ్బాపాలు కొనలేరు. తల్లిపాలు లేవు. అందుచే నామ పాలు లేక నశించిపోవలసినదేనా?

ప్రభువులసభలో చర్చలో పిల్లల చావు బాల్యవివాహముల జలన నీ ఆరోగ్యవద్దతులు సంగారేదనిన్ని, పరియైన పాదాల లేదనిన్ని చెప్పబడినది. ఈ గొట్లన్నియు అనాదిగా వచ్చినవా? ఇప్పుడున్నవా? అనాదిసిద్ధముగా వచ్చుచో మనపూర్వుల బలము మనకు లేదే? మరెట్లు లెక్కలుగా చచ్చుచేటే? ప్రభువుల సభలో లిట్టనుగారు "1908 నుంచి 1919 వరకు పిల్లల చావు లెక్క చూచినాను. అది హెచ్చుగావు నామాన్యమే"నని చెప్పియున్నారు. ఇందుమాటమున నిజమును గప్పివుచ్చుటచే (లిటి మ పాల నా గౌరవము హెచ్చునవకొన్నాను. బాల్యవివాహము తగ్గుటలేదా? ఆరోగ్యవద్దతుల స్థానికసంస్థలు బాసవరచుటలేదా? వైద్యకాలము, పాదకాలము లేవన్నవా? నాటియందు శిశుబంధనన మంత్రసాములు లేరా? ఇదివరకు కన్న హిందూదేశీయులు స్త్రీలుగూడ చచ్చుకొని శిశువుల పెంచుట బాగుగ శీర్షకానలేదా? ఇట్లుండేయు శిశువుల మరణము లేల పుట్టిలో నున్నవి. కాని లిట్టగారు చెప్పినట్లు శిశువులు మరణములు సాధారణముగా లేక కొంచెము తగ్గులో నున్నవి. శిశుమరణములకు ముఖ్యకారణము గోవధ. గోవధచే మనకు చాలిన పాలు పెరుగు మిగడ వగయిరాలు లభింపమిచే చావులు హెచ్చులు.

కొంతమంది బ్రిటిషు అధికారుల యభిప్రాయము లీ క్రింద నుదాహరించెదను.

(1) బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు నియమించిన పశు రక్షణ విచారణసంఘమువారు మంచి సరఫరా కావలెనన్న గోవధనాపుటకు తప్పక యత్నించవలెను"

(2) సంయుక్తరాష్ట్ర పశువృద్ధి విచారణ సంఘమువారు "గోవధ నిరసించుచూ అది ఆపుటకు నిబంధనల సేర్పరచక తా"

(3) "ఇండియాలో గోపాలన" అను పుస్తకము వ్రాసిన ఇజాబ్యేడ్ గారు "గోవధ దేశమునకు గొప్పనష్టము. కనాయిలకు మంచిగొడ్ల నప్పగించుట క్రూరలేరను"

(4) బొంబాయి వ్యవసాయ దైర్ఘ్య రు దాల్ హెరాల్డు హెచ్. మాన్ గారు "గోవధనుంచి క్షీరాశాంసునకు భంగ ముగానున్నదని నాటివు. అందుచే యావిషయమున చర్య అవసరము"

(5) సంయుక్తపరగజాల ఆరోగ్య కమిషన్ కల్నల్ మాన్ షేగర్లు గారు "పాలధర చౌకచేయించినచో దీదవారి శిశువు లింతమందిచావరు అని అభిప్రాయ వడియున్నారు. కొన్ని మునిసిపాలిటీలు 100 కి 30 నుంచి 80 వరకు మంచిపశువు గోవులు చంపబడుచున్నట్లు తెలిపియున్నారు. బొంబాయిలో ఒకకనాయి అంగడిలో ఒక 15 రోజులలో,

3 ఏళ్లక్రింద నున్న గొడ్లు 477, 3 ఏళ్లకైన 3 ఏళ్లలోపు గొడ్లు 988, 5 ఏళ్లపై 1152 మొగజాతిగొడ్లు 496, చంపబడినట్లు రిపోర్టు వ్రాయబడినది.

గత 5 ఏండ్ల గొడ్ల వృద్ధిక్షీణముల లెక్కలు చూడగా 2760428 మాడలు, 356674 గిల్లలు, ఎద్దులు, 470873 అవులు 171668 దున్న పోగులు, 323213 నేచెలెత్ గిల్ల పాలుపట్టు సాగుచేయబడదని భూమిలో 39688000 ఎకరముల భూమి తగ్గినట్లు సాగుచేసిన భూములలోనే 4664000 ఎకరములు దున్నపట్టు ప్రభుత్వపు వ్యవసాయపు లెక్కలందున్నది. ఇది దేశమున కిష్టముకాదా? ప్రభుత్వమునకు నష్టముగాదా? 390 లక్షల ఎకరముల భూమి వీల సాగుచేయబడలేదు? గత 5 ఏండ్లలో ఏమేర పశుకాటుకము వచ్చినదా? ఇండియాలో వ్యవసాయవారులు తగినంతమంది లేకపోయారా? నాగర్లు భరింపరాని వలలపై పోయారా? కాదు. ఇండియాలో గొడ్లు తక్కువగుటచేత అందుచే ప్రభుత్వమువారితో మన మేకీభరించి గోరక్షణకు పూనుకొనవలయును.

గోవులింత ఆవసరమగుచో వ్యవసాయదారులు నాటిని వీల అమృతదరవచ్చును? తగిన పచ్చిక బయళ్లలేక గొడ్లకు మేతపెట్టలేక కనాయిబాండ్రు అమ్ముచున్నారని యందులకు

బదులు చెప్పవలసియున్నది. ఇండియాకు పచ్చికబయళ్లు మేత బీడ్లు ఎక్కువ కావలసియున్నవి. మేత లేనిచో గొడ్లు బాగు పడవు.

క్రీస్తుపూర్వ 8 డింబ 1 పాలు, న్యూజిలండులో 8 డింబ 1 పాలు, జపాను లో 6 డింబ 1 పాలు, జర్మనీలో 6 డింబ 1 పాలు, అమెరికాలో 16 డింబ 1 పాలు ఇండియాలో 27 డింబ 1 పాలు పచ్చిక బయళ్లగలవు. ఇట్లే ఇక ముందుచూడనున్నచో యిది విషయసమస్యయగును. ఇంకొక రాష్ట్రమునంచి మాన్సికప్రదేశ్ వరగా యుండనిగొడ్లు యింకొక జేలియనుంటు దిగునతిచేయబడిన లాభింపజాలవు. అందుచే ఇండియా వ్యయముగా స్వగోరక్షణను పూనుకొనవలయును. ఇంకా కొన్నాళ్లలో మనపశువులు తగ్గిపోగలవు. ఏచేండ్లలో 4806 4724 నుంచి 2760428 వరకు తగ్గిపోయిన నూజలుగల భారత భూమికి దాని గోసంఘము సరిహగలదా. దూడలు వృద్ధిగానిచో ఆవులు ఎద్దులుండవు. గొడ్లకు ఏదాది కొకకాన్పు. అందు చే మాడలు బాగుపడనిచో వశురక్షణకు పిలువదు.

ప్రభుత్వమువారు, గాంధీమహాత్ముడు స్వరాజ్యయులు, తత్సంబంధముల యాసంగతుల నేల గ్రహింపకుండినా నాకు తెలియదు. పశువులు లేక భారతభూమి ఏమిచేయగలను? పశువు లేనిచో కల్లు ఆవత్తు వివరింపవగునా? ప్రభుత్వమునకు అనాయాభివృద్ధి యెట్లు? ఇన్నటికే ఆలస్యమైనది. జంటనే క్రద్ధతీసికొనవలెను. లేవులేవు అను అశ్రద్ధమాలలు వీడి గోసంకర్షణకు పూనుకొనవలెనని నాప్రాధాన.

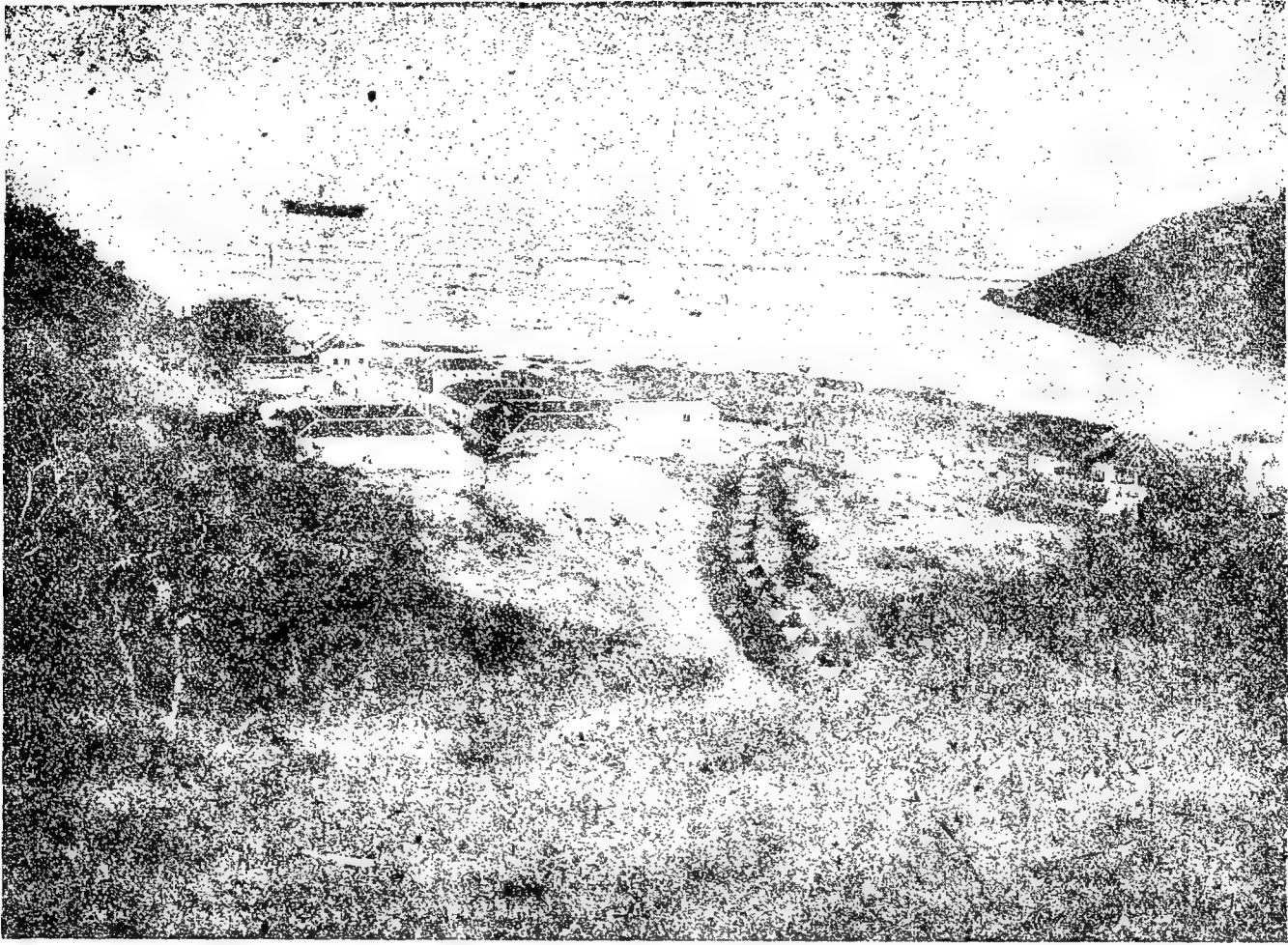
పతిక్ గారి కేసు

తారున్ రాజుస్థాన్ పత్రికాసంపాదకుని విజ్ఞప్తి
తారున్ రాజుస్థాన్ పత్రికాసంపాదకులును, రాజుస్థాన్ సేవాసంఘ కార్యదర్శియునగు ఆర్. యస్. చాదరీగారు 6-6-25 లేదిన యాదిగుపప్రకటించిన విజ్ఞప్తి అజమీరునుండి పంపిరి.

అతి విచారకరమగు వార్త ఉదయపురము నందుండి ది. 12 చచ్చినవైకొద్దు అభిప్రాయములను యొచించుటకు మహారాజుమారునిచేసియమింపబడిన సంఘమునకు భాటుగరు లేక కారద అనుకోలుయం దైదువత్సరములు పతిక్ గారి కేకాంతవాసశిక్ష విధించెను. రాజకీయకాళితో సంప్రతించుటకు మంత్రియగు పండిరి ధర్మ నారాయణగారు కాగితములను దీసికొని సిమ్లా కాను 2-వ లేదిన వెడలిరి. మీవారు పాలిటికలు రెసిడెంటు యింతకు పూర్వమే సిమాకు బోయెను. ఇండియా దొరతనము అంగీకారమును బడసినదడవ శిక్ష తెలియజేయబడునని తెలియచున్నది. ఇదివరకే 21 మాసములు పతిక్ గారు చెరసాల యందు బాధల ననుభవించిరి. వైకొద్దుగట్టిలం దధికసంఖ్యాకులు పతిక్ సిగ్నోషియని దెలిపిరి. మహారాజుమారు న్యాయ కాళి పరిపాలనతో సంబంధములేని కమిషనుయొక్క తీర్మానమును అంగీకరించుట సుదృఢ అన్యాయము. పతిక్ గారికి మరి కొంతకాలము శిక్షవేయుట యన యావత్తు రాజుస్థానమును చులకనగ జూరుటయని దలంపవలయును. కాబట్టి పతిక్ గారి స్వేచ్ఛను గాపాడి ప్రయత్నించుట అభిలఖిత సంస్థానము లందరిగారి విధియైయున్నది. కాబట్టి భారతదేశమందలి ప్రజా హితవేదికమందు బాటుపడు నాయకుల, వారాప్రతికల, సంస్థల నెల్ల యీదేశభక్తుని నేమగు రించి కాపాడవలయునని నేను గోరుచున్నాను

ఇందూరులో నిర్బంధవిద్యావిధానము

ఇందూరు, జూన్ 8:-హోల్కార్లు స్టేటునందు నిర్బంధ ప్రైవేటు విద్యావిధానము ప్రవేశిల్పెటను గూర్చి చాలకాలమునుండి చర్చ జగుగుచున్నది. ప్రారంభమునందు విచారణ సంఘము నియమింపగా ప్రవాళిపాక్ష మంత అనుకూలముగ నగుపడలేదు. మరియు విద్యశీర్షుకొనకుండినచో శిక్షలు బొంబులుగూడ వారు యిచ్చుపడలేదు. నిర్బంధము లేకుండ ఉచితవిద్య ఎల్లర కొనసంకుటకు సౌకర్యము లేకుండెను. కాని వివర మహారాజావారు పూర్తిగా విచారించి బాహరకు బాలికల గూడ ప్రైవేట్ విద్యను నిర్బంధించు చట్టమున కనుమతి యొసంగిరి. ఈవిధానము ఇండోరు నగరమున ఆజ్ఞాపియకుండి ప్రవేశి పెట్టబడును. ఈవిధానము ప్రకారము 6-18 ఏండ్లబాలురు 4000 మందికి 32 పాఠశాలలు 6-31 ఏండ్ల బాలికలు 3500 మందికి వేరుగ 32 పాఠశాలలును నియమించుటకు ఏర్పాటుగలరు. దీనికి 8 లక్షల రూపాయలు అంచనావేయబడును. ఏటా ఒకలక్ష ఖర్చును. ఇతర జిల్లాలలో వివిధ ప్రాథమికవిద్యయే అభివృద్ధిచేయుట కొన్ని స్కీములు గలవు. (ఫీలేను)

విశాఖ పట్టణము నందు న ముద్రము న ఓడల రేవు

ఇటీవలనే మేజరుపోర్టు చేయబడెను. హార్బరు (నౌకాశ్రయము) పూర్తియైనచో ప్రపంచమున గల అందమైన నౌకాశ్రయములలో నిదియొకటిగా నుండును

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

(2)

విశ్వవిద్యాలయముల స్థాపనముగా నుండునో, మనకు రాజోదయే విశ్వవిద్యాలయము ఏర్పాటుగా నుండవలెనో, ఏయే ఊళ్లను విశ్వవిద్యాలయ స్థానముగా ఏర్పాటుచేసే విషయములపై సంఘములను గురించి ఇంతవరకు ప్రశ్నియినాము.

ఇప్పటివరకు చర్చించిన విషయములకంటే ముఖ్యమైనవి మరికొన్ని ఉన్నవి. వాటిని గురించి ఇకమీదట వ్రాయవలయును.

మొట్టమొదటి సంగతి భవనవిషయం. విశ్వవిద్యాలయమున కొంతవార్షికం ఏర్పరచి, అది ప్రతిసంవత్సరం అన్నివార్షికంగా గవర్నమెంటువారి రివ్యూబుట్టు కట్టుబట్టు చేయవలెను. ఇందుకు గురించి "యూనివర్సిటీ బిల్లు"లో షరతులుగా ఉంచవలెను. ప్రతిసంవత్సరం గ్రాంటు ఇస్తూ ఉంటామని గవర్నమెంటువారు కుమ్మరివాదానాలు చేస్తే చాలదు. ఒక్కొక్క సంవత్సరంలో గవర్నమెంటు వారికి చాలా ఖర్చుపడుచున్నదిగా నుండునట్లు చెప్పవలెను. లేకపోతే ఆ ఖర్చుకుంటే విద్యార్థులకు అంగీకరించుకొని నివస్థలను కంటే పెట్టుకొని కానూడవని తోచుచున్నది అదికాక ప్రతి సంవత్సరం యాచకత్వము చేయవలసివస్తూ ఉంటే యూనివర్సిటీకి పీసరంవైపు గౌరవ ముండదు. నౌకాశ్రయముల ఆటంకంగా పనికూడా సాధ్యము జరిగదు.

ప్రతిసంవత్సరము గవర్నమెంటువారిని ఆనుసరించవలసియుంటే యూనివర్సిటీకి ఎంతమాత్రము స్వార్థం త్రవ్వ ముండదు. ఎప్పటికప్పుడు గవర్నమెంటువారి ఆజ్ఞలకు అనుగుణపడియుంటుంది. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయంలో అటువంటి ముఖ్యమార్గమున్నది. అందువల్ల గవర్నమెంటువారికి ఆ మధ్యను జరిగిన ఘర్షణను గురించి విచారించుదురు. పెట్టుకొని మేముకదా, అందుచేత మేము చెప్పినట్లు యూనివర్సిటీ అధికారులు సహకరించలేదు. అని ప్రతి గవర్నమెంటువారు తలచవలెను. ఆ ప్రకారము గవర్నమెంటువారు వారసులుగా చలించుచుంటే యూనివర్సిటీకి స్వాతంత్ర్యముండవలెనంటే మనమీసంగతి ముఖ్యముగా గమనించవలసియున్నది. ఇప్పుడు ఖైర్తాబాద్ నుండి సామూహికముగా సహకరించుచున్నది. యూనివర్సిటీ అధికారులకు ఉపకారముగా "Supplementary grant" ఇవ్వవలసియున్నది. గాని ఏదో కొంతమొత్తం ఎటువంటి అటంకమునకు పెట్టుకుంటే యూనివర్సిటీకి గవర్నమెంటువారు ఇచ్చేట్లు బిల్లులో కట్టుబట్టు ఉంటేనే తప్ప యూనివర్సిటీ చాలా దుస్థితిలోకి వస్తుంది. దీనివల్ల

అలాగండగా, యూనివర్సిటీవారే స్వయంగా కొంతవరకు బోధనకు పూనుకొనేట్లు చేయవలెను. క్రిందితరగతులంటే బి. ఏ. ప్యాన్సు, బి. ఏ. హానర్స్ ఇతరాలకు సంబంధించిన చదువు ఏకాగ్రత విద్యార్థులకు ఆకాశేషవారే చేర్చవలెను. ఈపక్షాన్ని ప్యాన్సు పేరుతో ఇంకా విద్యార్థులకి చేయవలెనని కొంతమందికి కుతూహల ముంటుంది. అలాంటివారికి బోధన చేయగలిగిన మహాపండితులకు రప్పించి పోషించవలెనంటే కాతేజసకు సాధ్యమవుతుందని కాదు. దీనికి యూనివర్సిటీవారే పూనుకొనవలసి యుంటుంది. అందుకు తగిన తైబ్రీయం లాంటివంటివాడూ స్థాపించవలసి యుంటుంది. బోధకులుగా నుండిన విద్యార్థులకు రప్పించడమే కాకుండా, విద్యార్థులకు సంగమమైన కుతూహలను కలవారికి అవకాశాలు కల్పించాలి. వారి జీవనోపాధి నిమిత్తము 150 లోను 210 లో ఇచ్చి, నోటు బోక్స్ లాంటివి గంటనే పుస్తకాలతో పనిచేసేట్లు ఏర్పాటుచేసి మిగతా కాలంతో వారి ఆభిమానాన్ని పూర్తిగా చేయిస్తూ ఉంచుటకు కృషి చేయవలెను. 50 ఆటోమోటార్లు కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయంలో ఉంటుంటే వరకు ఇచ్చే. ఇందుకునే కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయం అంతకంటే నుండింది. ఇప్పుడు విశ్వవిద్యాలయ స్థానముగా గుర్తింపుపడే మారు నాలుగు ఏళ్లలో ప్రతివార్షిక అన్ని శాస్త్రములలోను పండితులుగా నున్నవాని సమావేశమని పోషించవలసి క్రమేణా కావలసివచ్చేదాని నెంటువే సాధ్యమయ్యేదాని ఒక్క విశ్వవిద్యాలయమునకు బదులుగా మారు నాలుగు విశ్వవిద్యాలయములు బయటచేతే కాలానికి, ప్రతివార్షిక అన్ని శాస్త్రములలోనూ ఒకవేళ అది సాధ్యము కానిదైతే అనేక శాస్త్రములలోనూ వాటివారిలో సహకరించుట వైసవారికి చేస్తే వారి శిష్యబృందమునకు తగిన ఏర్పాట్లు చేయవలెను. అంతకు రాజకీయంలో కొన్ని, అనాధ పురములో ముగిసి ఈవిషయముగా వేర్వేరు సంఘములలో వేర్వేరు శాస్త్రములలో "University chairs" స్థాపించి విద్యును ఏదైనా ఒక శాస్త్రములో అధికృతి చేయవలెనని యోచన ఉద్దేశ్యమై ఆయియెడల వారు ఆ శాస్త్రములో సహకరించుట వచ్చి సాటికి పోవచ్చును. ఇది యూనివర్సిటీకి వచ్చిటి గూఢచర్యము క్రిందనే జరుగును. వెంటనే సంస్కృతాంధ్రభాషలలోను హిందూదేశీయతలోను వేదాంతశాస్త్రములోను వాక్యాత్మక వేదాంతశాస్త్రము, సామన్యతాశాస్త్రము గూడ) ఆర్థశాస్త్రములోను యూనివర్సిటీవారు ఉపన్యాసకులకు నియమించుటపై ఎట్టి అభ్యంతరమునూ ఉండవలెదు. వీటికి పుస్తకానుగ్రహితులను సేవించి ఆక్రమరేవు ప్రకృతి శాస్త్రములకు ఆదోనిట్లుగా విశేషముగా కాదు. ప్రకృతిశాస్త్రములను గురించి తనవారే మామకొనవచ్చును. ప్రస్తుతం పై

సదహారించిన శాస్త్రములలోనైనా యూనివర్సిటీ ప్రాధాన్యతను నియమించవలెను. ఒక్కొక్క ప్రాధాన్యతను ముగ్గురు పాఠకులు "రీడర్లు" తగ్గియుండు లగుటకు పరిశోధన (Research) చేయుటకు అవకాశముండవలెను.

మనవారు కొంతమంది లాకాలేజీ ఒకటి మనకు కావాలని ఇంగ్లీషు పేపర్లలో వ్రాస్తున్నారు. అది అంత ముఖ్యమని నాకు తోచదు. మద్రాసు లాకాలేజీలో ఎంతమంది విద్యార్థుల నైనా చేర్చుకుంటారు. అదిన్నీ గాక మనకు ప్రత్యేకముగా హైకోర్టు వచ్చేవరకు దీనికేమీ తొందరలేదు. చాలా ముఖ్యమైనవిన్నీ ఉంటాఉండగా లాకాలేజీవారకు సామూహికముచేయడం ఉచితంకాదు. లాకాలేజీల అంతగా ప్రజలకు పయోగకరమైందికూడా ఏమీ లేదు.

బి. ఏ. ప్యాన్సులోనున్నవారు దేశభాషలోనే యావత్ శాస్త్రములను చేర్చవలెనని ప్రాధాన్యముగా గుర్తించుకొనినట్లుగా వ్రాయువాని రలు. ఇది చాలా మంచిసంగతి. ఇప్పటి విశ్వవిద్యాలయాలన్నీ టోను (ఉన్నావియు యూనివర్సిటీలో తప్ప) ఇంగ్లీషులోనే బోధన నడుపుచున్నది. ఇకముందైనా ఇంగ్లీషు పూర్తిగా వదిలి పెట్టవలెనని కాదు. ప్రతివిద్యార్థిని ఇంగ్లీషులో కొంతసామర్థ్యము సంపాదించవలెనని నియమము ఉంటుంది ఇంగ్లీషులో బాగా చెబుచు, గ్రామము, ముల్లాదను ప్రతివాడును చేర్చియుంటాను. ఇది ఉంటేనే కాని ఇతరభాషాస్థాయిలో కాని ఇతరదేశీయులలోకాని వర్తకులను ఇతరభాషాస్థాయిలో ఉన్న వానిని గుర్తించుకొనుటకు వీలుండదు. ప్రతివిద్యార్థియు న్ను ఇంగ్లీషు భాషాయుగాని ముఖ్యమైన పుస్తకములను కూడా చదివేట్లు చేయవలెననే నాభిప్రాయం. ఆయితే ఇప్పుడు జరిగిపోయే మాన్యు ఏమిటంటే, చరిత్ర, వేదాంతశాస్త్రము, గణితశాస్త్రము, ఇంకా ఇతరశాస్త్రములు ఇంగ్లీషులోనే వర్చులుగలవలెనని మానకు స్వాభావికమైన, మనకు నోరు బిప్పగానే వచ్చేట్లుగంటే మత్సరభావంలోనే వేరు పోతారు. దీనివల్ల ఇప్పుడున్న ముట్టుతిరుగుడు వదిలిపొతుంది. నుండో ఇంగ్లీషునేర్చుకొనడం ఆతరువాత ఇంగ్లీషులో శాస్త్రములన్ని చదువుకొని ఇంతగా ఉండదు. శాస్త్రములు దేశభాషలోనే చదువుకుంటాము. వాటిలో పాటు ఇంగ్లీషు కూడా చదువుకుంటాము. ఈ పద్ధతి వల్ల చాలామందికి విద్యార్థులకు ఉపకారముగలది, బుద్ధికి ఇప్పుడు కలుగుచున్నట్లువంటి శ్రమ ఉండదనిన్నీ చాలామంది విద్యార్థుల అభిప్రాయం. ఇంతకాకుండా దేశమునకు కూడా ఒకవిధంగా ఈవర్గతి చాలా మంచిది. దేశభాషలోకి అన్ని శాస్త్రములలోని ఉన్నతములను గుర్తించుకొని అందువల్ల ప్రజావాహనము లంటే యూనివర్సిటీకి వచ్చినవారికి కూడా జ్ఞానం సంపాదించడానికి చాలా అవకాశం కలుగుతుంది.

స్థానముగారి సలహా చాలాబాగుందికాని దీనిని గవర్నమెంటువారు అంగీకరించడం చాలాకష్టం. దీనిని వ్యతిరేకంగా నుంటారు. ఇంగ్లీషు వ్యామోహం పూర్తిగా నశలని మనవారుకూడా వ్యతిరేకంగా నుంటారు. మద్రాసు యూనివర్సిటీవారు దీనికి వ్యతిరేకంగా అభిప్రాయ మిస్తారు. ఇంతవరకు ఒకేపక్షాన్ని చూడడం అని గవర్నమెంటు వారుకూడా సందేహిస్తారు. కనుక ఆంధ్రోద్యమ మారంభమై నప్పటినుంచీ దేశభావలతోనే విద్యనేర్పాలెను, కోర్సువ్యవహారములూ దేశభావలతోనే నడపవలెను. తెజస్వితీర్థకాన్సిలులోని చర్చలు అంతా దేశభావలతోనే జరగవలెను అనిన మనకు, కాంగ్రెసుచేత కూడా ఈదేశభావ నూత్రము అంగీకరింపజేసిన మనము ఇందు విషయమై ఈ సమయములో ప్రబలిమైన ప్రయత్నము చేస్తేనేగాని మనకోరిక నెరవేరదు. ఏయూరి వారు ఆయూరిలోనే విశ్వవిద్యాలయము స్థాపించవలె నని మిటింగులుచేసి గవర్నమెంటువారికి సువాజ్యం పంపి ఆందోళన చేయడంకంటే ఈవిషయములో శ్రద్ధవహించి పనిచేస్తే దేశానికి చాలామేలు కలుగుతుంది. ఇందుకోరకు మన మొత్తప్రయత్నంచేస్తే అంత మంచిది. దేశభావలతో విద్య చెప్పడము క్లృతం లోనే లాభములను గురించి అధికం వ్రాయనక్కరలేదు వెంటనే స్కూలు ఫెరలువరకు తెలుగులోనే విద్య చెప్పేటట్లు నిర్బంధము చేయవలెను. ఇంటర్మీడియట్, బి. ఏ. క్లాసుల విద్యార్థుల ఉపయోగము నిమిత్తం కావలసిన టెక్నీషియన్లు తయారుచేయుటకు వెంటనే విద్యాలయాల నందరిని చేర్చి ఒక కమిటీ ఏర్పాటు చేయవలెను. యూనివర్సిటీలో బి. ఏ. కోర్సు చదువు తెలుగులోనే కాస్త్రములన్నీ నేర్పబడవలె నని నిర్ణయించేయవలెను. వెంటనే మనకు కావలసినవి ఇవి.

గవర్నమెంటువారికి డబ్బు లేదు. కష్టపడకలో ఉన్నారని మనవారు కొందరు సందేహిస్తున్నారు. ఇది ఎంతమాత్రము నిజముకాదు. ఈసంవత్సరమే ఇంపీరియల్ గవర్నమెంటువారు మద్రాసు గవర్నమెంటువారికి రు. 126 లక్షలు వాపసు ఇచ్చారు. దీనికి ఖర్చు కనబరచడం కష్టమని కాదు. మన మూలకుంటే ఈకోటి పాతిక రూపాయలకే కాదు. ఎన్నికోట్లకైనా ఖర్చు కనపరచుతారు. ఖర్చు తగ్గవరకు ఉదకుండామంటే తరంగాలు కాస్తా తగ్గినతరువాత సముద్రస్నానము చేతా మన్నట్లు అవుతుంది. ఎప్పుటి కప్పుడే ఖర్చు ఉంటుంటుంది గనుక ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ స్థాపనకు మనము వీలైనంతవట్టుకు తొందరచేయవలెను. మనము కోరినవలెనన్నీ మనము కోరినవికంటె గవర్నమెంటువారు ఇవ్వమంటే అప్పుడు చూసుకుందాము. అటులే వెర్రికోరికలు కోరమని నాఅభిప్రాయంకాదు. ప్రస్తుతం విశేషఖర్చులేకుండా ఉండేవిధముగానున్న క్రమేణా మెచ్చుఖర్చుచేసేకద్ధిమీదనున్న మనముఅడగవలసియుండును. మనకోరికలు సఫలమయేటట్లు చూడడమునకు మన లెజిస్లేటివు కాన్సిలు మెంబర్లు ఉండనే ఉన్నారు.

కనుక దేశభావలతో విద్యచెప్పేటట్లున్న రాజయంత్రి అనంతపురములో బి. ఏ. ప్యాసుకోర్సులో అన్ని కాస్త్రములన్నీ హాసర్సుకోర్సులోని అనేక కాస్త్రములన్నీ నేర్పబడు వెంటనే ఏర్పాటు జరిగేటట్లున్నా మూడు నాలుగు కాస్త్రములతో యూనివర్సిటీవారు గొప్ప విద్యాలయాలను నియమించి అందుకు తగినంతమంది "రీడర్స్" కు అవకాశము కల్పించేటట్లున్నా, ప్రతి సంవత్సరము యూనివర్సిటీకి ఏదో కొంతనిగ్గితమైన మొత్తం గవర్నమెంటువారు ఇవ్వవలసిన బాధ్యత ఉండేటట్లున్నా మనము చూడవలసియున్నది. ఇవి చాలా ముఖ్యము. తక్కినవి అంత ముఖ్యముకాదు. ఇందుకోరకు ఆంధ్రదేశములంతా చాలా పట్టుపట్టులని యున్నది. లేకపోతే కొనసాగదు. ఇవ్వడం ఉపేక్షచేకామంటే తరుణం మించిపోతుంది.

వింజమూరి గోవిందరాజుచారి బి. ఏ. బి. యల్, మైకోర్టు వకీలు, మద్రాసు.

రంగూను నూతనజడ్డలు

రీమూ, జూన్ 9:— రంగూను మైకోర్టువందు యూనియన్ స్వయాధికారుల నియమకమానకు సార్వభౌమ డంగీకరించెను:— నవంబరులో పింఛను దీసికొననున్న గొల్ల స్వామిక. ఎం. రావినన్నగారు చీఫ్ జడ్జి సుధానే, ఇప్పుడా పనియందున్న గొల్ల స్వామి. జె. సి. రెడ్డిగారిని ఫీరముగనుండుట, పింఛని త్రోవలో సలపుమొన్న గొల్ల స్వామియగుగారిసోనే గొల్ల స్వామి. జె. ఎల్. దాసుగారిని ఫీరముగనుండుట, గొల్ల స్వామి. రెడ్డిగారిసోనే ఎస్. ఇ. ఒత్తరు బాన్సులగారిని జడ్జిగా ఫీరముగ నియమించుట.

విశాఖపట్నం మునిసిపాలిటీ

దైమందు జూబిలీ ఉత్సవము

గొల్ల పానగలురాజుగారి ఉపన్యాసము
విశాఖపట్నం మునిసిపాలిటీ దైమందు జూబిలీ ఉత్సవము ఈనెల 5 వ తేది గొప్పవైభవముతో పురమంత్రిమున జరిగెను. పురమండలము కనురమ్యముగ అలంకరింపబడెను. ప్రధానామాత్యులగు గొల్ల పానగలురాజుగారు అధ్యక్షులుగ నుండిరి. మునిసిపలు కాన్సిలు చరిత్రను వివరించుచు మునిపలు ప్రెసిడెంటు యం. కామయ్యపంతులుగారు మాట్లాడిరి. పిమ్మట పానగలురాజుగారు ఈక్రింది విధమున ఉపన్యసించిరి:—

విశాఖపట్నం మునిసిపాలిటీ

ఈమునిసిపాలిటీ చరిత్రను వివరించుచు కామయ్యపంతులుగారివారిని ఉపన్యాసమును మిరలందరు వినియున్నారు. ఈ రాష్ట్రమునందలి ప్రాచీన మునిసిపాలిటీలలో మాడుజిల్లాల యందే యున్నవి. పావులగర్వములను ఈజిల్లాలవారు చక్కగ గ్రహించరనుటకు ఇదియే నిదర్శనము. 1865 సంవత్సరపు మునిసిపాలిటీల చట్టము ఆమోదింపబడగానే విశాఖపట్నం మునిసిపాలిటీ ఏర్పడినది. అది మొదలు నేటివరకు మునిసిపలు పరిపాలనము అభివృద్ధిచే నూచించుచున్నది. 1865 సంవత్సరమునందే ఈమునిసిపాలిటీకి అధ్యక్షుని ఎన్నుకొనుఅధికార మివ్వబడినది. ప్రస్తుతము మునిసిపలు సంఘమున ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులు 21 రు, ప్రభుత్వనియమిత సభ్యులు 7 రు నున్నారు. ఈ 60 సంవత్సరములలో మునిసిపాలిటీ ఆదాయము మొదటికన్న నాలుగింతలు అధికమైనది.

జమీందారుల దాతృత్వము

మునిసిపాలిటీ అభివృద్ధికి జమీందారుల జమీందారులు అధికముగ తోడ్పడిరి చెప్పవలసియున్నది. విశాఖపట్నము వాల్తేరునందున్న గొప్ప ప్రతిష్ఠాపనలన్నియు జమీందారులచే స్థాపింపబడినవి పోషింపబడుచున్నవి. గొడ అంతేకం జమీందారులు ప్రత్యేకప్రశంసాపాత్రులు. విశాఖపట్నం మునిసిపాలిటీవారు వీరికి కృతజ్ఞులై యుండవలెను. ఇంకను జమీందారులు మునిసిపాలిటీ అభివృద్ధివిషయమై శ్రద్ధవహించి పనిచేయుచుండెదరని నమ్ముచున్నాను.

ఈ మునిసిపాలిటీ స్థాపించి 60 సంవత్సరము లైనది. ఏవిధముగ ఈ 60 సంవత్సరములపని జరిగినో పరిశీలించి లోపములను సరింపు కొనుట ఉచితము మార్కెటులను అభివృద్ధి పరచి ఆదాయమును వృద్ధిచేసికొను విషయమున ఈమునిసిపాలిటీవారు ప్రశంసనీయ మగు పని చేసియున్నారు. మునిసిపాలిటీవారు భూములను పంపాదించి అందు కూరగాయలు పండ్లు మున్నగు వాటిని పండించి వాటివలన లాభము పొందుటకూడ సరియగు మార్గమే. ఈపనియందుకూడ మునిసిపాలిటీవారు కొంతవరకు పాటు పడుచు న్నారు. ఎప్పుడు ఆదాయము ను వృద్ధిచేసి కొన వలయును ఉద్దేశముతో మునిసిపాలిటీలు పనిచేయుచుండవలెను. డబ్బులేకున్న ఏ ప్రతిష్ఠాపనము సమముగపనిజేయజాలరు. ఎల్ల కాలము ప్రభుత్వమువారి గ్రాంటులపైనను ధనికులవిరాళులమీదను ఆధారపడియుండుటకుకూడ వీలులేదు. కావున మునిసిపాలిటీలకు ఇతరులపై ఆధారపడకుండునట్లు తమ ఆదాయముండవలెను. కావున లాభకరమగుపనులయందు ఎంతశ్రద్ధ వహించిన అంతమంచి. నీటిసప్లై, డ్రైనేజీ, నగరనిర్మాణము మున్నగుపనులయందు ఈ మునిసిపాలిటీ వెనుక చిక్కియున్నది. ఈ లోపమును మీరు అంతమొందింపవలెను.

భూ వి సి తి

ఈ మునిసిపాలిటీ 60 సంవత్సరములు చక్కగ అభివృద్ధిచెందినదని తృప్తిపడకూడదు. జరుగవలసినవని ఎంతయోయున్నది. పూర్వకాలపు గౌరవప్రతిష్ఠలపై మాత్రమే విశ్రాంతిపడవలెనను వృద్ధిచెందజాలరు. ఈ నగరమున క్రొత్తరేవును నిర్మించు ఏర్పాటులజరుగుచున్నవి. పార్వతీపురం రేవు, వైల్స్ లైనునిర్మాణపు ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవి. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయముకూడ ఈ నగరమునందే స్థాపింపబడిన నగరము అతిశ్రుకాలములోనే సంతృప్తముగనున్ను చెందవచ్చు. వ్యాపార పారిశ్రామిక విద్యాపాఠశాలల ననుసరించి జనసంఖ్యకూడ అధికయగును. ఈ నూతనపరిస్థితులకు అనుగుణ మగువిధమున మునిసిపాలిటీవారు తమ ఏర్పాటులు చేయవలసియుండును. వారియొక విషయము. "మునిసిపాలిటీపై ప్రభుత్వము వారికిగల అధికారము తీసివేయబడినది. మునిసిపాలిటీలపై ప్రభు

త్వమువారికి అధికార మండలయునని నేను ప్రతిపాదించుట లేదు. కాని బలవంతమున ప్రజాభిప్రాయము ఏర్పడునంతవరకు ప్రభుత్వమువారికి మునిసిపాలిటీపై కొంత అధికారముండుట అవసరము. విశాఖపట్నం మునిసిపాలిటీవారు తమ నూతన బాధ్యతలను నేర్పుతో నిర్వహించి కీర్తి గాంచగలరని నమ్ముచున్నాను."

ఒక ప్రదర్శనము

దైమందు జూబిలీ ఉత్సవ సందర్భమున ఒక ప్రదర్శనము ఏర్పరపబడెను. ఈ ప్రదర్శన ప్రారంభమహోర్సమున పానుగలు రాజుగారు జరిపిరి. పిమ్మట మునిసిపలు వ్యవహారములందు గొప్ప అనుభవముగలవారు ఉపన్యాసము లొసగిరి. రాజుగారు ఉత్సవములను ముగించుచు ఈక్రిందివిధమున ఉపన్యసించిరి.

ఈ ఉత్సవములను జయప్రదముగ కొనసాగించినందులకు మిమ్ములు అభినందించుచున్నాము. ఈరాష్ట్రమున దైమందు జూబిలీ ఉత్సవము జరుపుట మిశ్రప్రభము. ఇతర మునిసిపాలిటీలు మిమ్ముల ననుసరింపగలడని నమ్ముచున్నాను. ప్రజలలో మునిసిపలు కృతవర్తములపట్ల శ్రద్ధను వ్యాపింపజేయుటకు ఇట్టి ఉత్సవములు మిగుల లాభకరమైనది. ఈ సందర్భమున మునిసిపలు వ్యవహారములందు గొప్ప అనుభవముగలవారు ప్రత్యేకోపన్యాసము లిచ్చుటకు మీరుచేసిన ఏర్పాటులు ప్రశంసనీయులు.

స్థానికసంఘముల విషయమై గొప్ప అనుభవముగల గోపాలస్వామి ఆయ్యగారి ఉపన్యాసమును శ్రద్ధతో వింటిని. నియోజకవర్గములయందు ప్రచారము జరగవలయుననియో వోటరులకు తమబాధ్యతలను గుర్తెరుగవలయుననియు, అధికపరిస్థితులు తృప్తికరుముగ లేకున్న ఏమునిసిపాలిటీవాడైనను పనిజేయజాలదనియు వారు చెప్పినమాటలను నేను సంతృప్తముగ ఆమోదించుచున్నాను. మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారు బి. వెంకటపతి రాజుగారు ఇచ్చిన ఉపన్యాసములకూడ శ్రద్ధతో పరిశీలించవలసి యున్నది. పిమ్మట మంత్రిగారు కాన్సికమిటి కార్యదర్శిని మునిసిపాలిటీ అధ్యక్షుని ప్రశంసించుచు మాట్లాడిరి. కాననసభయందు విశాఖపట్నం ప్రతినిధియగు భానోజిరావు గారిని ప్రశంసించుచు రావుగారు జిల్లావిషయమై అధికముగ శ్రద్ధవహించి పనిచేయుచున్నారని చెప్పిరి.

శ్రీ వెంకటేశ్వరవిశ్వవిద్యాలయము

ధర్మాదాయముల బోర్డువారి ప్రయత్నములు

మొన్న విశాఖపట్నంలో గొల్ల పానగలురాజుగారు నూచించిన విధమున వారణాసి హిందూవిశ్వవిద్యాలయమువంటి విశ్వవిద్యాలయమును తిరుపతి దేవస్థానపు ఆదాయములనుండి స్థాపించుటకై ధర్మాదాయముల బోర్డువారు పనిని అప్పుడే ప్రారంభించినారు. కమిషనరులలో నోకరగు రావుబాదరు యం. చెంగయ్యగారు కడచిన సోమవారం తిరుపతికి వెళ్లిరి. తిరుపతి కొండలసమాపమున చంద్రగిరియందున్న ఒక భవనమునకూడ చూచివచ్చిరి. ఈ నూతన విశ్వవిద్యాలయమును ఆ భవనమునం దుంచవలయునని ఉద్దేశము. చెంగయ్యగారు మరల కొన్ని దినములలో తిరుపతికివెళ్లి కొంతకాలనుచుట్టనే యుండెదరు. తిరుపతి దేవస్థానమునకు ముసంజే ధర్మకర్త, వీరికి విద్యా విషయములం దుత్సాహము అధికమైనదగుటచే ఈ ఏర్పాటులను ఆమోదింపగలరనియు ఎంతమాత్రము ఆక్షేపింపరనియు ఊహింపబడుచున్నది. అవసరమైనపుడు దేవస్థానముల మానేజి మెంటు స్క్రీములయందు మార్పు కలగజేయుటకు చట్టము ననుసరించి కమిషనరులకు అధికారమున్నది. ఈకారణములపల్ల ధర్మాదాయముల బోర్డువారు ఈ విషయమై త్వరితముగ పని జరుపుటకుం దేమి తప్పులేదు. జూలై నెల మొదటి వారము లోపుగ విశ్వవిద్యాలయపు స్క్రీమును బోర్డువారు తయారు చేయగలరని తెలియుచున్నది.

తమ కీవిషయమై సలహాలిచ్చుటకు విద్యావిషయములందు ప్రత్యేకానభవముగల ఉద్యోగి సహాయము పొందుటకు బోర్డువారు ప్రయత్నించుచున్నారు. విశ్వవిద్యాలయమును త్వరలో స్థాపింపవలయునని గొల్ల పానగలురాజుగారు ఉత్సాహముతో నున్నారు. కావున ఈసంవత్సరము మంత్రిగారు త్వరలోనే ఉపకమండలమునండి చెన్నపురికి వెచ్చి ఈవిషయమై తమ ఏర్పాటులు చేయుచును. ఈ విశ్వవిద్యాలయమునందు ఇంగ్లీషులోనే విద్యగరుపబడుననియు హిందువుల వేదాంత కాస్త్రములు గరుపబడుననియు తెలియుచున్నట్లు సద్రాసు మొయిబాపతిక వ్రాయుచున్నది.

పదియవ నాదరు మహాజన

కొన్నరెన్ను

సో. సర్. సి. వి. రామస్వామి అయ్యరుగారి
సంచారము

మధుర, జూన్ 8:—నేటి సాయంత్రమున జరిగిన పదియవ నాదరు మహాజన కొన్నరెన్నును సభ్యులెల్లరును నిలువ తూర్పుగ రాయచెట్టిగారి నిర్వాహములన దేశమునకు వాటిల్లిన తీరనినష్టమును విచారమున దెబ్బను తీర్మానము గావించబడెను.

మధుర తమిళసంఘము

నేటి సాయంత్రమున జరిగిన మధురతమిళసంఘ వర్ధంత్యక్తివమునకు అన్యతలుగ సో. సి. వి. రామస్వామియ్యరుగాకుండిరి. మహామహోపాధ్యాయ స్వామినాథ అయ్యరుగారు గావించిన శ్రీపరశురామ మెచ్చికొని వారిని గౌరవించుటకు రూ. 4000 లు అయ్యరుగారి కర్పింపబడెను.

కల్లూరు పునరుద్ధరణము

మధురజిల్లా కలెక్టరు కె. యి. హాట మధురజిల్లా పోలీసు సూపరింటెండెంటు సి. వి. కన్నింగ్ హాము, రామనాథ జిల్లాపోలీసు సూపరింటెంటు పర్వే శు, కల్లూరు ప్రత్యేకకోర్టుగి. కె. సి. జనార్దనరావు, రా. సా. కె. వి. రామచారిగార్లతో సెలబారులోగల కల్లూరుల పునరుద్ధరణముకొరకు సలహాను కృషి స్థాపములకు పడరెను.

కేలగుడిని సందర్శించుట

కేలగుడి కల్లూరు స్థానములలో నొకటి. ఇది మధురకు 7 మైళ్ళదూరమున గలదు. ఇచట నున్న కల్లూరు సహకార సంఘమును, స్టాన్సు, కల్లూరు బాటరుకును బాలికలకునుగల పాఠశాలను, నేతగృహములను గౌరవసభ్యుడు సందర్శించెను. కల్లూరు బాలభటుల అభివృద్ధిసమితి సభ్యుని ఆహ్వానించిరి.

భైరవూరి యందు

సహకారపక్షపై నిర్మింపబడిన వందయుండుగల పాడిసక్ పురమును చెకనూరి గ్రామమును సర్ రామస్వామి అయ్యరు గారు సందర్శించిరి. పది పరిశ్రామిక స్థానములు, మూడు గృహకుటీర పరిశ్రమ స్థానములు, 218 పాఠశాలలు, 400 మంతులు 200 సహకారసంఘములు, 500 బాలభటులకుల నాడుయందుగలవు. ఈ సలహాపై యందు కల్లూరు భౌజన వసతిగృహమును కె. జి. సర్ రామస్వామి అయ్యరుగారు చెరచిరి. కల్లూరు లోకరపునకరకు జి. కాలనాచేవారు సహకారపత్రికను జరిపెను. కల్లూరుకు నేత్యముకొరకు దిగినంత నిటిపసతి దొరకులలేదనియు, పెరయారుకు కల్లనాడుగుండ ప్రహరంపములనినదనియు చేవాగోరెను.

సర్ రామస్వామి అయ్యరుగారి సమాధానము
కల్లూరు పునరుద్ధరణోద్యమ విజయమునకు తిరుమనాపల్లి పోలీసు సూపరింటెండెంటు రా. బి. ఎ. కె. రాజయ్యరుగారిని గౌరవసభ్యుడు ప్రకరించెను. నీటిపారుదల సమస్య నుభవైనది గాననియు మట్టుపట్టుయందలి సంస్థానముల తోడ్పాటులేనది యిది పరిష్కారముచేయ సాధ్యగాననియు రామస్వామి అయ్యరుగారు సమాధానమిచ్చిరి. ఆయనపట్టికిని యీసమస్యను గురించి కొంతనమువారు నిర్లక్ష్యము జూపజాలరని అయ్యరుగారు చెప్పిరి. (అ. ప్రె.)

ఈతపంపెము

13 మైళ్లు 4 గం. లలో నీదుట

6 ఏండ్ల బాలుడు పోటికి నిలచుట

కాకి, జూన్ 9:—7 వ తేదీన రాష్ట్రీయ యాతపంపెమునందు మెల్లు యూనియన్ క్లబ్ సభ్యుడగు కె. సి. చక్రవర్తిగారు 13 మైళ్లు 4 గం. 4 నిమిషములలో నీది విజయము పొందెను. 22 ఆర్థ్యులలో 6 గురు మాత్రము పంపెము ముగించిరి. 12 ఏండ్ల బాలుడు సి. సి. బాగ్నియనువాడు 6 వ వానిగా వచ్చెను. 4 గం. 50 ని.లలో ముగించెను. 5 మైళ్లు చిన్నపంపెమునకు 32 పోటిదారులు వచ్చిరి. గమ్యస్థానము చేరుకొనిన 26 గురిలో హెచ్. సి. దాసు అను 14 ఏండ్లవాడు ప్రథమమున వచ్చెను. అందరిలోకీ చిన్నవాడు బాలాజిదాసు సర్కారు షు 6 ఏండ్ల బాలుడుగూడ పోటికివచ్చెను. మెల్లులువారు పోటిలుతెట్టి ఇండి బంగారుపతముల నొసంగిరి. కాకిమూర మహారాజుగారు బహుమతుల నిచ్చిరి. (అ. ప్రె.)

తార కేశ్వరంకేసు

ముద్దాయిలు విడిచిపెట్టబడిరి

కలకత్తా, జూన్ 9:—ప్రాణాపాయకరమగు ఆయుధములధరించి ఆక్రమ సంఘములో సభ్యులుగానున్నారని ఖుద్దాలోసింగు వైనను, మరి యిద్దరివైనను నేరములు మోపబడి చాల దినములనుండి విచారణ జరుగుచున్న కేసులో నేడు సీరాం పూరు డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటు తీర్పు తెచ్చెను. సత్యాగ్రహోద్యమమును ప్రారంభించిన స్వామి విశ్వానంద, సీరాంపూరు పోలీసు ఆసిస్టెంటు సూపరింటెంటు పంపిన రంధివారమీద యాకేసు బయలుదేరెను. కరపత్రములను పంచిపెట్టుచున్న వలంటీరులను మహాంతు మనుష్యులు కొట్టవచ్చిరనియు వారి దగ్గర లాటిలు కత్తులున్నవనియు రంధివార వచ్చెను. మొదట నీకేసును సలుపివిజనల్ ఆఫీసరు తీసుకొనెను గాని మైకోర్టువారి యుత్తరువుమీద ఆకేసు అప్పటనుండి తొలగింపబడెను. ప్రాసిక్యూషన్ కేసు ఏమనగా—దేవాలయము, మహాంతు స్వాధీనములో నున్నప్పుడు 1924 ఏప్రిలు నెలలో మహాంతు వైన ఏమేమో ప్రాసిక్యూషన్ కరపత్రములను కొంతమంది పంచిపెట్టుచుండిరి. వానిమీద మహాంతు మనుష్యులవచ్చి వానిని లాసుకొనిరి. స్వామివిశ్వానంద మహాంతు చేలాయగు ప్రావర్తి గర్భవహియి యిది కూడనని చెప్పెను. ఆసమయమున కొంత మంది మనుష్యులు కత్తులతోవచ్చి వానిపైబడి కొట్టబోయిరి. అపాయధితిని గుర్తించి చేలాస్వామి నొకప్రక్కకును మనుష్యులను మరియొక ప్రక్కకును త్రోసివేసెను. వెంటనే పోలీసువారచ్చటికి వచ్చిరిగాని ఎవ్వరివద్దను ఆయుధములు కనబడలేదు. నె ముద్దాయి ల వై. వి. సి. సి. 144 క్ల ను క్రింద నేరములు తయారు చేయబడెను. మేజిస్ట్రేటు తీర్పు మైన తీర్పును చెప్పెను కేసు నర్మిత్రను యిరువైక్రల సాక్షులులకు తెలియజెప్పి కొట్టుటకై మీదికి వచ్చిన వారిలో ముద్దాయిలున్నారనే తాను తలంపజాలనని చెప్పెను. అపాయకరమైన ఆయుధములతో కొంతమంది మనుష్యులు మీదికి వచ్చివారను విషయము మాత్రము తెలిసినది. విశ్వానందను కొట్టుట కీమనుష్యులు వచ్చివారని ప్రాసిక్యూషనువారు రుజువు చేయలేకపోయిరి. ముద్దాయిలు విడుదల చేయబడిరి. (అ. ప్రె.)

ఆయుధముల సమ్మట్ట

కలకత్తా, జూన్ 9:—కడచిన మే నెల 19 వ తేదీన 31 తోటలను ఒక వెళ్ళి రివాల్యరును అమ్ముటకు ప్రయత్నించుచున్నాడనే నేరముక్రింద ఇక్బాల్ హుస్సేనును పోలీసువారు ప్రాసిక్యూషన్ చేసిరి. పోలీసువారి కిసమాచారము తెలియగానే నె వారు వైద్యకళాశాల ఆవరణములోనికి పరుగెత్తి ముద్దాయిని, బేరము జూపుచుండగా అరెస్టుచేసిరి. వారిసభ్యుడు సోదాశేయగా వానివద్ద 31 తోటలను ఒక రివాల్యరును దొరికెను. ఆ కేసును నేడు ప్రధానరాజధాని మేజిస్ట్రేటు విచారించుచున్నాడు. విచారణ జరుగుచున్నది.

ఈ మేజిస్ట్రేటు ఆగస్టిన్ ఆంగ్ల యిండియనును దస్తుండి నాగోజీయను పార్శివాదును కుట్ర తేయుచున్నారనియు లైసెన్సులేని ఆయుధములు పట్టుకొనుచున్నారనియు తేజదిన కేసులో తీర్పు తెచ్చెను. పోలీసువారి కీవార్త తెలియగానే వారివద్దనుండి ఆయుధములను కొనుటకు మనుష్యుల నేర్పరచిరి. మారు వేసములోన్ను నొక పోలీసు యిన స్పెక్టరును, ముద్దాయి లిరువురును నాలుగు రివాల్యరులను, కొన్ని తోటలను అమ్ముటకు ఏర్పాటు చేసుకొనిరి. కాని క్రియ జరుగలేదు. కర్ణతోటలో ఏప్రిలు 10 వ తేదీన దస్తుంజీ, పోలీసువాని కొకనికి ఒక సిస్టాయను 100 తోటలు అమ్మెను. కాని వాని నపుడరెస్టుచేయలేను. అగస్తసుని రివాల్యరుతో ఏప్రిలు 14 తేదీన అరెస్టు చేసిరి. ముద్దాయి తిద్దగును దోషులని యించి మేజిస్ట్రేటు రెండేసి సంవత్సరములు కఠిన శిక్ష విధించెను. (అ. ప్రె.)

రాజుద్రోహము

కలకత్తా, జూన్ 9:—“విప్లవ భ్రష్టమాజ విప్లవము:—విద్యార్థిసంఘము అను చిన్న పుస్తకమునకు వశసగా గ్రంథకర్తయ్య ప్రకాశకుడును అగు ప్రేమనాథ గంగూలీ అక్రమము కమార గుప్తగార్లపై ప్రధాన రాజధాని మేజిస్ట్రేటు నేడు 124-1 సెక్షన్ (రాజుద్రోహము) క్రింద నేరములకు తయారు చేసెను. ఈ పుస్తకము నిదినరకు దొరకనమువారు నిశ్చించి యుండిరి. ముద్దాయి లిద్దరును నిర్దోషుల మని చెప్పకొనిరి. విచారణ తాయిదాతేయబడినది. (అ. ప్రె.)

వాతావరణస్థితి

1925 సం. జూన్ నెల 10-వ తేది బుధవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	జూన్ 24 గంటలలో అత్యధికవర్షము	జూన్ 24 గంటలలో అత్యల్పవర్షము	జూన్ 24 గంటలలో సగటు	జూన్ 1 వ తేదీనుండి వర్షము	సాధారణముగా సంవత్సరమునకు పరిమితము
	గి. సె.	గి. సె.	గి. సె.	గి. సె.	గి. సె.
గోపాలపురం	94.1	81.8	...	0	44.96
విశాఖపట్టణము	100.9	88.1	...	0.29	87.08
కాకినాడ	101.5	82.9	...	2.35	89.09
మచిలీపట్టణము	102.7	83.1	...	0.59	41.59
కర్నూలు	100.1	79.6	...	0	26.01
బల్లారి	99.7	76.9	...	0	20.51
కడప	108.4	84.0	...	0.80	81.28
నెల్లూరు	104.9	85.3	...	0	87.98
మద్రాసు	98.9	78.4	...	0	50.74
కడపూరు	98.5	77.0	...	0	52.94
నీలము	102.5	76.0	0.84	0.86	89.80
కొయంబూరు	92.1	74.5	...	0.05	22.29
తిరుమనాపల్లి	105.7	74.8	0.44	0.44	88.18
నాగపట్టణము	99.6	77.1	...	0	54.98
మధుర	108.2	75.8	0.81	0.81	88.58
పాంబర్	92.9	81.8	...	0	87.00
తిరునల్వేలి	0.97	0.97	28.34
తిరువేంగళము	85.5	76.8	...	1.21	64.51
కొచ్చిన్	86.6	78.7	...	5.85	114.51
కాలికట్టు	90.1	78.7	...	4.58	117.16
మంగళూరు	90.2	77.6	...	10.45	125.68
బెంగుళూరు	90.2	69.1	...	0.21	85.87
మైకోర్	77.1	68.8	0.48	8.11	125.46
కొడైకనల్	67.6	55.2	...	0.29	62.18

సర్కారులు:—మచిలీపట్టణములో ఆకవము నిర్మలముగ నున్నది. తక్కినచోట్ల ఒక మోస్తరుగ ముల్లులున్నవి. మచిలీపట్టణము, విశాఖపట్టణములో అద్భుత తక్కువ. విశాఖపట్టణములో 9, కాకినాడలో 6, తక్కినచోట్ల 3, నుండి 3 1/2 డిగ్రీలు పగటివేడివి ఎక్కువ. విశాఖపట్టణములో రాత్రివేడివి 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్కణ:—మేఘములు పలచగ నున్నవి. కర్నూలులో అద్భుత తక్కువ. బల్లారిలో పగటివేడివి 3 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ. కడపలో రాత్రివేడివి 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—మేఘములు ఒక మోస్తరుగ నున్నవి. నెల్లూరులో అద్భుత తక్కువ. ఇచట రాత్రి పగటివేడివి 2 1/2 నుండి 3 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ. తక్కినచోట్ల రాత్రివేడివి 3 డిగ్రీలు తక్కువ.

రాజధాని దక్షిణ పడమర భాగములందు స్థానిక చినుకులు బడవచ్చును.

ఎస్. ఆర్. యు. సామ్రా, నాతావరణాస్త్రజ్ఞుడు.

నాతాల్ జిల్లాబోర్డు

విద్యాపన్ను

నాతాల్ జూన్ 9:—నాతాల్ జిల్లాబోర్డు సభయందు విద్యాపన్ను జనసంఖ్యనుబట్టి వసూలు తేయవచ్చునాయను విషయమున తీవ్రమగు చర్చ జరిగెను. జనసంఖ్యనుబట్టి విద్యాగ్రాంటు లాసంగినచో బాధి వైషమ్యము కలుగు మోపునవని ఉద్యోగసభ్యులనిరి. ఆ విషయమును అధ్యక్షుడు ఓటునకుబెట్టునిరాక రించగా ఉద్యోగసభ్యులు సభవిడిచిపోయిరి. ఇతర సభ్యులు పోట్లాడుకొనిరి. అధ్యక్షుడు మాత్రము చెక్కుచెదరలేదు. హిందూ శత్రులు సభకు విడిచిపోయిరి. మహానుగ్ధియసభ్యులు ఇష్టము ఉన్నవ స్వేచ్ఛగా ఆహ్వానించిరి. ఉపాధ్యక్షుడు రాజీనామిచ్చినట్లుగా తెలియచున్నది. (అ. ప్రె.)

ఆరోగ్యప్రకాశిక

సంపాదకులు డాక్టరు యు. రామారావు, డాక్టరు యు. కృష్ణారావుగారిచే నూతనముగ తెలుగున ప్రచురించబడుచున్న యామాసపత్రిక 1, 2 సంఘికలను కృతజ్ఞతతో వందలికొంటిమి. ఆరోగ్యవిషయములను నేర్చుకొనుట ప్రతివాడిని ఆసక్తికరముగ ప్రత్యేకముగ జెప్పవలసివచ్చును. అయినను వైద్యము గానివాడును సంగీతము రానివాడును ప్రపంచమున శ్రేష్ఠమనాశోక్తిని పొందించినను ఆరోగ్యవిషయములందు చుట్టుముగ రోగము రాకుండ ఆరోగ్యమును కాపాడుకొనుటనుగూర్చి పూర్తిగ నేరికని దెలియదు. ఆవిషయములు యాపత్రికలందు విశేషముగ చర్చింపబడును. రోగము నభివృద్ధిచేసే చికిత్సామార్గములగుడ కొన్ని యందు జేర్చబడుచుండును. స్త్రీల కీపత్రిక యొక్కదుపయోగకరముగ నుండగలదు. తల్లులు తమబిడ్డలకు ఆరోగ్యవిషయముల నీపత్రికనుండి సంగ్రహించి తెలుపవచ్చును. ఏ ఆహారము దినవలయునో, యంతవర కెటుల దినవలయునో యిందు చక్కగరూపింపబడినది. ఇందలివిషయములు క్లుప్తముగ వినుపు పుట్టుకుండ చదువుకొనునపుడు ఆచరణీయము లని దోచువలుల ను లభింప గల దెలుపబడినవి. సంఘమునందు వ్యాపించుచున్న దోషములు త్రాగుడు మున్నగువానివలన గల్గునష్టములు దెలుపబడినవి. ఆన్ని విషయములును చిత్తపడుముల సహాయముతో చక్కగ నివరింపబడినవి. ఆంధ్రమునగుడ నీపత్రికను ప్రకటన జేయుచున్నందులకు సంపాదకుల కంతయు కృతజ్ఞతను దెలుపుచున్నాము. దీనికి సం॥ మునకు చందా 1-8-0.

తెనాలి వాసవీ విలాస హాలులో శ్రీనరస్వతీ విలాససభ-బందరు

రామరాజు

12-6-25

కుక్రవారము

పతాకం: ఆంధ్రనాటకరంగోద్ధారక నెల్లూరు వాగరాజారావు ఆసుభి: నెల్లూరు కె. శ్రీనివాసాచారిగారు రామరాజు: నె. రామకృష్ణయ్యగారు
రేట్లు: ధృ 3, 2, 1½, అ. 12, 6.
(Sd) హరినాగభూషణం బి. ఏ.,
అధ్యక్షుడు.

నెల్లూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

1925 సం॥ రం॥ అసలు నె 195 రు

కొనూండురు నెంకటరామనాథాచార్యులు:—వాది

Versus

1. భావాదీ ఐదై రాలు:—28 ప్రతివాదులు

నెల్లూరు గంగనాథులపేట గోపురముపీఠిలో నె 1 రు ప్రతికి హద్దులు తూర్పు, పుత్తరం. వాదితాలూకు మిదైగోడ, వడిగం, గోపూరు సిఫి, నడచూ పుట్టడికెట్టిసందు. యాహద్దులలోని నుమారు 10 17/72 అంభులును నె 2 గు ప్రతికి హద్దులు:—తూర్పు తిరువతి ఆనంబు, పుటాగోడ, దక్షిణం సదుగోడయున్నా తురకపాడెంపొత్తపయ పదిమర సదుగండున్న మునిశిశిల్లమున్న పుత్తరం గోపురంపీఠి ఈ హద్దులలోని 25 7/18 అభిగణములలో వాదికి విక్రయము ద్వారా పూర్తిపాత్రగ:101/180 భాగమును సంపాదించుచున్న ప్రత్యేకస్వాధీనము పొందుటకు వైసెంబరున వాది దావా తెచ్చియున్నాడు. సదుర నెంబరులో ప్రతివాదులు కొంతమంది దాఖలుచేయించిన ఆక్షిప్తులలో తాముగాక ఇంకాకొంతమందికి వైసెస్టిలో హక్కువుండినట్లుచెప్పియున్నారు. వారు యెవరై నదిన్నీ వారిసాక్షిలెన్నూ తెలియపరచనందున వాది వైఖోర్టు లో బి. ఎ. నెం 393 ఆఫ్ 1925 సిటిషన్ ఫైట్టినందుకు కొట్ట వారిపుత్తరపుప్రకారము యాదావావిషయము వారలకందరకు తెలియులాగున యా నోటీసుద్వారా ప్రకటనచేయబడినది. యాతావా 15-7-1925 తారీఖుకు వాయిదావేయబడియున్నది కాబట్టి యా ఆప్టియందు హక్కువున్నట్లు క్లెయిము చేయవల చుకొన్నవారందరు వైదేద పక్షం 11 ఖంటలకు సదుర కోర్టు కు హాజరై తమవాదమును దెలుపుకొనవచ్చును.

నెలూరు } బి. వి. వరదాచార్యులు
6.6 1925 } వాదితరపు ప్లెడరు.

హాబీయాత్రికులు

అమెరుకలీగారివలన మున్న

సుదానువద్ద నిలిచిపోయిరి

షాతాలీగారి హాబీయాత్రిక

హాబీయాత్రికలు తాలీగారు బొంబాయినుండి రివ తేదీన యిట్లు తిరిగి వచ్చుచున్నారు:—

హాబీయాత్రికమిగుల అహమ్మదుగారు సుదానుహాబీయాత్రికనుండి 5 వ తేదీ 1-50 గం॥ యిట్లు తేలిచునార్త సంపిరి.

“అమెరు ఆలీగారు రఖైసు (రేవులము) ముట్టడించే దరను కారణముచే ‘జహంగీరు’ను (తమనాక)ను దానుహాబీయాత్రిక నిలిపివేసిరి. ఎక్రము ధరించు యాత్రికులందరిని ఆల్లరిజేయుచున్నారు. (సం) కర్మియారు” ఈతంతి శుక్రవారము రాత్రి 8-30 గం॥ తేదీనది ఆంగ్లేయులకు సముద్రములపై సధికారము గలదందుచే, ఏదీ ఆంగ్ల నాకాదళ మేమి చేయుచున్నది. సముద్రముపై నుండగా భారతీయ యాత్రికులను ఎవ్వరు అంటరాని కోరుటకు మాకు హక్కు గలదు. కస్మీదాలో గాని లీతులో గాని దిగుటకు పీలుగలదు. జహంగీరు నాక ఆ రెండు ఫలములలో నెచ్చటైన నిలుచునట్లు ప్రభుత్వమువారు చేయవచ్చును. కస్మీదానుగాని లీతునుగాని విశ్రమస్థలములుగా ఇడిన్ సాధుగాను సూచించినపుడు రబిగునె గోరి యా రెంటిని ఏల నిరాకరించిగో యిప్పుడు వెల్లడిఅయినది.

నేను బర్మరు మారినను కంపెనీవారి కొప్పగించిన పూచీకత్తు నావద్దనున్నది. అదిట్లు గలదు:— “ఈయేడు హాబీయాత్రికు బోవలసినవారు రఖైసు రేవు నకు బోవచ్చునని నేను ధైర్యముగా సలహానీయగలను. (కుస్మీదా, లీతు రేవులను మాచియుండుము గాని, ఆచ్చట నాకలదిగుటకు కష్టముగను) రబిగునుండి భూమిపై మెక్కాకు బోవచ్చును. యాత్రికులకు సముద్రముపై నుండగా నేమియు ప్రమాదము కలుగకుండ మీరును బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారును బాధ్యత వహింపవలెను. పిదపను మెక్కావరకు సుఖముగ ప్రయాణము కొనసాగునట్లు ఇడిన్ సాదుగారు సాకర్యము లానర్చెదరు” ఈ పూచీకత్తు పత్రికలలో తరచు ప్రకటింపబడు చున్నది. కిలాఫతునందు అనుదినము వాడుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు తమ మర్యాద కాపాడుకొనలె నన్న ఆమీరాల్ రఖైసునుండి తనసేవలు తొలగించునట్లు చేసి యాత్రికులను సురక్షితముగా దింపవలెను లేదా జహంగీరు నాకను కస్మీదాకు లేక లీతుకు పంపవలెను. ఇంతకు తక్కువ కార్యమే దాము వారు చేయరాదు. ఆంగ్లేయులు ఎవరికి సహాయము జేయుచున్నారో తెలిసికొనవలెను. ఈ విషయమున ఏమియు మోసము పనికిరాదు.

ఈ కర్మముగారి వార్తను నేను రివ తేదీన అందుకొని 6 వ తేదీన ప్రకటించి ప్రభుత్వమువారి చర్యను పత్రికలలో విమర్శించుచుంటి: ఈ వార్త బొంబాయి మెట్రిగ్రాపు ఆఫీసు వారును బాని రి. కానిమ రెచ్చట నోనిలిపివేసి అంచేసేసిరి. దిల్లీ కరాచీ ఆఫీసులలో వార్త రాగానే అందజేయుదురు. ఆత్యనవరమున వార్త లెందుకు అందజేయగో తెలియకున్నది. పిప్పీరు కంపెనీవారు సిద్ధాకు తిరిగివేసిరి. ఇంకను జనాదు రాజేను.

షాతాలీగారి జవాబు

కిమ్ముల నేను కర్మియారు అహమ్మదుగారికి, సుదానునకు యిట్లు తిరిగి వచ్చితిని:—“భారతీయులుమిగుల కోపమునొందుచున్నారు. పిప్పీరు కంపెనీవారు సిద్ధాకు తిరిగివేసిరి. జవాబు రానున్నది. సురక్షితముగా బిడ్డును చేర్చప్రభుత్వమువారు బాధ్యులై యున్నారు. యాత్రికులకు ధైర్యము జెప్పుడు. మావార్తల నెదురుజూచుచు, వాటివనుసరించి ప్రవర్తింపుడు.”

షత్రికాభిప్రాయములు

బొంబాయి క్రానికలు పత్రిక ప్రధానవ్యాసమునందు విమర్శించుచు ప్రభుత్వము వారు యాత్రికులను సురక్షితముగ చేర్చుటకు ఇండియాలో క్లిష్టపరిస్థితు లేర్పడునని సూచించెను. బొంబాయి వైమున్ పత్రికగూడ అమెరు ఆలీమారు యటుంచి యాత్రికులను సురక్షితముగ దిందుటకు ఇడిన్ సాదుగారితో యోర్నాలు

జేయుచునున్నది. మహమ్మదీయసంఘములునుపత్రికలుప్రజాభిప్రాయమును వెల్లడి జేయవలెను. గొప్ప ముప్పు రా నున్నదని ప్రభుత్వమువారికి హెచ్చరించవలెను. బొంబాయి మహమ్మదీయసంఘసభ్యులుప్రభుత్వమువారికి వ్రాయుచున్నటులతెలియుచున్నది. మహమ్మదీయులు కాంతముగ ధీరవిత్తులయి యుండవలెను. ఇంక నేమయిన వార్త వచ్చినచో ప్రకటింతును. (అ. ప్రె.)

బర్మపుడుగారి కార్యదర్శి

సిక్ఖా:—రాల్సిన్సు ప్రభువుగారి బాడీగార్డుగా నుండిన మేజరు ఎఫ్. ఎ. మా కాట్టి 2 గారు ఫీల్డుమార్షల్ సర్ విలియము బర్మపుడు గారికి సైనిక కార్యదర్శిగా నియమింపబడిరి. ఇంగ్లాండునుండి త్వరితగతిన వత్తురు. (అ. ప్రె.)

గురుద్వారా చట్టము

ప్రబంధక సంఘ మంగీకరించలేదు

అత్యుత్తమ, జూను 8:—గార్జజ ఆకాలిజితముండి యా, మాజికాల్పు రివాజునుంచుచు, గురుద్వారా చట్టమునకు ప్రతిహేతుల యెక్కువగుచున్నది. ఈతెందుపక్షముల ప్రచారకులకు, ప్రబంధక సంఘము చట్టమున కనుగుణించుటచే, లాంగ్ పోయినదని భావించుచున్నారు. ప్రబంధకసంఘమువారు చాల దివాణములజరిగి, అందువారివాయితులు పద్దానుంగలుసింగు గూడ, తమసంఘము,చట్టమును పూర్తిగాఅంగీకరించలేదనియు, దానిపై విమర్శనముమాత్రము దెలిపెననియు నుడువుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

నాగపట్నము రైల్వేసంఘము

నాగపట్నం, జూను 8:—రైల్వే కాట్టికులు నిన్ని సాయంకాలము సభజేసి కె. సి. సుబ్రహ్మణ్యం చెట్టి (బారిస్టరు) గారిని తమ సంఘాధ్యక్షునిగా నెన్నుకొనిరి. ఇదివర కధ్యక్షులుగ నుండిన శ్రీ శ్రీ వి. వి. ఫకీరుస్వామి పిళ్లెగారి కంచవిగ్రహమును నాగపట్నములో ఘాటించుటకు తీర్మానించుకొనిరి. (అ. ప్రె.)

గ్వాలియరు మహారాజు మరణము

పూనాయొక్క సానుభూతి

పూనా, జూన్ 8:—గ్వాలియరు మహారాజుగారి మరణవార్త పూనానగరమును దుఃఖసముద్రమున ముంచి పైచెయి. కేసివారము సాయంకాల మావార్త తెలియగానే పల్లాలోకజుబోద్ధి గభతోహాస అన్నియు మహారాజావారి గౌరవార్థము నిలిపివేయబడెను. శ్రీశివాజీపట్టాభిషేక మహోత్సవ సందర్భమున జరుగుచున్న బహిరంగసభ కక్ష్యత వహించిన సి. వి. వైద్యాగారు మహారాజుగారి మరణవార్తను తెలిపి వారిని ప్రశంసించి పూనానగరముయొక్క దుఃఖమును తెలుపునట్టి యొక తీర్మానమును ప్రతిపాదించెను. సభ్యులందరును నిలుబడి యుండగా తీర్మాన మంగీకరింపబడెను. ఈవార్తములో నీ సందర్భమున నగరములోని అన్ని తెగలవాయన కలిసి బహిరంగసభ నొకదానిని గావించుదు.

మూల్యబంధవ్యాధులచే గలిగిన

యౌవనమగ్నలత్వమునకు అద్భుత

నివారిడి

కడచిన 3 సం॥ర ములనుండి అప్పువత్సము నాజేబునుం తయు అతి ఉష్ణముగా ఒకటి, రెండు రోజులుండి, తరువాత అకస్మాత్తుగా మూత్రసంబంధ వ్యాధితో గూడిన సకములదుర్బలత్వముచే బాధపడుచుంటిని. అద్భుతవశమున ఈ సం॥ రము పండితస్వామి ఎఫ్. శ్రీనివాస ఆయ్యంగారివద్ద చికిత్సప్రారంభించితిని. 3 వారములు వారివద్ద జైవధ సేవచేసినచే నాకు మనువుండి యౌవనపటుత్వము, పుష్టితిరిగి కలిగినదని మిక్కిలి సంతోషముతో తెలుపుచున్నాను. 6.6-25

సి. రత్న మొదలియూర్, బి.ఏ., బి. ఇ.,
స్పెషల్ అసిస్టెంటు ఇంజనీరు, మద్రాసు కార్పొరేషను.

జూ బు లు

మహానందిక్షాత్రము

మహానందిక్షాత్రమునందు ౪-౫-౬ తేదీలను క్రమవిధిగా సంప్రదించి జరిగినది. దేవాలయమునందు మామూలు పూజలగు చున్నది. భక్తులు యధాప్రకారము దర్శనమునకు రావచ్చును. అది గాడిచెల్ల పరిసర్యోత్తమరావు శంకులుగారు వ్రాయుచున్నారు.

బందరుపట్టణ కాంగ్రెసు సంఘసభ

ఈనెల 8వ తేదీ సోమవారము సాయంత్రము బందరు పురపాలకమున జరిగిన బందరుపట్టణ కాంగ్రెసుసభ్యుల సమావేశములో తూర్పు కృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమునకు ప్రతినిధులుగా శ్రీయుతులు భో. పట్టాభిసేతారామయ్యగారు, వినవహి వెంకట హనుమంతరావుగారు, చె. వెం. నరసింహారావుగారు, మీరు అభ్యుదయ సాహెబుగారు, శ్రీమతి కొలవెన్న రాజ్య లక్ష్మయ్యగారు ఎన్నికొనబడిరి.

చె. వెం. నరసింహారావు,

కార్యదర్శి, బందరుపట్టణ కాంగ్రెసు సంఘము.

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘము-కాకినాడ

పర్యటనలకు నెం 2 రు

జిల్లాకాంగ్రెసు కార్యదర్శులకు మాజిల్లాలో 1924 సంవత్సరములగాయతు సేటివరకు గాంధీపూజానిధిక్రింద ఎంత సొమ్ము వసూలుచేసినదియు, అందులో ఎంతసొమ్ము రాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘాధికారియగు శ్రీకాళిదాసునాగేశ్వరరావు పంతులుగారికి పంపించినదియు, వసూలుఖర్చునివ్వబట్టి మొత్తము తగూర్చుచేయించి పంపించగోరవలెను.

మండపాక రంగయ్య,

కార్యదర్శి.

తూర్పు కృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము, బందరు

జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘసభ్యుల యెన్నికలు

ఈయెన్నికలు ప్రతి ఫిర్యాదునందు జూన్ నెల 15-వ తేదీలోగా జరుపవలెనని ప్రకటించి యున్నాము. కాని కొన్ని ఫిర్యాదులలో అట్లు జరుగుటకు కాలపరిమితి చాల దని తెలిసి, జూన్ నెల 20-వ తేదీవరకు ఎన్నికలు జరుపుటకు గడువు పెంచడమైనది. కాన అయాఫిర్యాదులలో ఎన్నికలు జరుపవలసినదిగా తొలగిచిన సమావేశకర్తలందరును యాచించుచున్న గమనించి జూన్ నెల 25-వ తేదీలోగా ఎన్నికలు జరిపి జిల్లాకాంగ్రెసు కార్యస్థానమునకు తెలియపరచ గోరుచున్నాము.

భైరవభట్ల వెంకటసుబ్బారావు,

బందరు, 8-8-25.

(కార్యదర్శి)

కాంగ్రెసు మ్యూనిసిపల్ పార్టీ

మీటింగు

కాకినాడ, జూన్ 7:—కాంగ్రెసు మ్యూనిసిపల్ పార్టీ మీటింగు నిన్న సాయంత్రము 5 1/2 గంటలకు కాంగ్రెసు ఆఫీసులో జరిగెను. యల్లాజోష్యుల కామేశ్వరరావు, పులవర్తి భీమలింగమూర్తి, పోతుల సతీరాజు, యెను సతీరాజు, నేట్రకంటి శ్రీనివాస కోనేట్రావు, లక్ష్మరాజు సుబ్బారావు, పాశేపల్లి వెంకట్రాచయ్యగార్లు సభ్యులు. ఈసభకు అధ్యక్షులుగా యల్లాజోష్యుల కామేశ్వరరావుగారిని ఎన్నికొనడమైనది.

(1) కాంగ్రెసు మ్యూనిసిపల్ పార్టీలో పార్టీగా పనిచేయుటకు ఏర్పాటు చేయవలెనని.

(2) ఈ పార్టీకి నా య కు దు గా యల్లాజోష్యుల కామేశ్వరరావుగారిని ఎన్నికొనడమైనది.

3. లక్ష్మరాజు సుబ్బారావుగారిని వ్యవహార (ప్రెస్) గా ఎన్నికొనడమైనది.

4. కాంగ్రెసు మ్యూనిసిపల్ పార్టీకి వలయు చిత్తునింధులను తయారుచేసి 13-6-25 వ తేదీ శనివారము సాయంత్రము 5 గంటలకు కాకినాడలో కాంగ్రెసు ఆఫీసునందు పార్టీ సమావేశమచేసి ఆమోదననిమిత్తము పెట్టవలెను.

కృష్ణా డెల్టా

ఆయకట్టు నజరానా

గమరమి పదిలక్షలు చెల్లించిరి. జ బుద్ధు భూ ము ల కు నైతము బంపవలెనగు రైతులు చెల్లించినారు. త్రవ్వనిలసినవియు, పూడ్చునిలసినవియు, పరభూములును, చవిటిభూములును, కొల్లెటి వాసరాభూములును, కాంచినవరహన్న భూములును, కైకలూరు, బందరు, గుడివాడ, భీమవరం ఎగైరా తాలూకాల యందంతటను దిగబడియున్నవి. ఈదిగబడిన భూములవ్యతాస మిట్టిదని ప్రభుత్వమువారు విచారింపలేదు గాని జాక్ నెలాఖరు వరకును వ్యవధిని పొడిగించినారు.

రైతు లిదివరకు చెల్లించిన నజరానా పైకముకొర కెంతో ప్రయాస నందిరి. కడచిన నెలలో గలిగిన తుపానువలన రైతు లందరికిని మితిమాతిన నష్టము సంభవమైనది. సమాద్రప్రస్థితితో నిండిన భూములును కొన్నిగలవు. రుణములు నైతము నులభముగా దొరకుటలేదు గనుక చెల్లించవలెనను ఆసము, అపేక్షయు నున్నను చెల్లించబారదు.

నాలుగేండ్లనుండియు నజరానా త ప్పి పోవునను పేరాసతో బంజరు భూముల నొక దారిగా సాగు జడిలోనికి తెచ్చుకొన్నవారును పలువురున్నారు. నజరానా చెల్లించని భూములు తొలగింపబడినవి రైతుల కాకాభంగమును, ప్రభుత్వసంబంధమును ప్యాచి ఇరిగేషన్ సమస్యకు వ్యతిరేకమును జరుగును. మామూలుగ పినత్ శిస్తుల పద్ధతిలో జరిగినచో క్రార్యమునిపించుకొనును. వసూలుచేయవచ్చుచో కొన్ని కేసులలో పక్షపాతమునకుండును. నిజమున కీ భూముల వారందరును, భూములను సాగుజీవిపద్ధతిలోనికి తెచ్చుకొనుట, ప్యాచి ఇరిగేషన్ తొలగించు ప్రభుత్వమునకు సహకార మన దగును. అట్టివారికి పూర్తియగు సహాయమొనర్చుటయు ప్రభుత్వ ధర్మము. ప్యాచి ఇరిగేషన్ భూములు తొలగించుట కొప్పు కొనని రైతులకు, దొరతనమువారు పొరంబోకభూములను రైతు కొనిపట్టాసంగిరి. త్రస్తుత సమస్య యొ సట్టిచేయగును. ఒక వేళ యేకారముచేతినైనను, నజరానాపద్ధతిపై భూములకు తీసివేయనిచో, ఇకోమ్యూనుమొట్టు తేటు, యకరము నకు 1.0-0 చొ॥ కాశ్యేతముగ నిదివరకున్న పద్ధతిగ (మొరక భూములు పట్ల మైనవానికి) వసూలుదరచు హక్కును అమలులో పెట్టిన రైతులకు బాధయు ప్రభుత్వమునకు ప్రతిష్టాభంగము నునుండదు. ఈవిషయమును కడుదయతో యోచన చేసి, యాచిమ్మ సమస్యనుండి యుభయవర్గమును జయింపబడుట యొ కత్తూర్మము.

హితవాది.

కాకినాడ తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము

13.6.25 తేదీ శనివారము మధ్యాహ్నం 3 గంటలకు కాకినాడలో తాలూకా కాంగ్రెసు కార్యాలయమునందు కాకినాడ తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘ సాధారణ సమావేశము జరుపబడును. కావున సభ్యులందరను సభకు తప్పక దయచేయ బ్రార్థింతులు.

కాకినాడ తాలూకాజోర్డు మెంబర్లలో కాంగ్రెసు పార్టీ ఏర్పాటుచేయబడును గావున తాలూకాజోర్డు కాంగ్రెసు సభ్యులుకూడా తప్పక దయచేయ బ్రార్థింతులు.

విషయములు

1. పలివెలలో జరిగిన 18 వ గోదావరిమండలసమావేశా తీర్మానములను ఆదరణలో తెట్టుటనుగూర్చి.
2. కాకినాడ తాలూకాజోర్డు మెంబర్లలో కాంగ్రెసు పార్టీ ని ఏర్పాటుచేయుట.
3. తాలూకాయంతటను నూలుచందాదార్లను విరివిగా చేర్చు నేర్పాటులను చేయుట.
4. ఈ సంఘమునకు వలయు ధనము సమహర్చుటను గూర్చి.
5. ఇతరవిషయములు.

కోటమర్తి చినరఘుపతిరావు,

కార్యదర్శి.

మ.రా:—ఇంతవరకు నూలుచందా యివ్వనివారు యీ మీటింగు జరుగులోపల యీ కార్యాలయమునకు పంపించ గోరవలెను.

బాపట్ల ధర్మపాఠశాలలకు గలిగిన నష్టము.

మేనెల 16.17 తారీఖులలో కొట్టిన గొప్పగాలివాన వల్ల నా మేనేజిమెంటుక్రింద నున్న 10 ధర్మపాఠశాలలలో 3 భవనములు పడిపోయి చాలానష్టముగలిగినది. దైవానుగ్రహమువల్ల స్కూళ్లు జేసినవిలక్షణము నుండునట్లు యెవరికిన్నీ ప్రాణహానిగలగలేదు. స్కూలునుపూర్వకముగా ధర్మదాతలు దయచేసిన ధర్మముతో కట్టించిన భవనములు గనుక ఎవరికిన్నీ ప్రాణహాని కలగలేదు. తిరిగి ఆ 3 భవనములు కట్టించువరకును పాఠశాలలు జరుగజేరవు. గనుక ఆ 3 భవనముల పునర్నిర్మాణము నిమిత్తం యెవరికి తోచినధర్మం వారు యాక్రింది ఆదేశముల ఆనుగ్రహించగలంతులతో ప్రార్థిస్తున్నాను.

జిల్లా అప్పయ్య,

ధర్మపాఠశాలల మేనేజరు-బాపట్ల.

ఆయుర్వేద వైద్యసంగ్రహము

1 టో భాగము:—వ్యాధుల స్వరూపమును, వాటికి అనుభవసిద్ధముగా నుభముగా చేయవలసిన 600 యోగములును గలవైద్యగ్రంథము ప్రతివారియొద్ద నుండవలసినది.

1-కి రు. 1—4—0; వి. పి. 0—6—0

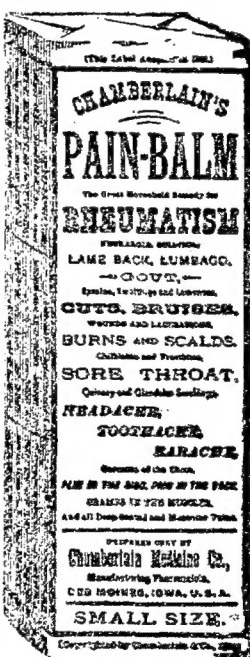
2 భాగము:—శుద్ధులు, భిక్షువులు, వంటఖిజ్జలి బొమ్మ ధములు, అసవములు, అరిష్టములు, ద్రావకములు మూర్తములు, కషాయములు, మొదలగునవి అనుభవపూర్వకముగా చేయుపద్ధతులతో వ్రాయబడియున్నది. ప్రతి వైద్యునికిని ముఖ్యమయిన గ్రంథము

1-కి రు. 1—12—0; వి. పి. 0—6—0

ఆయుర్వేదచంద్రిక:—ఆయుర్వేద, ఆరోగ్య, వస్తుగుణ చిత్త, కారీర, అనుభవయోగ, మొదలగు అనేక విషయములను విపులముగా వ్రాయుచుండు మాసప్రతిక సంచిక 1-కి చందా రు. 2—0—0 మాదిరి యుచితము. 3 ను ఏకకాలముందు గోరవ రు. 5—8—0 లకు పంపబడును.

పి. కె. ఏ. ఆంధ్రజో, ఆయుర్వేదసమాజం

2 పెరిదేవి. (నెల్లూరుజిల్లా)

చేంబర్లెన్సుగారి

పెయిన్ బామ్

వాల నువ్వులు, నడుము నొప్పి, కాలినగాయములు. తలనొప్పి, వండ్లనొప్పి, నరుకులు, దెబ్బలు మున్నగునవి దీనివలన తప్పక గుణ మగును.

అన్ని జాగాలలో

విక్రయమునకు

33 దొరకును. (1)

చేతిమగ్గుములకు కావలసిన

సామానులు

చేతిమగ్గుములకు కావలసిన వార్నిసువడి (Cotton Healds) తీగవడి (Wire Healds) పన్నె (Steel Reeds) నాడి చక్రములతోగాని లేకుండ గాని (Steel Rollet Shuttles) ఊచలు. (Bobbins) వడిలాగుటకు సూదులు (Reed Hooks) ఉడతలు (Pickers) మొదలగునవన్నియు చిల్లరను, టోకు గను. మిక్కిలి సరసమగుధరకు మావద్ద దొరకును. వివరములకు క్రింది విలాసమునకు ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును,

The Indo-British

Trading Bureau,

15/19, Ghoga Street, Fort, BOMBAY

వృత్తాంతలేఖలు

కాకినాడ నగరకాంగ్రెసు సంఘము

(స్వకీయ విలేఖరి)

కాకినాడ, జూన్ 7:—కాకినాడ నగర కాంగ్రెసు సంఘ సమావేశము నిన్న మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు జరిగెను. శ్రీయుత బులుసు సాంబమూర్తిగారు అధ్యక్షులుగ నుండిరి. ఈ క్రిందితీర్మానములు చేయబడెను.

1. కాకినాడ మ్యూనిసిపాలిటీలో రాబోవు ఎన్నికలకు జూన్ 10 లాభిలోపల కాంగ్రెసు సభ్యులకు దరఖాస్తుదారుల దరఖాస్తులు నగర కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శికి చేరవలెను.

2. జూలై 5 వ తేదీన నగర కాంగ్రెసు సంఘము ఈ విషయమై నిర్ధారణచేయుటకు సామాన్యసభలో సమావేశము కావలెను.

3. ఇంతవరకుండియు ప్రతివార్డులో బహిరంగసభలను ఏర్పాటుచేసి కాంగ్రెసుపక్షమున దరఖాస్తుదారులకు వోట్లు యిచ్చుటకు ప్రజాప్రబోధము కావించుటకు తీర్మానించడమైనది.

4. కాంగ్రెసుయొక్క యావత్తుపనిని నిర్వహించుటకు గాను నగర కాంగ్రెసుసంఘమువారు కాంగ్రెసు నిధిని వసూలు చేయుటకు అధికార మివ్వడమైనది.

5. స్వయముగా నూలువడికించుచున్నవారు జుట్టునీయించుకొను నిమిత్తము వారి నూలును

(క) వారు తిరిగి కొనదలచుకొనునెడల కార్యదర్శి అటుల విక్రయించవచ్చును.

(2000 గజములు నాలుగు అనాలని ఉద్దేశింపబడెను.)

(చ) విగిలిననూలు సాధ్యమైనంత త్వరలో బట్టలు నేయించుటకు తీర్మానించడమైనది.

6. కాకినాడ మ్యూనిసిపాలిటీయొక్క ప్రతి వార్డులోను కాంగ్రెసుసభ్యులను విశేషముగా చేర్చుటకు కాంగ్రెసు సభ్యులందరు కోరబడుచున్నారు.

7. కాకినాడ పట్టణములో నూలుచందా సభ్యులందరు సామాన్య నగరకాంగ్రెసుసంఘములో సభ్యులగుదురు.

ఆంగలూరు (ఒకవిలేఖరి)

మంత్రివర్యుని రాక

జూన్ 8:-వ తేదీ బుధవారము నాడుదయము 10-గంటలకు, మంత్రిగారు వచ్చెదరనువార్త గ్రామముంతయు వెల్లడియైనది.

మోటారు దిగి మంత్రిపుంగవులకు శ్రీయుత పానుగంటి రామరాజుజింగారు, ప్రత్యేక పండిలిలోపల శమర్చిన యున్న తాసనమున నధిష్ఠించిరి. శ్రీచాల పరస్వతీ పుస్తకభాండాగారముతరపున నొక పుష్పమాలను, ఆంగలూరు యూనియన్ బోర్డువారి తరపున లవంగాలచేతను, వీలకులచేతను గూర్చబడిన మాలిక నొకదానిని మంత్రిగారి కంఠస్థలమున వేసిరి. ఒక్కపెట్టునఁ శ్రేష్ఠకులందఱు మోదమందుమఁ గరతాళముల మ్రోయించిరి. తరువాత భాండాగారము పక్షమున మ-రా-శ్రీ కొదారి శేషుడి గారు కొన్ని పద్యములను జదివిరి. యూనియన్ బోర్డువారిపక్షమున మ-రా-శ్రీ దుగ్గిరాల పూర్ణయ్యగారు (రాఘవయ్యకుమారుఁడు) పద్యములను చదివిరి. అనంతరము మాభాండాగారమునుగూర్చి మ-రా-శ్రీ, ఆరెకపూడి రామకృష్ణులగారును మా యూనియన్ బోర్డువారినిగూర్చి మ-రా-శ్రీ జుగ్గిరాల పూర్ణయ్యగారును (రాఘవయ్య కుమారుఁడు) గొంత వదించిరి. పిమ్మట మంత్రిగారు లేచి "సోదర సోదరీమణులారా! యిది నాద్వితీయాగమనము. భాండాగారము వృద్ధిలో నున్నదని వినుటకు మిక్కిలి సంతోషముగా నున్నది. అప్తవర్షాభవేత్ కన్యా. కి సంవత్సరము లుండిననో నది కన్య. ఇప్పటికి బాలపరస్వతి జనించి కి వత్సరములు గడచినవి. కనుక కన్యాత్వము దొరికిపోయి యుక్తవయస్సు వచ్చుతున్నది. పరిణయమునకుఁ దగినవలెని విచారింపవలసి యున్నది." అని పల్కి మాట్లాడిరి.

ఆంగలూరునుండి వైఎనుకుఁ బోవుటకు కోడులేదనియు మోఁకాటుబంటిబురద యగుననియు వర్తకాలము బహుకష్టముగా నుండుననియు వయచేసి కంకరకోడ్లు వేయించవలయుననియు ఇంగ్లీషు పాఠశాలను గట్టించుటకు గవర్న మెంటువారు 6 సంవత్సరముల క్రిందట 22 వేల రూప్యములను కాంక్ష కోరెనీ భూమిమట్టునున కైదాటువేల వ్యయముపఱచి యారకుండిరనియు దానిని త్వరలో నెరవేర్చుటకు దగిన ప్రయత్నములు చేయవలయుననియుఁ బాదలు గోరిరి. అంత మంత్రిగారు లేచి వెల్లి గ్రంథాలయమును జూచి యల్పహారముల స్వీకరించి మరల మోటారు నెక్కి పోయిందటను బాలమాతము సాగ నంతగా వెడలిపోయిరి.

పితాపురపు వార్తలు

(ఒకవిలేఖరి)

తాలూకాబోర్డు

జూన్, 8:—ది 30-5-25 తేదీన పితాపురము, తుని, ఫిర్కాబును ది 1-6-25తేదీన గొల్లప్రోలు డి. పోలవరంఫిర్కాబును, పోలింగు జరిగినది. అన్ని ఫిర్కాబులలోను యెన్నుకొనఁబడువారు తీవ్రముగా పనిచేసియున్నారు. మాకు తెలిసినంతవరకు యీ క్రిందివిధముగా వోట్లువచ్చినవి. పితాపురం ఫిర్కాబు ఎన్నుకొనఁబడినవారు ఇద్దరు పోలింగునకు వచ్చినవోట్లు 853. ఎన్నికకు నిలిచినవారు కి మంది. అందు నలుపురు పనిని జేయలేదు. తక్కిన నలుపురు క్రిందివిధముగా వోట్లువచ్చినవి.

1. కోకా వేంకటసుబ్బారావునాయుడుగారు	427
అందులో సింగిల్సు	5
2. షిల్లారిసెట్టి రంగబ్రహ్మరావునాయుడుగారు	390
సింగిల్సు	7
3. రావు వేంకటనరసింహారావుగారు	225
సింగిల్సు	41
4. మల్లాల వేంకటగోపాలరావుగారు	156
సింగిల్సు	8
మొదట యిరువురు గెలుపునొందిరి. గొల్లప్రోలుఫిర్కా పోలింగునవచ్చినవారు ఎన్నికకు నిలిచినవారు 10 మంది ఎన్నుకొనఁబడినవారు ముగ్గురు. మొదటిముగ్గురు గెలుపొందిరి. వారి క్రిందివిధముగా వోట్లువచ్చినవి.	255

1. అల్లిపల్లి చంద్రయ్యగారు	168
2. సముద్రాల భావ్యకాచార్యులుగారు	155
3. నడకుమిటి సీతారామయ్యగారు	148
4. రావు వేంకటనరసింహారావుగారు	68
5. చాట్ల అప్పలవేంకటవిజయరామరాజుగారు	69
6. సాగిరాజు సుబ్బారాజుగారు	67
7. అవసరాల వేంకటరావుగారు	18
8. పత్తి అప్పలరాజుగారు	7
9. దేవులపల్లి లక్ష్మీపతిశాస్త్రిగారు	6
10. మల్లాల వేంకటగోపాలరావుగారు	3

తునిఫిర్కా- పోలింగునకువచ్చినవారు 645, ఎన్నుకొనబడదగినవారిద్దరు. ఎన్నికకునిలిచినవారు 14. అండ్ క్రిందివారు నూటలు. మొదటియిరువురును గెలుపొందిరి.

1. చక్కా సత్యనారాయణగారు	290
2. శ్రీరాజు నల్లపరాజు అప్పలనరసింహారాజుగారు	284
3. గోటగిరి బుచ్చి వేంకటనరసింహారాయణింగాడు	200
4. దేవులపల్లి లక్ష్మీపతిశాస్త్రిగారు	28

డి పోలవరం-పోలింగునకువచ్చినవారు వోట్లు 378, ఎన్నికకునిలిచినవారు 12. ఎన్నుకొనఁబడదగినవారు ఇద్దరు. అండ్ క్రిందివారి కీటుల వోట్లువచ్చినవి. వీరు గెలుపొందిరి.

1. దంతులూరి వేంకటనరసింహారాజు గారు	378
2. శ్రీరాజు వత్సవాయి వేంకటలక్ష్మీ నృసింహారాజుగారు	378

పై ఎన్నికకు నిలిచినవారలతో, స్వరాజ్యపక్షమున నిలిచిన మల్లాల వేంకటగోపాలరావుగారును, రావు వేంకటనరసింహారావుగారును, పితాపురం, గొల్లప్రోలు, ఫిర్కా లకు నిలిచియు జయము నొందలేదు. ఇదివరలో నీతాలూకాబోర్డు నకు మాడేండ్లు ప్రసిడెంటుపని జేసిన దేవులపల్లి లక్ష్మీపతి శాస్త్రిగారు, తుని, గొల్లప్రోలు, ఫిర్కాలకు నిలిచియు 633 వోట్లు (900 వోట్లకుండు) సరిపాసింపకొనుటచే వారియందు ప్రజల కెట్టియభిప్రాయ మున్నదియు విశదమగుచున్నది. నామ

నేమన్ సీట్లు డి. బో. ప్రసిడెంటుగారు పూర్తిచేసిన వెంటనే తాలూకాబోర్డు ప్రసిడెంటు యెలెక్షన్ జరుగగలదు.

యజ్ఞము

పాక్కులూరి "అప్పన్న దీక్షితులుగారు" శ్రేష్ఠ శు 2 స్థిరవారమునాడు యజ్ఞమునకు సంకల్పముచేసి యొడుదినములు నిరతాన్నప్రదానము చేసియున్నారు. ప్రసిద్ధపండితులగు, వడలి లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రిగారు "అధ్వర్యులు" బులుసు పార్వతీశ్వర సోమయాజులుగారు మొదలగు మహాశ్రాతు లితర బుద్ధివంతులైరి. మధ్యను వర్షాతిశయము కలిగి చాల బాధించినది. యజ్ఞ మధ్యమున "మహావీరపాత్రలో" హోమముజేయు పాలు విఠిగిపోవుటచే నాపాత్రలోనియాజ్యము పొంగి 5, 6 మందిపై బడ, గొందరు ప్రేక్షకులుబుద్ధివంతులు గాయముల నొందిరి. మొత్తమునకు యజ్ఞము బాగుగ జరిగినది.

కాలమానము

కడచిన మాసమునందు తు పా ను చే కృష్ణా గుంటూరు మండలవాసులు చాల వష్టముపొందిరి. కాని మాపితాపుర ప్రాంతవాసులకు వర్షము తురియుటచే తొలకరి వ్యవసాయము బాగుగ జరుగుచున్నది. కృత్తికా రోహిణి కార్త్యులలో నే 4 మంచి వర్షములు కురియుటచే నానందముగానే యున్నది. భవిష్యత్తున నీయానందమును భగవంతుడు నిజప నిశ్చయించుగాక. ఈసంవత్సరము ఫలింపినంతగా మామిడితోట తీనడును నెప్పడను ఫలింపలేదు. ఎడరు 0-8.0 మొదలు రు 4.0-8 వరకు, రకముకొలది యయ్యుచున్నారు.

దుమ్మగూడెం

(ఒకవిలేఖరి)

వర్షపాతం

జూన్, 5:— ఈనెల 2 వ తేదీ నుమారు 2 గంటలకు ప్రారంభమై ఒక గంటవేపు వర్ష మపరిమితముగా కురిసినది. పిదపన్నియు కాలువలయముమై పోయినది. కారుమబ్బులుగ్రమ్మి ఉరుములు మెరుపులతో మొదలిడి తీవ్రముగా వర్షించుటచే ప్రజలందరు చాల భయపడిరి. క్రియుతలగడపాటి నాగ భూవణంగారి వేడకు వాయవ్యములను పిడుగుపడినది. విశేష అపాయమేమియు జరుగలేదు. నుమారు 6 చుక్కల వర్షము కురిసినది.

కాలమానము

వేసగికాలముయొక్క తీవ్రత యేమియు గన్పడుటలేదు. భగ్గనుని నుండు రోహిణికార్తి ఇచట చల్లగా గడచిపోయినది. వర్షములు అప్పుడప్పుడు పడుచుండుటచే లేపచ్చిక బయలుదేరి పశువుల కాహారమునొసంగుచున్నది.

గోదావరి

గోదావరికి కొత్తనీరు తగిలినది. అనకట్టపై 1.8 అడుగుల నీరు నేడు పారుచున్నది. గోదావరి పెండలకడనే వచ్చుట వల్ల క్రిందటిసంవత్సరములవలె గాక యీసంవత్సరము నీరు తెచ్చుకొనుట సుఖముగా నున్నదని అనుకొనుచున్నారు.

దొంగలెనము

సెటిలుమెంటు ఎటుకలగుంపు నుమారు 500 మంది తప్పించుకొని పారిపోయి భద్రాచలమునకు ఎదుట అవతలియు డ్డన నున్నట్లున్నా, దొంగతనములు, దోచుటలు చేయుచున్నట్లున్నా, దుమ్మగూడెంకు చుట్టుపట్ల నున్న గ్రామములకుకూడ వచ్చుచున్నారనియు తన జాగ్రత్తలో నుండుననియు వెల్లడి చేయుచున్నారు. ప్రజ లనేములు చాల అడుర్గాగా నున్నారు. మొన్నటిరాత్రి మేదర వెంకడు అనునొకడు లంకాడి యొకడు నిద్రపోవుచుండగా వాని మొలత్రాడు సీలత్రిప్పి తీయుచుండగా వాడు నిద్రలేచి వెంటబడుటయు, ఊరిలోని వారందరూ దొంగనిమిత్తమై పరుగెత్తి వానిని పట్టుకొనిరి. పోలీసువారు వారిద్దరిని కొట్టో పెట్టి విచారించుచున్నారు.

ఆయుర్వేదాషధ రత్నాకరమ్

అపూర్వ అత్యద్భుతగ్రంథము
కొద్దికోజులువరకు వెల 8.0-0
శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి
ప్రిన్సిపాల్ అండు సీనియర్ డాక్టరు, బెజవాడ

అమృతాంజనము

చక్కనిదబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియీట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

తో కా మయ హ ర క న్నూ రి మా త్ర లు

విజ్ఞాపన

మహాభాగా, 25 సం॥ లనుండి నేను లోకనేవ చేయుచుండునంత తమకు తెలిసియుండవచ్చును. ప్రతి సం॥ కము లక్షలకొలది కుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆదరించుచున్నారు. ఇండియావారుమాత్రమే గాక బర్మా, సిలీన్, మలయా, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందును వారుగూడ నాలో న్నీహము చేసియున్నారు. సాధారణముగా వైద్యులందరును నన్ను ఆదరించుచున్నారు. సమయము వచ్చి నప్పుడు నన్ను మరచుటలేదు. నాపేరు (లోకామయహర కన్నూరిమాత్రలు) చంటిపిల్లలు, భాలింతలు, వధువు వారు, ముసలివారు, వారు వీరనశల సమస్త మానవజాతియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్త కుటుంబములు, పకలజ్వరములు, మాందము, శీతవాతము, ప్రక్కలకుడు, అకలితకుండుట, మలబద్ధము, జీర్ణించిన భేదము, కడుపునొప్పి, జలుబు, దగ్ధ శ్వాసకోసము, పళ్లనొప్పి, నడుమనొప్పి, ఇన్ ఫ్లూఎంజా, ప్లేగుజ్వరములు మొదలగు వ్యాధులకు, ఇతరవ్యాధులకు ఆసుపానపత్రికలోనన్న ప్రకారము వాడిన తప్పక గుణమగును. నా దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి పంపిన యోగ్యతాపత్రికలు వేవేవేవ గలవు. ఒకదాని నాలో న్నీహముచేసిన వారు మరెవ్వరు నన్ను మరచరు.

594

300 మాత్రలుగల బుడ్డి 1 కి ధర 0-4-0. పోస్టుఖర్చు వేరు 6 బుడ్లు వెల పోస్టుఖర్చుతో రు 1-8-0. 12 బుడ్లు రు 2-18-0. 25 బుడ్లు రు 5-8-0. కావలసినవారు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.
ఆయుర్వేద వైద్యపాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారామవ వైద్యశాల, మైసూరు.

కామినియా నూనె
వెంట్రుక లేఅందము.
రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుదు
వెంట్రుకలు దుప్పినపుడు తొలకమున్న ల్పర పడకపోయిన ఊడ మొదలుపెట్టి పూర్తిగ పోగును అట్లుకాకుండ నేడే కామి యా నూనెను వాడి సత్వరముగా శిరోజముల గాపాడుకొనుడు. వెంట్రుకల క్రోడ్యమున్నను మాన్చి ఈ దివ్యవృద్ధి ము వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నెదుగునట్లు చేయును ఒక పరిక్షవల్ల మీకే తెలియగలదు. మీ శిరోజముల నతిశుభ్రపరచును బుడ్డివెల 1 రూపాయి. 3 బుడ్లభరిదు రు 2-10-0. 126 ఏజెంట్లు ప్రత్యేకము.

ఆటోదిల్ బహారు

మీకు ఏనువానన ద్రవ్యము లేక అత్తరు కావలసియున్న ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుడు.
ఆటోదిల్ బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0 1 గ్రాం బుడ్డి 0-12-0
2 గ్రాం బుడ్డి 0-8-0] మీ చేతిరుములునందు
చుక్కలు వేసికొన్న నరిమళ నున్నిదికలను వ్యాపించును.
కామినియా నూనె, ఆటోదిల్ బహారు మందువరకులము ప్రతిచోటను విక్రయింప బడునును. లేకున్న పోలువ వెంట్రుకు,

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,
155 బాన్సునుగోడు, బొంబాయి లని వ్రాసిన అడ్రెసుగలరు

కామామృతము

ఒక టేమాత్ర! 1 గంట కేగుణము!!
ఈ యోగ్యము శుక్రధాతు బలమునకే నిర్మింపబడినది. రాత్రిపూట నొక మాత్ర దీసికొనిన ఎంతబలహీనమైన శుక్రమైనను వెంటనే సంసారమును నీయగలదు. 5 దినములు పుచ్చుకొనిన మూత్రములోగలిసి గాని మూత్రమునకు ముందు వెనుకలగాని నిద్రలోగాని పోయెడి శుక్రనష్టము దృఢముగా నివారణయగును. మధ్య నపుంసకులు, నరముల బలము తగ్గిన వారు ఈ మాత్రలనే పైకి పూతగాగూడ నుపయోగించిన మిక్కిలి శక్తివంతులు కాగలరు. అనేకులకు వాడి దృష్టాంతము చూచిన యోగ్యము, మియుత్తరములు రహస్యముగా నుంపబడును. 20 మాత్రల సీసా రు. 2-0-0 అమృతాశ్రమము, నెం 1. ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు
30 మాత్రలు 0-10-0 (వది అణాలు)
శిశుులకు! (పోస్టుఖర్చులతో కలెక్షన్) గూఢాధికము!
శరీరములో ఉష్ణధర్మముచే కలిగిడి పైతృకాగల మాత్రలు నివ్యామృతము. అశీర్వము, అమచి, ఆపులింతలు, అగ్ని మాయ్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, శర్మార్యముల యందు బలమయము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, శిరస్సు, క్రేళ్లు, అనుబంధము, మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పిలను పోగొట్టి నేహమును మంచి యోగ్యమైనవైతవును.
ఈ మాత్రలు సేవనాక శోషులను వెంటనే మాన్పును. యిందు అనేకవిషయము చేరినది. అనుభవము గల ఔషధముగూడలేదను వరమనాంశక్రియ యని చెప్పకయ్యదు. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు. చిరునామా:— (1073)
ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం, పోస్టు నిజమెలా, ఎలవర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

ఉత్సాహముకంటె మించినది లేదు
మీ జీవితకాలమునందు గలుగు కష్టముల నన్నిటిని కొంచమైనను భయములేక జయించుటకు మీకు సజా కావలసిన ఆయుధము ఉత్సాహమే.

అయితే 219
మనోదోర్బల్యమున్నప్పుడు దీనిని సంపాదించుటెట్లు:
ఆతంక నిగ్రహ మాత్రలను
వాడుడ. మొదడు సంబంధమైన వ్యాధులు, అశీర్వము. మలబద్ధము మొదలగువాటిని పారద్రోలి అద్భుతమైన గుణమును గలిగించును. 32 మాత్రలుగల బుడ్డి 1 కి ధర రు 1-0-0 ఇతర వివరములకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.
ఆతంక నిగ్రహ ఔషధాలయము,
26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు